

308949

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ ఆగస్టునెల 27 వ తేది సోమవారము

No. 123

సంపుటము. ౪.

పింగళనామ సంవత్సర భాద్రపదమాస శుద్ధ దశమిం.

సంచిక ౧౨౩

The Asian Commercial Assurance Co., Ltd, Bombay.

ది ఏషియన్ కమర్షియల్ అసూరెన్సు కంపెనిలిమిటెడ్, బొంబాయి.

- (1) మూలధనము :— రు 50,00,000 నియమిత చందాలు వేయబడినది రు 4,74,025. చెల్లించినది రు 93,555
 - (2) సొమ్ము: గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీలలోనూ, పోస్ట్ ట్రెజరీ, మ్యూనిసిపల్ డిబెంట్లలోనూ పెట్టుబడి పెట్టబడును.
 - (3) కలిపించిన పాలీసీలు: ఇతర కంపెనీలలోవలెనే, నియామక మేమియు లేకుండ, ప్రీమియముల తాలూకు బకాయ నూటికి రు 6 వడ్డీతో నిచ్చివేసినచో తిరిగి అనులులో నుంచబడును.
 - (4) పొన్నీలు: వీటికి కల హక్కులు, సౌకర్యములు మరెక్కడను ఉండవు. (799)
- పూర్వమైన లాభపుహక్కుగల ఎండవమెంటు భీమా: భీమాచేయించినవారు త్వరలో కాలము చేయునెడల కుటుంబము నకు కలుగు సౌకర్యమొకటి, భీమాదారు చాలకాలము జీవించునెడల అతని జీవిత కాలమునందే ధన సహాయముకలుగుట. లాభము (బోనసు) ప్రతి 5 సం॥ ల కొకసారి భీమా మొత్తమునకు చేర్చి, ఆఖరున భీమా మొత్తముతో నివ్వబడును. లేదా, ప్రతి 5 సం॥ పిమ్మట రొక్కముగ తీసికొనవచ్చును. లేక తరువాత చెల్లింపవలసిన ప్రీమియములలో తగ్గించుకొనవచ్చును. వివరములును ఏజెన్సీ నిబంధనలును వలయువారు, ఈ క్రింది చిహ్నములకు వ్రాసికోనవచ్చును.
- జె. కె. రాజారావు పంతులు సెక్రటరీ, మద్రాసు బ్రాంచి నెం 5, తంబుసెట్టివీధి, మద్రాస్.
- డి. శేషచలపతిరావుగారు, చీఫ్ ఆర్గనైజింగు ఇన్ స్పెక్టర్, గుంటూరు.

నవీనమయివది.

టటోవర్ స్టాంప్ 490

ఇది నూతనమైన గొప్పవాసనగలది. స్పిరిట్ సంబంధము లేనిది. శ్రేష్ఠమయిన పుష్పము యొక్క పుష్పముతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు వస్త్రముమీద తగిలిన వాచున వదిలక నుండును. ఇతర వాసనల వలెగాదు. మనోహరమును కలిగించు నది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నెడ మును నెరుగ గలరు.

1 బొట్టు బుడ్డి	2.00-0
1 డ్రాము ,,	0.12-0
1 డ్రాము ,,	0.08-0

ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1.00 సాంపిల్ 0.05

ఏజెంట్లు కావలయును: తాము చెల్లించగలిగిన ధరకంటె తక్కియవలెనచో ధరభాగ్యు చేయబడును.

ఈ త్రరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.

ది పరస్టా పెర్ఫ్యూమరీ కో,

నెం 1, వైడ్లోని, బొంబాయి నెంబరు 5.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

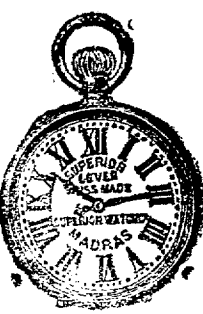
దక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. పొన్నుపు నొప్పుల కావ దోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియుంట నుండవలసింది. కనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనము, డిప్లో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు.

సువియత్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్ గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0. దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయులుమీద మా కంపెనీ చేరు ఎజ్జెనిసిరాతో ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుట కంటమై తలబీగమును, డబ్బు ప్రూఫ్ అను గ్లాసు డోమును గలిగి మొరటుపనులకు తగియుండును. సెల్టెమాతలోభాగమున గ్యారంటీచీటి ఆతికించియుండును. సీపనుండి మా కై తయారుచేయబడినది. కాన నెవరి యొద్దను జిక్కదు. ఒక్కొక్కరును తీయుదురను లెంపుతో తక్కువవెల నుంచితిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి స్వల్ప ధరగల గడియార మిది యొకటియే యని యనుభవంబున దెలియును. ఇదివర కనేక గడియారములు ఖర్చయి యొగ్గితా పత్రముల నందియున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున ననేకులు కొని సంతసింపిరనిన, వేరుమాట లెందుకు! సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 161 మద్రాస్.

బహుమతి! 5 రూ॥ల వెలగల వాచ్. బహుమతి!!

ఈచిత్రపులోగల సిరా ఆదృక వ్రాయు ఆస్త్రియాదేశపు 14 క్యారట్ల గోల్డ్ పేడేడ్ సిబ్బుగల ఫౌంటేన్ పేనా, ఒక సిరాబుడ్డి, 1 సిబ్బు, 1 క్లిప్ ప్సతో వెల రు. 8-4-0. ఈపేనాను కొనువారిలకు వై చెప్పిన గడియారము ఒకటి బహుమతిగా యివ్వబడును. మద్రాసు మెయిలార్డరు కంపెనీ, (888) వైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

హెచ్.టి. మహమద్ అండు కో,

[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి. కాశీలోనుండు అనేక వట్టు, జరి విచిత్రమయిన మంచినస్తువులు వీరుబహుమతిగా సప్లయిచేతురు. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

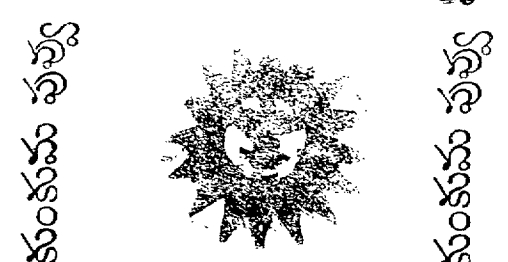
రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు: మెసర్సు ప్యారీ కంపెనివారు, చెన్న పట్నం, నగి, బోర్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, ఆరటి మొదలగు మాగాణి ఖమ్మి, పయర్లకున్న, దుంప, ఫలవృక్ష మలకున్న, మొక్క తీగవనైరాలకున్న సంపూర్ణఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములవట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మాసాంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబి, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్ దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన పత్రికకున్న, ఇంకా ఎరువు నిషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈక్రింద నుడచూపించియుండు వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాకెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, (53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

ఆంధ్రవాజ్మయ దశావరంపర

(౧) ప్రథమ లక్ష్మీనరసింహము వి. న. వి. ఎల్. గారి ఉపన్యాసము.

నిన్నటిదినమున సాయంకాలము 5-30 గంటలకు చెన్న పురాంధ్రసభ, విద్యాశాఖాపక్షమున, సభాధనమునందు "ఆంధ్రవాజ్మయ దశావరంపర" అను పదమును గూర్చి ఆంధ్రమున ప్రథమ లక్ష్మీనరసింహముగారు తమ సహజ భారతీయ యొక గంభీరపద్యమును నొసంగి, సభ్యుల నానంద నిమగ్నుల గావించిరి. వేదము వేదకటాంశాత్రిగా చక్రా నవాధిపత్యము నహించిరి. సభాధనము పేక్షకులతో క్రక్కిరిసి యుండెను. లక్ష్మీనరసింహము గారి యుపన్యాస సంగ్రహము నీక్రింద బొందుపరచుచున్నాము:—

ఆంధ్రభాషావీరి సంగీతసాహిత్య ప్రతిభ గడించిన భాష వేదాంశులేను. ఆంధ్రులే నీ భాష పాశ్చాత్య దేశములందు మాడ మిగుల గణనీయముగ చూడబడి, కీర్తిని గడించుచున్నది.

విశేషమున వైశాఖ నక్షత్రమున బిజములనాటి, వానిని నిజ్యంభింప జేయునది మాతృభాష మాహాత్మ్యమే! అట్టి మాతృభాషయొక వికసించు దివ్య కేళిమే! నవలకు భాషానేక కుటుంబిల్లుచున్నది. జాతీయాశయములను వివరమున వివరింప నెలకొల్పి, జాతీయజీవనమును నెంపొందించుటకు మాతృభాష యే ముఖ్యకారణము.

ఆధునిక కాలమున నెల్లయున నన్నయ భట్టాచార్యులే చరిత్రపండిత భారతమున భాషావిషయమున ప్రమాణ గ్రంథముగ నాడుక చేయుచున్నారు. అంతకు పూర్వము గ్రంథము లన్నట్లుల నునకు నిద్రాములు గానవచ్చినను లేక పోయినను, గ్రంథములు గలచియు మనము ఊహించవలసి యున్నది. మన ఆంధ్రభాషయందు విశేష మేమన: మన పెరిగి నభ్యుదయించునది సంప్రదించునది నెందియే గానవచ్చుచున్నది. తెనుగు భాష ద్రవిడభాషలలో నుండి యుద్భవించినదనియు, అరబు, తులు, తెలుగు మున్నగు భాషలకు సాదృశ్య మెక్కుడుగ నున్నదనియు కొందరి అభిప్రాయము. విదియబులున్నను, ఆంధ్రమున సంస్కృత భాష యెక్కుడుగ మిశ్రమై, మనభాషాభివృద్ధికి కారణ మైంది. మన దేశభాషలన్నియు సంస్కృతభాషా సమ్మిళితము లగుటచే నన్నియు వివిధప్రకృతములై తనరున్నవి. అప్పటికాలపు గ్రంథములలో నుండనివిషయమే లేదు. నకల భర్తయును, సాంఘిక విషయములకు, భాషాంతరీకరణము లును, ప్రాచీనాంధ్రవాజ్మయమున గానవచ్చుచున్నవి.

వినియోగార్థ ప్రబంధముల గము ప్రారంభ మాయెను. ఈ యుగమునకు అల్లసాని పెద్దనామా త్యులు ముగ్ధాభ్యుదయ, విజయనగరమున చరిత్రపండిత కావ్యములు ప్రబలకొచ్చెను. కాని, కాలక్రమమున, యేక నియమానుసారముగ గ్రంథముల వ్రాయవలసి నచ్చుటచే, అందలి వర్ణనలు పోలిపోయినట్లుల యొకటి నే యుండి, కవి యొక్క ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమును, భావనాశక్తియు వ్యక్తముగ టకు విలువలేదనినది. ఇది భాషాంతరీకరణము కాని, కావ్యరచన పరమార్థముగ విజృంభించినది. పురాణగాథ లన్ని యు ప్రబంధములగు చూరినవి. ప్రబంధముగ నునకు పూర్వము పురాణములేగాక, గణితశాస్త్రము, సంఘశాస్త్రము, ప్రాపంచిక విషయములు మున్నగునవి వాజ్మయమున ప్రతిఫలించుచుండె డిరి. కాని, ప్రబంధ రచనలన ప్రజల కట్టి గ్రంథములలో అభిరుచి కనిగొనవుట కటంబించినది. నాలక్రమమున భాషా పోషకులకు రాజులు గాజ్యముల గోగోపియి, అనుదేశముల విడిపోవలసి నచ్చుటచే, వీధులకు కవులకు ప్రోత్సాహములేక ప్రబంధరచన చూడ మీనస్థితికి వచ్చినది.

ఆ కాలమున జనసామాన్యమునకు సుఖోధకములకు పల్నాటి వీరి చరిత్రము మున్నగు ద్విపద కావ్యములు, ముగ్ధాభ్యుదయ శైలితో వ్రాయబడినవి. కాని కాల గతిని, క్షిప్రతైలిం గలిగి, అభినవ భాష నా క్షి భాష్యములకు గ్రంథము లుద్భవ ముండినది. అందుచే, భాష మీన స్థితికి వచ్చినదనియే చెప్పవలసి పాశ్చాత్యుల అభిప్రాయము. మరలను, అనేక సభ్యులపదములు గల భాష మీనస్థితియందు నున్నదని పాశ్చాత్యులు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఆంధ్రమున కట్టి పదము లనేకములు గలవు. అయినను, తగిన పోష టలు లేకపోయినప్పటికిని, ఆ కాలమున యాంధ్రభాష యుచ్చ దశయందు నున్నదని యొప్పుకొనక వీరదు.

తరువాత, యేబది వర్షములనుండి, మన భాషయందు వచన కావ్యములును, నాటకములును బయలుపెడలినవి. ఇం

దనేకములు భాషాంతరీకరణములును, కొన్ని స్వకపోలకత్విక లును గలవు.

ఇక నవలలకు గూర్చియు, వార్తాపత్రికలకు గూర్చియు యింక విచారించెను. పూర్వకాలమున నవలలు పద్యరూప ముగ నున్నవి గాని గద్యములుగ లేవు. విదేశభాషా సంస్కరము వలన, మన సారస్వతము చాలవరకు మార్పుకొందనది. అందు చే నవలలరచనరూపము మార్చినది. సాంఘిక, రాజకీయవిషయ పరిజ్ఞానవ్యాప్తికిని, వాజ్మయభివృద్ధికిని వార్తాపత్రికలే మూల కారణము. ఈ మార్తాపత్రికాములు వ్యక్తపరచుటకు తగిన పదములు లేకపోవుటచేతను, మానవసంస్కృతి సుడికాల్చి ప్రాయానుసరణముగ జనకపోవుటచేతను, తగినవిధములై లేక పోవుటచేతను, కొంచెము చిన్న కలుగుచున్నది. కాని, యక ఆగ్రాస నాధిపుల కృషియులమునను, ఆంధ్రపరివృత్తిభావాలనిరం తర ప్రవృత్తియులేతను, యాచిన్న నివారణముగవని తలం పనవచ్చును. మంగదేశీయులును, మహారాష్ట్రీయులు ఈవిధముగనే సాటుపడితమమార్తృభాషల నుద్ధరింపు కొనిరి. పాశ్చాత్యులచే ప్రాగిటాలియనని పిలువబడుచు, మిగుల ప్రతీతి గాంచిన ఆంధ్ర భాష, మంగభాషలనే, అభ్యున్నత భాషను నాక్రమింప నున్నది.

ఇక తెలుగులిపిగూర్చి మోచింతము. దేశభాషలలో నెల్ల, తెలుగులిపిలో సమానమునని కావరాదు. సరళత్వము, లాలిత్యము, సామన్యము మున్నగునవి ఆంధ్రభాషలక్షణ ములు. సాంద్ర్య విరాజమానములయు, ఆంధ్రవాతయొక్క కంతహారమునందలి ముత్తెరుములనందగు నక్కరములు మన భాషయందే గలవు.

కొందరు విద్యాధికులు మన భాషలో విమర్శనా విధానములు లేవనియు, అందుచే యీవిషయమున ఆంగ్లేయు భాషాపద్ధతులనే అనుసరింప వలయుననియు నుడువుచున్నారు. అలంకారములు మున్నగు విషయములచే తెలుగుభాష బుద్ధి కృతమైంది. కాని, విదేశసంస్కరము వలన, వీరి నిష్పన్న మన చుంతక పరిగణించుట లేదు. అయినను, మనము వీరిని పూర్ణ ముగ వర్ణింపనూ రాదు. ఒక యుదాహరణము. ప్రకృత మన గల నాటకములు, నాటక లక్షణములకు విరుద్ధముగ గాన వచ్చుచున్నవి. ఆ కారణముచే వివిధ పనికి గావని చెప్పవచ్చునా? సాంఘిక విషయములకు రూపుమాపు టకు నాటకములే ముఖ్యసాధనములు. కాన, పూర్వపు నాటక లక్షణములను విడనాడక, యిప్పటి కాలానుసరణముగ అభినవ మార్గముల ననుసరించిన సుంతయు భాగుండును. మరయు నాటకములలోను, నవలలయందును గ్రంథకర్తలు తమ సాంఘిక, రాజకీయాభిప్రాయములను పాత్రముఖమున వెలువడ జేయుచున్నారు. ఇట్లు చేయుట లక్షణ విరుద్ధము.

ఇక గ్రాంథిక గ్రామ్య వాచములగూర్చి యింక మోచింతము. ఇరవత్తుల నాగున భాషానేరదే! ఈ యుద్భవము వలన విద్యార్థులకు మోసము కలుగుచున్నది. ఆంధ్రమున గ్రాంథికభాషను విడువరాదు. విలసన, భావతైల వాగ్ధయం దున్నప్పుడు నూతనమార్గముల త్రొక్కుట, దాని వివాదమునకు కారణము. మంగమహా రాష్ట్రభాషల వలెగాక, మన ఆంధ్రభాష యింకను శైలేవాగ్ధయందే యున్నది. దానిని నూతనమార్గముల నడపింపకాదుట భాషామీన గాదు. ఇట్టి సమయమున భాషయొక్క పూర్వసాంప్రదాయములు మన భాషాభివృద్ధికి చురగోపకారమును గావించుచు, గాన వానిని విడువరాదు. గ్రామ్య గ్రాంథికతైలి భేదము ప్రపంచ మునందలి భాష లన్నిటిలోను గానవచ్చుచున్నది. రసపుష్టికి మాత్రమే, పాత్రోచిత్యముగ గ్రామ్యభాషకు యుపయోగింప వలయును. కావున గ్రామ్యము న్యక్షియము. వార్తాపత్రికలుమాడ యీ నియమము ననుసరింపవలయును.

ఇక తైలిని గూర్చి ఆలోచింతము. వీరిని గూర్చి భేదా భిప్రాయము లనేకములున్నవి. ప్రబంధరచన కాలమున క్షిప్ర సాంస్కృతిక రచనలే కావచ్చు. యున్నవి. తిక్కనకాలమున సంస్కృతపదముల కంటె తెలుగు పద ములే యెక్కుడుగ గ్రంథములలో వాడబడియున్నవి. పోతన కాలమున సంస్కృతాంధ్రపదములు సమానముగ యుపయో గింపబడు చుండెడిది. రామరాజ భూషణుని కాలము నాటి కి సంస్కృతిక పదము లెక్కుడుగ ప్రయోగింపబడినవి. ఇటీ వల ఆగ్రాసాంధ్రీకరణముతో భాష, శబ్దపటాభ్యుదయము పొచ్చి నది. అందుచే బహుశిష్టముగ తైలి యుపయోగింపబడు చుండెడిది. ఇందులకు దాహరణము వీరేశలింగము గారి నీతి చంద్రిక. కాలక్రమమున యీ కఠిన తైలి ప్రాయఖ్యతను గోగోపియినది. వీరేశలింగముగారే ముఖ్యతైలిని గ్రంథరచన కుం గడంగ జొచ్చిరి.

మరి, ఛందో విషయము మాత్రము చర్చితము కావలసి యున్నది. మన భాషయందు ఛందోశాస్త్ర మనంతముగా నున్నది. ఈవిషయమున మనకు సంస్కృత భాష చేసిన యుప కృతి మెండు. మనభాషయందు యతి ప్రాసలు కొంచెము కష్టము కలుగజేయుచున్నవి. ఆంగ్లభాషయందలి బ్లాంకు వెన్ను రీతినే, మనభాషయందును యతిప్రాసలు లేకయే పద్యములు వ్రాయుట నుండినని కొందరు నుడువుచుండిరి. ఇప్పు డీవాద మంతగ లేదు. రవీంద్రనాథుడు యతిప్రాస నియమానుసరణ ముగ పద్యములరచించి అవి భాషాసామ్యమునకు భంగకరములు గావని నిరూపించెను. తిక్కన, పోతన మున్నగు మహాకవులు, యీ నియమముల ననుసరించినను, భాష కే మాత్రమును గోపము లేకుండగ, వీరికవిత్వ నుతి మనోహరముగ నుండినది. అందుచే యతిప్రాస లుండట వలన భాషకు శక్తి కొరవడునని చెప్పరాదు. ఆ శక్తి నూన్యత మనయందు కలను.

ఈ కాలమున ఆంధ్రవాజ్మయ మభివృద్ధిగాంచుటకు తగినసౌకర్యము లనేకములుగలవు. చదువరులసంఖ్య పెచ్చు చున్నది. స్త్రీలు, పురుషులు, జనసామాన్యము, వీరిందరికిని భాషయందు భక్తిమొదైనది. వార్తాపత్రికలు, గ్రంథములు, పుస్తకభాండాగారములు అనేకములు బయలుపెడలుచున్నవి. ఆంధ్రభాష మహోన్నతస్థాన మొకమిందు సమయమాసన్న మగుచున్నది.

తరువాత గ్రామసాధిపులు లేవి, విదేశసంస్కరమువలన మనభాష అభ్యున్నతి గాంచుచున్నదనియు, మనము ప్రాచీ నాభిప్రాయములను విడనాడక, ఆధునిక పరిస్థితులకు తగిన మార్పులనుచేసి భాషామీన జేయవలయుననియు, మన భాష యందలి పర్యాయపదములు యతిప్రాసలయం దుపకరించును గాన అవి వ్యర్థములు గావనియు, మిగుల చమత్కారముగ ముచ్చటించిరి.

పిమ్మట, కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావుగారు వక్తను, అభ్యుత్థుని పుష్కలాలంకృతులందేసి, వారిరువురును తమ యుపన్యాసములచే మనభాషయందు మనమ ప్రేమను, గౌరవా త్సహముల నుద్భవించ చేసిరినియు, వారి సభ్యావ్యయములను మన మనముల నిమగ్ని తదను గుణముగ వర్ణింపవలెననియు చెప్పి, వారిరువురికిని సభవారిపక్షమున వందనము లర్పించిరి.

అంతటితో సభ ముగిసెను.

అద్భుతనివారినే. 123

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలక్ట్రో బాసిక్ పెరల్సు

ఇది బలహీను లకును నీరకు లకును మందు. నిద్ర లేకుండు ట, జ్వరము తగ్గవగను, మెదడు దిమ్మ గా నుండుట, పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేదనుట, పిన్నత్వ, బలహీనము, ఆయాసము, శుక్లవర్ణముచోగట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుచునైనట్లు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలకు వారికి ప్రత్యక్షమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక జీవదండి ఇందుకలన భాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమాన మేక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2 0-0

చేసేము: ప రి మ లే ద్ర వ్య ము ల గా జ నవేము!!

ఆటో దిల్ బహార్

సర్వోపయోగముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆటోర్య వాసనయును కలదు ఆటోకహల్ సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. వేసిగుడ్డలో గాని చొక్కాయు వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక వందన వనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖముయన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యే వేసియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు.
వెల 1/2 డ్రాయి బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జి
,, 1 డ్రాయి బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ లుడు కెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యెండు:- మెహల్ ఫురుషాత్తం మూర్తి
వై నానిబారు రోడ్, మద్రాసు.

స్థానిక వార్తలు

తపాలు:—ఇండ్లందునకు పంపబడుటపా యీ నెల 29-న తేదీ బుధవారమునాకు చెన్నపురినుండి పంపబడును.

మరణము:—రావుబహద్దూర్ పి. వాసుదేవమొదలి యాయగారు 65 సంవత్సరముల వయస్సులో జులై 29-న బాధచే గత శనివారమునాడు పగలు 1 గంటకు తిరువళ్ళీ-డిలో మరణించిరి.

రాజధానికళాశాల సంస్కృతసంఘము:—కళాశాల అధ్యక్షునిగా మండిరమున నేటి సాయంత్రము (27-8-17) 5 గంటలకు మైలాపూరు పి. ఎస్. పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు పి. పంచావళీ అయ్యగారు నేటి గ్రంథ పరిశోధనమును గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. టి. ఆర్. రామచంద్రఅయ్యగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

మరణము:—గత మార్చి నెలాఖరువరకు దొరతన మువారి తెలిగ్రామ ప్రాంతమునందు హెడ్డుగుమాస్తా గానుండిన సి. విజయలక్ష్మమ్మమొదలియారు గారు ఈ నెల 24-న తేదీన మరణించిరి. దొరతనమువారి కొలువులో వీరు 30 సంవత్సరములు కళంకము లేకుండ పనిచేసి గతమార్చి నెలలోనే వారి భర్తవేలనమునకు పాత్రులయ్యిరి తెలియచున్నది.

గ్రీనువిల్లాబీదలపాఠశాల, పర్యవేక్షకము:—ఈపాఠశాల 14-న వార్షికోత్సవము గత శనివారము (25-8-17) సాయంత్రము 5 గంటలకు పర్యవేక్షకములో లండను మిషను చర్చి భవనమున జరుపబడెను. ఎం. డి. దేవదాసు గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. పి. ఎస్. పి. అయ్యగారు వ్యాఖ్య గారు విద్యుదగుర్చి ఉపన్యసించిరి. దేవదాసుగారి సలహా విద్యార్థులకు బహుమతు లొసగబడెను. విద్యలేక ఆంధ్రులై యున్న బీదలకు విద్య నేర్పి వారిని ప్రాముఖ్యతకు తెచ్చుటకు కంకణము కట్టుకొనిన ఎస్. ఎస్. సోలంకీ గారిని సభాధ్యక్షులు మరింత హెచ్చరించిరి. తరువాతి సభ ముగిసెను.

బట్టలనొంగలించుట:—గత నెల 20-న తేదీన బకింగుహము మిల్సు డిఫెండరు కూలివాండ్రను సోదాచేయు చుండగ ఒక కూలీవాని నడుమనకు చుట్టబడిన 12 గజములతలపాగా గుడ్డ నొలికెను. కూలీవానిపై కేసుచేయబడెను. వానికి ఒక మాసము ఖయదుశిక్ష విధింపబడెను.

దొంగతనము:—బాద్మిటపురు ఏగాతావీధిలో తిరుమంగ బాబునాయుడు గారి ఇంటిలో వాసిగనుండిన జయప్ప అను నామె వాడుగు గారి ఇంటినుండి 600 రూపాయల విలువగల నగలను అపహరించినందుకు ఆమెను పోలీసువారు పట్టుకొని ఆమెపై కేసుచేసిరి. ఆమెకు 1 సంవత్సరము కఠిక్ష విధించబడెను.

బిల్ కలక్టరుకు కేసు:—చెన్నపురిలో కొత్త పట్టణ మందుల ఆగ్లర్ నాథులర్ చారిత్రీ పాఠశాల పోషణ నిమిత్తము చందాలను కల్లుస్వామి అను నతడు జరుచేసి ఆ ద్రవ్యమునుండి సుమారు 118 రూ॥ లను అపహరించినందులకు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు కోదండరావు మొదలియారు గారు వానిపై ఎగ్ మూరు పోలీసు కోర్టులో కేసుచేసిరి. కేసు విచారణ గత శనివారమునాడు పూర్తియై బిల్ కలక్టరు కల్లుస్వామికి 18 మాసములు కఠిన శిక్షయు, 100 రూ॥ లు జూర్య నాయు విధింపబడెను.

విందు:—చెన్నరాష్ట్రీయులు, ప్రస్తుతము కలకత్తా పురవాసులును అగు రావుసాహేబు రావులుకెట్టి గారికి దొరతనమువారు రావుసాహేబు బిరుదును మెసగినందుకు తిరుగు గలిగిన సంతోషమును వెల్లడిచేయుటకై కలకత్తాలో నున్న చెన్నరాష్ట్రీయులందరను సెట్టిగారికి గత ఆదివారమున విందు గావించిరి. ఎస్. ఆర్. అయ్యగారు, రావుసాహేబు కె. బలరామఅయ్యగారు, రావుసాహేబు కల్యాణసుందరం మొదలియారు, పి. రాజగోపాలఅయ్యగారు, కె. జగదీశఅయ్యగారు మొదలగువారు సెట్టిగారితో విందువారించిరి.

వృత్తాంతములు

బిల్లింగుడను ప్రభుత్వము: 26-న తేదీన గంగూరు నగరమున చేరెను. తల్లి నెంటు నవ్వనగా కియకు స్యాగత మొంగిరి.

దేశీయచూడనసభ: మహమ్మదీయ సుహాజనసభ సంయోగ సమావేశము అలహాబాదు నగరమున అక్టోబరు మాసము మొదటివారమున జరుగును.

సర్. పి. ఎస్. సివస్వామిఅయ్యగారు: గూడపర్తియు క్రింద నిన్నటిదినమున మధ్యరావిడ సంఘపు 16-న వార్షికోత్సవము తిరునల్వేలిలో జరిగెనది. దక్షిణమండలములనుండి ద్రావిడమండలియు వెక్కండ్రు సభకు విచ్చేసిరి.

ఇండియా దొరతనమువారి: యుక్తవృత్తు ననుసరించి, రంగూరు పోలీసు కమిషనరు బంగారు వెండి నాణెములు కరిగింపగూడదని యుక్తవృత్తుచేసెను. ఉత్తరపు నల్లక్రిమించిన వారు కఠినదండనములకు పాలగుదురు.

వరణము:—‘గూడూరు’ పత్రికాసంపాదకులగు గులామ్ హుస్సేన్ గారికి యీ నెల 18-న తేదీన ఒక ప్రమాదములో కొన్ని గాయములు తగిలినవి. గతశనివారమున గాయముల బాధ విస్తారమై హుస్సేన్ గారు పరణించిరి.

అరులాపురములో: సబ్ జడ్జికోర్టులు వెల్లెడరట, కలక్టరు ఆఫీసు వెల్లెడరట. ఈ రెంటి ము మునిసిపల్ ట్రస్ట్ గా చేయుదురట. ఈ పట్టణములో, కోడి రామమూర్తి నాయుడు గారు 20 నోజులు సుకాముచేసిరి యొకవిలేఖరి వ్రాసెను.

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయ: నీ నేటునుండిగమన 24-న తేదీన వైస్ ఛాంసెలరు సర్. పి. సి. బెనర్జీ గారి యాధిపత్యము క్రింద సెక్రటరీ జరిగెను. విద్యార్థులు విశ్వవిద్యాలయ పూలమున(ఈ దేశసంరక్షణ బలము) చేరవలసినదని సభలో హెచ్చరింపబడెను. ఆగత్యగునంతమంది విద్యార్థులు లభ్యపడదు రని తోచుచున్నది.

స్వదేశ పరిశ్రామిక సంఘము, కాంచీరము:—పై సంఘము వారు కాంచీరము నుండి వచ్చి చెన్నపురి ఆర్మీని యను విధిలో వై. ఎం. వి. ఏ. మండ్లిమున తమ సాపును తెచ్చిరి. అనితెనెంటుగారు మున్నగు దేశభక్తులు వీరిని ప్రోత్సహింపచుటయే గాక వాటాదారులుగ గూడనున్నారట. ఈ సాపునందు గల స్వదేశీ నేతలను మొదలగునవి కొన దగినవి ధూయిండియా పత్రిక వ్రాసిరి.

బాన్సినుండి: యొక విలేఖరును లివరుపత్రిక కిటుల వ్రాయుచున్నాడు.—ఇనపవారి పనివాండ్రు 21-న తేదీన కట్టుకట్టి పనిచేయుటమారి. విరువేలమంది తిరుపతులకు రావైరి. వీరి యిరువులు బొంబయిలోని ఏజెంటులకు తంత్రి వార్త మాలమున తెలియజేయబడెను. బాకోస్వామిరంజెం డెంటును పంపిరి. మ్యూరంజెం డెంటు నేరు (26-8-17) ఇటుకు వచ్చెను. కార్మికుల ప్రతినిధులతో నిత జేసినమున గాని రేపటిదినమునగాని ముచ్చటించును.

ఒక ప్రేమివాడు:—కన్నడభాషను మాట్లాడు సెక్రటోట నాడు కొనూరులో అల్లులు గానించున్నందున పోలీసు వారు వానిని పట్టుకొని వైద్యశాలయందుంచిరి. కొంతకాలము గడచిన వెనుక వైద్యునిరికవని వాని విడుదలచేసిరి. ఆ నాటి రాత్రియే తోటవాడు వెక్రంబులో ఎగ్ లింగ్ గతిగా రింటికిబోయి బంగారానాచాలలో నుండిన మెంటిలను కుప్పిలను బట్టలను ఎత్తుకొనిపోయెను. వానిని పోలీసువారు తిరిగి పట్టుకొనిరి.

తిరువల్లూరు మ్యూనిసిపల్ యెరువ:—మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసులో ఒక గురుస్తా ఏకాఒక గొప్ప నేయగావించినందున యెరువన్ ఆగుమాస్తాను పనినుండి తొలగించెను గుమాస్తా కొన్నిలవారికి దోఖాస్తు వెల్లుకొనెను. వారు గుమాస్తా నేయ ను విచారించిరి. వారిలో 7 గురు ఆగుమాస్తానుందు నోయము లేదనిరి. 5 గురు మాత్రము గుమాస్తానుందు నేయకులననిరి. యెర్ నున్ గారు తిరిగి ఆగుమాస్తాను ఆఫీసులో తేనియ్యట కంగీకరింపక తామి విషయమును గూర్చి దొరతనము వారికి తెలియపరచెద యనిరి.

బాధ్యమతబోధకునికి జూర్య నామ:—కొలబోలోపండువాసా అను బాధ్యమతబోధకుడు ఒకరిద్దాబండివానిని కొట్టి వాని నోటి నుండి పండ్లను బలవంతముగ చూడఁజేరినందున నుతబోధకుని పై కేసుచేయబడెను. పరువునుర్యాదలు తెలియకుండ బండి వాడు తన్ను అవమానించుటచే తానట్లు చేసినదని పండువా సా మేజిస్ట్రేటుగారితో చెప్పెను. ఆ దినమున కోర్టు చాలింప బడువరకును ఖయదుశిక్షయును, 25 రూపాయల జూర్య నాయు పండువాసాకు విధింపబడెను.

ఎద్దుచే పానుకబడుట:—కొలబోలోనగరమునకు కొద్దిదూర ములోనేయుండిన ఒక గ్రామములో బాక్ ఫెర్ డి నాండ్లో అనునత డొక యెద్దును పశువులసాలయందు కట్టుటకు తీసుకొని పోవుచుండగ ఎద్దు వానిని క్రిందపడఁద్రోసి కొమ్ములతో పొడిచెను. అతని కేక వినుబడగ నే దూరమునందున్న వాతని సహాయమునకు రానినో అతఁడాదినమున హతుడై యుండును. అతని యెద్దులను విని కొంతదూరమిచ్చి అతనిని లేపదీసి ఎద్దును దూరమునకు తరిమివేసినపిమ్మట అతనిని కొలంబో వైద్యశాలకు తీసుకొని పోయిరి.

సిక్కిందాబాదు
ఆంధ్రకల్పవల్లి — ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి
సమేతము.

ఈ పుస్తకమును సుమారు 12 సంవత్సరముల క్రిందట కొందరు మహానీయులే ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి చేయు నుద్దేశముతో “ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి” అను పేరుతో నొకపుస్తక పత్రికా పత్రసాలయము స్థాపింపబడియె. అది దినది నాభివృద్ధి డెంచి నేటికి నిరంతరాయముగ నడుచుచున్నది.

ఇట్లుండ మూడు సంవత్సరముల క్రిందట ఇందలి సభ్యులలో ఒకరిద్దరుకు అభిప్రాయభేదములు గలుగుటచే వారు వేరై “ఆంధ్రకల్పవల్లి” అను పేరుతో మరియొక సమాజము నేర్పరచి, ప్రథమ సమాజమునకు విశోధముగ ప్రతిఘటించి పని చేయసాగిరి.

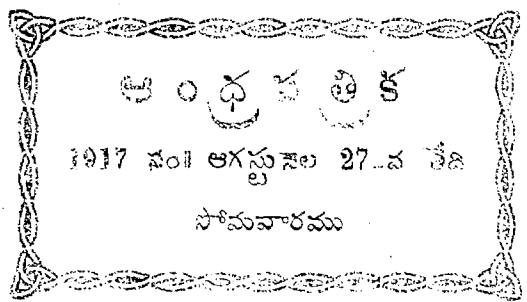
తిరువాత ప్రథమ సమాజము నుండియే తిరిగి యిద్దరు ముగ్గురు వేరై “యవజనసమాజము” అను సెక్ర వానిని స్థాపించిరి. మరియొకరు వేరై “సంస్కృతి కలాసంస్థాని” అను నామకరణముతో నేటివరకాయవంటి దాని నొక దానిని స్థాపించిరి.

ఇట్టి చిన్ని నగరమునం దిన్ని భాషాసమాజము లుండుటచే భాషాభివృద్ధి బాగుగజరుగుచున్నదని చాలమంది తలంప వచ్చును. కాని యీనూతనసమాజములన్నియు మత్స్యభూరితములును, అనూయో ప్రేరేతములును ఆగుటచే వికసిత్యమున కడములేక తాము చెడుచుండుటయే గాక తల్లిసమాజమునకు గూడ కొంతనష్టమును కలిగించి యుండెను.

ఇట్లున్నను ఆంధ్రభాషాభి వృద్ధినివారు కమితముతో ఒకరి దూషణ భూషణ తిస్సార్చములను బాటించక భాషాసేవ చేయుచు తమసమాజమునే మేటి సమాజముగ సెనెర్చి యున్నారు. అంతటితో తనివొందక “వికసిత్యమె బలము” అను ఉద్దేశమునాత్రమును, “భాషాసేవయే ముఖ్యకర్త వ్యయ” అను ధర్మసూత్రమును మనమునం దినుకొని భాండగా రముల సమ్మేళనమునకయి నిరంతరము కృషి సల్పుచున్నార.

వైన బేస్సొనినవానిలో “ఆంధ్రకల్పవల్లి” సాంఘికల ఉదాసనముచేత ప్రప్రథమమున మున్న ఆ కొంచెపు ప్రవృద్ధి కూడ లేక, సంవత్సరమునుండి బొత్తిగ మూసివేయబడి యున్నది. ఇట్లు పడిపోయియున్న సమాజముకు పునః ప్రతి స్థింపట దుష్ట పునః యెంచి “ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిసో” సమ్మేళన మొనర్చ తత్సమాజపు సభ్యులు తలంచిరి. ఆంధ్రభాషాభి వృద్ధినారును మిగుల సంతోషముతో సెప్పకొనిరి. ఉభయ పక్షములవారును అట్టి సమ్మేళనమునకు గావలసిన కట్టుదిట్ట ములను చర్చించి ఒక తీర్మానమునకు వచ్చినట్లు తేలుచున్నది. ఉభయపక్షముల యందును ఈ నియమముల నొప్పకొనినవారు ఒకరిద్దరు మాత్రమే యున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఆయన నిట్టి విషయములయందు బహుజనాభిప్రాయమునే యంగీకరింతు రని నమ్మకలసి యున్నది. సమ్మేళనము చాలవరకు ఫలప్రసూమ మునకువచ్చియున్నది.

ఈ సమ్మేళనమును గూర్చి ఆంధ్రకల్పవల్లి పత్రికమున నాసింగరావు కుప్ప నాయుగారుగల ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి పత్రికమున భాగి సుబ్రహ్మణ్యము శివరామయ్యగారును మిగుల కృషి సలుపుచున్నారు. వీరి నెంతయు ప్రశంసించవలసి యున్నది.
(ఒక విలేఖరి)

రాష్ట్రీయ సమావేశము.

రాష్ట్రీయ సమావేశము జరిగినది. కార్యక్రమము ఒక దినముతో సరిపోవు ననుకొనినది రెండు దినములవరకు జరిగినది. ప్రతినిధు లెల్లర ను ప్రస్తుత విషయమునుండి దేశము స్వస్థతగాంచు మార్గము లరయుటకు యత్నాతాదోశన పూరితు లయి యుండిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులును, సభాధ్యక్షులును, తమ తమ యువన్యాసములలో ప్రభుత్వము వారు నిర్బంధావాస శిక్షల దీసివైచి, దేశములో శాంతి నెలకొల్పుట యవసరమని సూచించిరి. అగ్రాసనాధిపతియగు దివాను బహదూర్ కేశవలిల్లగారు బాధ్యత గల నాయకులని ప్రజల చేతను ప్రభుత్వముచేతను కొనియాడబడిన వారు; ప్రభుత్వము వారిచే బిరుదము లందినవారు; బ్రాహ్మణేశ్వరులు. వీరిలో ప్రజాభిమానము ప్రభుత్వాభిమానము సమ్మేళనము జేరినది. అందుచే వారి నుండి వెలువడు వాక్యములు ప్రభుత్వము వారి యాదరణము బడయుట భావ్యము. సంగ్రామారంభమైన దినము నుండియు హిందూదేశమున రాజభక్తి వెల్లివిరిసెను. సంగ్రామమునకు సాయము గావించెదమని యనుదినమును ప్రజలన్నిదిశలనుండియు ప్రభుత్వమునకు వార్తలవచ్చిరి. ధనరాసులు స్రుమ్మరింపబడెను. ఆహవములో పాల్గొనెదమని నలుదిక్కుల నుండియు సందేశము లంపబడెను. సంగ్రామ సమయమున రాజకీయ వరప్రదానమునకై ప్రభుత్వము వారిని భారతీయులు తొందర బలుపడలచలేదు. ప్రస్తుత యాందోళనము ప్రవృద్ధిగాంచుటకు భారతీయులు గారకులుగారు. ఒకవంక ఆంగ్ల రాజ్యాంగ వేత్తలు భారతీయ సమస్యలపై తమ దృష్టిపథము మారినదని ప్రకటించిరి. మరియొక వంక యుద్ధానంతర సమస్యల బరిష్కరించి, మాతృదేశముతో బాటు బ్రటిషు సామ్రాజ్యపరిపాలనమునతమకు సమానస్థానమొసగవలయునని అభినివేశ రాజ్యములు వాదించ సమకట్టినవి. శాండులేబిలు మండలి వారు యధినివేశ రాజ్యముల వాదమును సమర్థింపుచు, నాగరికతయందు వెనుకబడియున్న హిందూదేశము నుద్ధరించుటకు తమకు భాగము గావలయునని వట్టుబట్టిరి. ప్రజలతో నాగోచింపకుండ, హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారు యుద్ధానంతర సంస్కరణ విధానము దయారు జేసి ఆంగ్లదేశాధికారులకు బంపిరి. వారిని ప్రయత్నించి ప్రజాభిప్రాయము దీసికొనుటకయినను వారు బూనలేదు. ఇట్టిస్థితిలో ప్రజానాయకులు తమ యాశయములను బ్రచరించి, ప్రభుత్వమునకు నివేదించుటకన్న వేటుమార్గ మవలంబించుట కెటులసాధ్యమో యూహింపుడు. అధినివేశ రాజ్యములుగూడ తమపై పరిపాలనమునకు బూనుకొనుటకు సమ్మతించియు, తమ భావిదశను తమకు దెలుపుకుండ నిర్ణయించుటకును సమ్మతించినచో, భారతీయుల యాత్మకారవమునకు తావుగలదేమో యూహింపుడు. అందుచే ప్రజానాయకులు దేశభాగ్యదయము లక్ష్యమునంబుంచికుని, ప్రజాభిప్రాయమును దృఢముగను సవినయ పూర్వకముగను నివేదించక వీలులేకబోయెను.

సంగ్రామ సమయమున యిట్టికార్యమునకు గడంగుటకు హైందవులకు తప్పని సరియయ్యెను. మానవ్రతము బూనియుండుటకు వారికి సాధ్యము గాదయ్యెను. ఇట్లు సర్విను, కమిషనువారి నివేదిక ము సంగ్రామ మధ్య సమయమున బ్రకటింపబడె, భారతీయుల యాశాభంగ మతిశయించుటకు కారణమయ్యెను. ఇట్టి యననుకూల పరిస్థితుల నిర్మాణమునకు భారతీయు లెటుల యుత్తరవాదులతో యూహించనశక్తియు. భారతీయుల వాక్యముల యుండలి సత్యమును వెల్లడిజేయుటకు, మెసపొటేమియో విచారణసంఘ నివేదికలు సాధనభూత మయినది. అధికారవర్గము బోవరిహితమును యభిప్రాయమును యానివేదికలు ద్రోసిబుచ్చెను. ప్రజలు గోరిన సంస్కరణావశ్యకతను యానివేదికము మరింత బలపరచెను. ఘోషకారి విధానము గాని, విలింగుటనుగారి ప్రణాళికగాని, ప్రజలకు సమ్మతముగావని సువ్యక్తమయ్యెను. జాతీయవాదులకే గాక, స్వరాజ్యవాదుల నిందించిన బ్రాహ్మణేశ్వర సమావేశము వారికిగూడ, పై సంస్కరణ విధానములు సంతృప్తి గొలుపలేదు. స్వరాజ్యవాదుల నొకమూల నిందించుటయు, మరియొక మూల వారు బ్రకటించిన విధానముతో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును జేర్చి దానినే తానువలంబించుటయు జూడ, బ్రాహ్మణేశ్వర సమావేశపు నలునము విచిత్రము పురిగొల్పుచున్నను, కాని యిరువలన, జాతీయహృదయము యస్వస్థత జెందలేదనియు, ప్రత్యేక సాంఘికోద్యమములన్నియు జాతీయ మహాప్రవాహమునకు యుపనదులై కరిణించుచున్నవనియు, పై పై కలతలు యుద్ధముపు శాశ్వత చిహ్నములు గావనియు, అజ్ఞాన భంజన మయిన వెంటనే యధికారము వీడి జాతీయ జీవనము స్వచ్ఛందకా తితో ప్రకాశింపుననియు, తేట తెల్లముగచున్నది. హిందూదేశపు భావిస్థితిని గూర్చి భారతీయు లెల్లరును యేక మనస్కులయి యున్నారు. ఇట్టి తరుణమున నిర్బంధావాస శిక్షలను దీసివైచుట సమంజసమని రాష్ట్రీయ సభాతీర్థానములు దృఢముగ వ్యక్తికరించినది నిర్బంధావాస శిక్షలచే గలిగిన యశాంతిచే, ప్రశాంతావరోధమును గూర్చి దేశమునందంతటను వాద ప్రతివాదములు జరుగుచున్నవి. మదరాసు రాష్ట్రీయోపసంఘము వారిదివరకే, సాత్విక నిరోధమున కనుకూలముగ తమ యభిప్రాయములను సూచించిరి. ఈ విషయము రాష్ట్రీయ సమావేశమున చిత్తుతీర్థానములలో జేర్చబడక పోయినను, అందునుగూర్చి తీర్థానము ప్రవేశ బెట్టబడి తీవ్రమగు చర్చను బురికొల్పెను. మాంటాగూగారి ప్రకటనము దేశీయ పరిణామమునందు సాధిగ్గ సమయమున ప్రకటింపబడినది. మాంటాగూగారి యభిప్రాయములు భారతీయుల మనములందు నూతనోత్తేజమును గలిగించినను ప్రాథమిక స్వాతంత్ర్యములకుగల నిర్బంధముల దొలగించినగాని, మాంటాగూగారితో తోడ్పాటు గావించుట మాంఛనియము గాదనియు, సాత్విక నిరోధము గూర్చి రాష్ట్రీయసంఘము వారి తీర్థాన మంగీకరింపవలయునని, రాష్ట్రీయ సమావేశమువారు దీర్ఘానించిరి. ఐదిషు సమస్యా పరిష్కారమునకు బూర్వము, ఐదిషువిప్లవకరులకు స్వేచ్ఛయొసగినపుడు, భారతీయ సమస్యను పరిష్కరింప ఆంగ్ల దేశమునుండి ప్రభుత్వకార్యదర్శి గారే తెంచుచున్న సమయమున, శాంతిమార్గముల నతిక్రమింపక నిర్బంధావాస శిక్షలకు లోనయిన వారలకు స్వేచ్ఛ నొసగుట యవసరమని రాష్ట్రీయాభిప్రాయము ప్రకటితమయినది. భారతీయుల కృతజ్ఞత నిరుపమానము. వారి రాజభక్తి

యత్యంత శ్లాఘాపాత్రము. వారు సహజముగ కోమల హృదయులు. మాంటాగూగారి ప్రకటనము వారి మనముల మెత్తబరచినది. ఆంగ్లదేశన్యాయ విచక్షణపై యభిమానము బెంచినది. సాత్విక నిరోధమిప్పుడు ప్రయోగార్హముగాదని నుడుపుటకు నాయకుల గొందరిని ప్రేరేపించినది. ఇందుకు దోహదగ ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధముల దొలగించినచో ప్రజలలో గలుగు యుత్సాహమునకు మేరయుండదు. అట్టిసమయమున మాంటాగూగారికి ప్రజలు గావించు మనఃపూర్వకమగు నాహ్వానము ఆంగ్లదేశముపై భారతీయులకు గల గాఢాభిమాన పాశమును మరింత బలపరచును. అందుచే, ప్రభుత్వము వారు ప్రజాభిప్రాయము గవనించి ప్రజలవాంఛల ద్వారా సంతృప్తి పరు, బ్రాధీతులు.

ఈ సమావేశమునకు ఆంధ్రులు విశేష సంఖ్యాకు లరుదెంచలేదు. ఆంధ్రులకు ఆంధ్రసభయే రాష్ట్రీయసభగ వరిణమించుటవలన, యిట్టి ఫలితమునకు గారణమని విశదపడు చున్నది. అందుచే ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి ఆంధ్రుల యభిప్రాయములను వెల్లడి జేయుటకు ప్రత్యేకాంధ్ర మహాజనసభా సమావేశము జరుగుట యవసరమని నొక్కినక్కాణింప నక్కరలేదు. ఆంధ్రుల యాదర్శము స్పష్టమే. స్వపరిపాలనావిధానమునకు భ్రష్టకరాష్ట్రీ విభాగము మూలాధారమని యిదివరకు ఘంటాపథముగ బాటబడినది. మాంటాగూగారే తెంచుట వల, ఆంధ్రమహాజనులు సమావేశమయి బాగుగ నాలోచించి తమవిధానము బూర్తిచేసి, ప్రయత్నించి దేశమందెల్లడలను తమయాదర్శమును వ్యాపింప జేసి, మాంటాగూగారికి సహేతుకముగ నిరూనుగూర్చి నివేదించుట యవసరము. ఇప్పుడుయలసభాసమునకు దావులేదు. ఆంధ్రులు గూడ తమ ప్రతిభను జూపవలసిన తరుణమాసము మయినది. మనవాంఛలను ప్రకటించుటకు ఆంధ్ర ప్రతినిధులు ఆంగ్లదేశమున కరుదెంచుట సులభ సాధ్యముగాదు. హిందూదేశ ప్రభుత్వాధికారియే మనదేశమున కరుదెంచుచున్నపుడు, మనవాంఛలను విశేషమగు వ్యయ ప్రయాసలు లేకుండ ప్రభుత్వమువారి మనోదృష్టియందుంచుట కితకన్నను సుసహయము వేరు లేదనుట కరతలామలకము.

జాతీయోద్యమనినాదము ప్రభుత్వపు దృష్టి నాకర్షించినది. బ్రాహ్మణేశ్వరోద్యమము ఆంగ్లదేశీయుల దృష్టిపథమున బడినదనుటకు విలింగుటకు ప్రభువుగారును, లండను టైముస్పత్రికయు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముగూర్చి తమ యంగీకారమును దెలుపుటయే నిదర్శనము. ఇట్టి స్థితిలో ఆంధ్రులు దానివలె తపించుట పురుషధర్మము గాజాలదు. కావున ఆంధ్రనాయకులు మేల్కొంచి తమ ధర్మమును నిర్వహించుట భావ్యమని హెచ్చరింపుచున్నారము.

సంయుక్త రాజ్యాంగము.

ప్రపంచమునందు సంయుక్త రాజ్యాంగ నిర్మాణమే మానవ సామ్రాజ్యత్వమునకు దారి జూపునని విశ్వసింపబడుచున్నది. అమెరికాయందలి సంయుక్తరాష్ట్రాదర్శము ప్రపంచమునందు మెల్ల మెల్లగ బ్రాకుచున్నది. ఈ సంగ్రామమునకు మూల మూలించిన, యేకజాతి వారలను గలిపి రాష్ట్రముల నిర్మింపక, వీరిని యేక రాష్ట్రములలో నుంచుటచేతనే, జాతీయ వైషమ్యములు బెరుగుటకు కారణమగుచున్నదని తెలియగలదు. పోతెండు స్థితి గమనించిన యిట్టి

సత్యము వ్యక్తముగను. ఏక భాష మాటలాడుచు, సాంప్రదాయములయందు దేశీయముగల పోలాండువాసులను ముప్పులు క్రభుత్వములక్రింద వేరుగావించి, పరిపాలించుచున్నారు. రుష్యా, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా దేశములు పోలాండును బంధుకొనినవి. తిరిగి పోలాండుదేశము నేక రాష్ట్రముగ నిర్మించుటకు పోలులు యుద్ధిష్టారుచున్నారు. మిత్రమండలి విజయ మిట్టిఫలితమునకు దారిజూపునట్లు నిశ్చయము. ఇట్లులే ఆత్మేను లొరయిన రాష్ట్రమును జర్మనీవారు బలాత్కారముగ 1870 వ సంవత్సరపు సంగ్రామమున ప్రాచీనవారినుండి లాగికొనిరి. ఆ రాష్ట్రప్రజలు ప్రాచీనజాతివారు. వీరు జర్మనులచే జయింపబడినను, వారి హృదయమును మాత్రము జర్మనులు చూరగొనలేక బోయిరి. ఈ రాష్ట్రవాసులకు తమ సహజ వాత్సల్యమంతయు ప్రాచీనదేశముపైనే యప్పటినుండియు నిలిచియున్నది. ఎప్పుడు తిరిగి స్వదేశీయులతో గలయుదమా యని వీరు దృష్టిపూర్వకముగా జర్మనులు గావించిన ద్రోహము నింతవరకును షరచియుండలేదు. ప్రాచీనలో గల యుగ భేదరసమయమునకై వీరు వేచియుండిరి. సంగ్రామసమయము వీరికి చేయూత నొసగెను. ఆత్మేను లొరయిన రాష్ట్రము ప్రాచీనవారి కొసగినది ఆంగ్లేయులు సంగ్రామము జాలింపమని ప్రతిజ్ఞబూని యున్నారు. ఆస్ట్రీయాదేశములోగూడ ఇటాలియనులున్న భాగము ఇట్టిలో జేర్పవలయుననియు, స్లావులు నివసించుభాగము రుష్యాతో జేర్పవలయుననియు, సుమేనియనులున్న భాగము సుమేనియాతో జేర్పవలయుననియు గోరుచున్నారు.

ఇట్టి ఫలితము యుద్ధానంతరము జేకూరవచ్చును. యూరపురాజ్యము లన్నియు గలసి సంయుక్తరాష్ట్రముల క్రింద మారుట యవసరమని రాజకీయతత్వజ్ఞు లాశించు చున్నారు. హిందూదేశమునందు భాషైకరాష్ట్రవిభాగము ప్రాచీనకాలము నయమలులో నుండెనట్లుకు, అంగ, వంగ, కళింగ, ఘూర్జర, కర్నాట, మగధ, పాంచాల దేశాది నామములే నిదర్శనములు. ఇట్టి విభాగము దేశమునందు తిరిగి గలుగుట, పరిపాలనా సౌష్ఠ్యమునకును, ప్రజాసౌఖ్యమునకును, జాతీయోత్తేజమునకును మూలకారణమగునని ఆంధ్రుల విశ్వాసము. ఆంధ్రుల యాదర్శమున కిటీవల జరిగిన రెండువిషయములు బలము నొసగినవి. సిగ్గులో జరిగిన విద్యావిషయక సభలో, దేశభాషలలో విద్యావిధానము నడుపుట లాభకరమని రాజప్రతినిధి గారితనను ప్రతినిధులచేతను యంగీకరింపబడినను, వీరిలో గొందరు యొక్కొక రాష్ట్రమున యనేకభాషలు ప్రబలియుండుటచే యిట్టి పని సాధ్యముకాదని నుడివిరి. ఇందుపై 25వ లేదని ప్రచురింపబడిన ఇండియను క్రానికలను పత్రిక యటుల వ్రాయుచున్నది. “దేశభాషలు యనేకము లుండుటచే దేశభాషలలో విద్యగలపుట గొప్ప ప్రతిబంధకమనుట నిశ్చయమే. విశేషవ్యాప్తి గల భాషలలో మాత్రము విద్య గలపినయెడల, స్వల్పవ్యాప్తిగలిగిన యస్వతంత్రభాష లిందులో గలసిపోవును. ఉర్దూ, హిందీ, అరబ్బీ, తెలుగు, కన్నడము మొదలగు దేశభాషలకు విశేషవ్యాప్తి గలదు. దేశమునకు మున్ముందొసగవలసిన స్వపరిపాలనా విధానములలో భాషలబట్టి రాష్ట్రనిర్మాణము గావించుట యొకటియెయ్యున్నది. అట్టి విధానమున స్వల్పవ్యాప్తిగల భాషల మాటలాడు వారు నాంగ్ల భాషను బఠించుటకన్న, అధికవ్యాప్తిగల నితర దేశభాషను, సౌలభ్యముతో బఠింప శక్తివంతులగుదురు.” దేశభాషాభివృద్ధికి భాషైకరాష్ట్ర

నిర్మాణ మవసరమని యిప్పుడు డంగీకరింప బడుచుండుట శుభచిహ్నము.

ఆంధ్రుల యాదర్శమునకు మాంటాగూ గారు వ్యక్తికరించిన సంయుక్తరాజ్యాంగ గమ్యస్థానము దోహద మొసగినది. మాంటాగూగారు తమ యువన్యాసమున, యవసరమయినచో నూతన రాష్ట్రములను నిర్మింపవలయుననిగూడ సూచించిరి. అందుచే హిందూదేశమును విభాగించుటలో, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు దాపుగలదని యూహింపవచ్చును. ఇందుపై ఇండియను క్రానికలుపత్రిక యొసగిన యభిప్రాయమును ప్రకటించుటకు సంతోషము గలుగుచున్నది. ఈ పత్రిక నీ క్రిందిరీతిని వ్రాయుచున్నది.

“సామాన్యస్థ స్వపరిపాలనమును బొందుట యే ప్రజలయొక్కయు ప్రభుత్వమువారియొక్కయు గమ్యస్థానమని యంగీకరింప బడినది. అట్టిస్థితిలో విదేశభాషాకారికు యుచ్ఛస్థితిని జెందిన తమ దేశభాషలను దేశీయులు త్యజించెదరని తలచుట కసాధ్యముగ గన్పట్టుచున్నది. మాంటాగూగారు హిందూదేశమును స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్న రాష్ట్రములయొక్కయు సంస్థానములయొక్కయు సంయోగమని దృఢపదర్శనముగావించుచున్నారు. అందుచే ప్రతిరాష్ట్రమును ప్రతి సంస్థానమును ప్రధానభాష ననుసరించి నిర్మాణము గావించి, అట్టి భాషములముననే పరిపాలనము జరుపుట, విదేశభాషలో పరిపాలనము జరుపుటకన్న నెక్కుడు సహేతుకముగను, నెక్కుడు వాంఛనీయముగను గన్పట్టుటలేదా? దేశీయులను విజాతీయులుగ నొనర్చుటకు స్వభాషను వారినండి వేరుజేయుట కవకాశముల నొసగుటకన్న నిశ్చయమగు మార్గము వేరు గాన్పించదు”.

రుష్యాదేశము యంతవరకును ఏకరాష్ట్రమనియు, యందలి ప్రజలు యేకభాష మాటలాడువారనియు యూహింపబడినది. కాని ప్రస్తుత కలవరమున ప్రత్యేకజాతులనేకు లందుగలరని, ఆ యాజాతులు స్వపరిపాలనమునకై గోరుచున్న వరములబట్టి వెల్లడియగుచున్నదని టైముస్ ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఫిలేండు భాగము రుష్యా పరిపాలనముక్రింద స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్నది. పోలాండు సంగతిగూర్చి వైన జెప్పియుంటిమి. బాల్టిక్కురాష్ట్రములలో నాలుగయిదు ప్రత్యేకజాతులు నివసింపుచున్నవి. వీరుప్రత్యేకమగు స్వాతంత్ర్య రాష్ట్రముల గోరుచున్నారు. వైనజెప్పిన మూడురాష్ట్రములును ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వముకై యాందోళనము గావించుచున్నవని ప్రపంచమునకు గొంతవరకయినను దెలియును గాని, యుక్రేనను స్వల్పరాష్ట్రము గూడ ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వముకొరకై బోరాడునని, పశ్చిమ యూరపు ఖండవాసులకు ఏమాత్రమును దెలియదని టైముస్ ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఉక్రేను వాసులు తాము ప్రత్యేక జాతివారమనియు, తమకు ప్రత్యేకభాషావాఙ్మయములు గలవనియు, అందుచే తమకు ప్రత్యేకరాష్ట్రము గావలయుననియు సంగ్రామారంభమునుండియు గోరుచున్నారు. స్వభాషదప్ప వేరుభాష నుచ్ఛరింపమని వీరు శపథము బూనిరి. ఈ ప్రత్యేకోద్యమముల దృష్టిపరచుటకు సంయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు రష్యను ప్రభుత్వమువారు బూనుకొన వలయుననియు, సై బీరియాకును, మధ్య ఆసియాకును గూడ నీ విధానమున యర్హత మొసగి, సాంఘాతిక పరిపాలనము (Federal Rule) గొనసాగించుట యవసరమనియు టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక యభిప్రాయ పడుచున్నది. కావున సంయుక్త రాజ్యాంగాదర్శము

నాగరిక ప్రపంచమునందెల్లెడల యాధునిక గమ్యస్థానమని తేటతెల్లమగుచున్నది. అందుచే ఆంధ్రుల ప్రత్యేకరాష్ట్ర వాంఛయందు గాని, భాషైకరాష్ట్ర విభాగ సిద్ధాంతమునందు గాని విపరీతమెదియును లేదనుట తథ్యము. హిందూ ప్రభువుగారు సూచించిన రాష్ట్రస్వాతంత్ర్య విధానమున కయినను, భాషైకరాష్ట్ర విభాగమే సాధనము.

కావున ఆంధ్రులయాదర్శము లందేమయిన లోపము వెతకెదలేమో యని సందేహింప నవకాశములేదు. ఈ ఆదర్శము నందలి సత్యమును వెల్లడిజేసి భారతీయులు ప్రభుత్వము వారిని నమ్మించి, కార్యసిద్ధి బడయుట యీ తరుణమున యవసరము. ఆంధ్రుల సమయమునకు దగినటుల తమ యత్నముల ద్విగుణీకృతము గావించి కార్యసిద్ధి బడసెదరా?

మాతన హైందవభుక్తులు

హిందూదేశ ప్రభుత్వ కార్యదర్శిసభలో ముప్పులు హైందవ సభ్యులు నియమింపబడిరని మాచదువరులకు దెలిసిన విషయమే. వీరందరును యంతవరకును హిందూదేశమునందే యున్నారు. కొలదికాలములో ఆంగ్లదేశమునకు బయనముగా నున్నారు. వీరు ఆంగ్లదేశమునకు వెడలి, యుద్ధానంతర సంస్కరణ విధానచర్చలో పాల్గొని, యా విధానమును భారతీయులకు లాభకరముగనుండు నటుల గావించుటకు బూనుకొనియున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక విచిత్రమగు ప్రశ్నను వేయుచున్నది. హైందవ సభ్యులు కార్యదర్శిగారితో నాగోచించుటకు ఆంగ్లదేశమున కేగ బోవు సమయమున, కార్యదర్శియగు మాంటాగూగారే యాదేశమునకు రానున్నారు. ఇప్పుడు ఇంగ్లండునకు బోవుట యనిన, చాలకాలమువట్టును. అందుచే హిందూదేశమున కేగవచ్చును, మాంటాగూగారు అక్కడనుండి బయలుదేరినప్పుడు, అప్పుడు యుధయులసమావేశమునకవకాశ ముండజాలదు. ఒకవేళ వీరు, వారు బయలుదేరులోపల ఆంగ్లదేశమున దిగినను, యుధయులును గలసి యాలోచించుటకు తగిన వ్యవధియుండదు. మాంటాగూగారు ఆంగ్లదేశమున లేనపుడు యాసభ్యు లాదేశము నందుండి జేయదగిన ముఖ్యకార్య మెదియును గాన్పించదు. కావున యాసభ్యులు మాంటాగూగారి యాగమనము వరకు నీదేశమునందే వేచియుండి, వారితో స్వపరిపాలనా విధానమును గూర్చి ముచ్చటించి, బిమ్మటనే బయనమగుట సమంజసముగ నుండునని టైముస్ పత్రిక సూచించుచున్నది. ఈవిషయము యాలోచింప దగిన దనుటకు సందియములేదు.

సెలోనికావిపత్తు

సెలోనికా పత్తనము రెండువంతులు దగ్ధమయ్యెననియు, యనేక గృహములు నాశనము గావించబడుటచే ప్రజలల్లాడుచుండిరనియు నిదివరకు దెలిపియుంటిమి. గృహనాశనముచే బాధపడుచున్నవారికి గృహనిర్మాణమునకై ధనమొసగ బ్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇందుకొరకై యొకసిద్ధి సాధింపబడినది. రాత్ ఛౌల్డ అందు సన్నుకంపెనీ వారు 1000 రూప్యములను దానముగ నిచ్చిరి. కష్ట నిమగ్నులయినవారికే హెచ్చుకష్టములు, మీదబడుట ప్రత్యక్షముగ గాంచుచున్నారము. నిర్భాగ్యులయిన సెలోనికావాసుల కష్టపరంపరల దీర్చి సమకట్టుచున్న సమయమున, తిరిగి 1000 గృహము లొకను దగుల బడినవని నేటి తంత్రీవార్తలలో గానవచ్చుట సంతాపకరము. భగవంతుని యిచ్చయప్రతిహతమయినను, సెలోనికా పురవాసులకునీ సమయమున సానుభూతినిగనుపరచి, వారికష్టముల నెగ్గించుటకు త్వరలో సాయముజేయుటభావ్యము.

విరోధామహాసంగ్రహము

జరనీలోని కొక రాజకీయ విషమస్థితి.

రష్యను మంత్రివర్గమున తగవులు - యుద్ధమంత్రి రాజీనామానిచ్చుట.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము జయప్రదముగ సాగుచుండుట - కనేడియనుల మహావిజయము.

జర్మనుల మాతానిగ్రోహములు - యుద్ధరంగ ఆనుపర్యటన ముట్టడించుట.

(రైటును పజన్స్.)

ఇండియా

నావికులు, శాంతివాదము

లండను, ఆగస్టు 25:- స్టాకోయిసభకు క్రీతినీకుల గొనసోదముని నావికులయు స్థైర్యములయు సంఘమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ తీర్మానము నావికుల సమాజము లేకు ఆమోదించినవని హేన్రీకు విల్సనుగారు తెలియజేయు చున్నారు. ఈ సమాజములలో నుమారు 2 లక్షలమంది నావికులు కలరు. నావ్యే, స్వీడను, డెన్మార్కు, హాలెండు, ఇటలీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, నేకములు గూడ వైనిగోధనము నామోదించినవి.

ఇండియానునకు తేయాకు సరఫరా

కొంతెనువారి యత్నములు

లండను, ఆగస్టు 24:- ఆరు వారములకు సరిపడిన తేయాకు మూత్రమె యున్నదనియు, తేయాకు కష్టము నిమిత్తము టీకెట్లెట్ల పద్ధతి ఆంధ్రము కావచ్చుననియు, నిన్నటి దినమున ప్రకటింప బడెను. తూర్పు దేశములనుండి తేయాకును రష్యించు నిమిత్తము వోరతనము వారెన్నులులు చేయుచుండి రనియు, తేయాకు విషయమై టీకెట్ల పద్ధతిని నెలకొల్పిన తర్వాతను దేయాకు సంఘము వారు విశ్వసించు చుండినని నేటిదినమున డెయిలీ క్రానికలు ప్రతీక ప్రకటించెను.

1915 సం॥ మున సింహళమునందలి

కలనరములు

లండను, ఆగస్టు 25:- సింహళములోని యల్లరులను గూర్చి వీరల మాతనముగ దర్శింపుచేయుట అనవసరము. ప్రదేశికలనములను స్మరించుకొనకుండ కైరీవిషయమున విధికుడు నయ జూపబడెను. అల్లరులగూర్చి వీరల దర్శింపు నెలకొల్పటం సింహళమునకు చాల నపకారమొనర్చుట అని ప్రజల సభయందు స్త్రీలు మొయిల్లెండు గా కనిరి.

ఫ్రాన్సు

హేగుగారి ప్రకటనము

కందకములను బట్టుట.

లండను, ఆగస్టు 25:- లెన్సుకు పశ్చిమమునను జర్మను కందకములను, బాబాల్ల వైదు సరూపమున నుండు శత్రు స్థానమును మేము వశ మొనరించుకొంటిమి. మర క్షిరం గులన్నిటి స్వాధీన మొనర్చుకొని, శత్రువైరుల కొలదర క్షుల మొనర్చితిమి. ఎక్సెల్సెంట్ తూర్పుబాగమున క్షిరంగిదళములు విజృంభించెను.

వైప్రెసుదగ్గర భయంకరముగ యుద్ధము జరుగుట

లండను, ఆగస్టు 25:- బ్రిటిషువా రిల్లు ప్రకటించు చున్నారు:- వైప్రెసు మెనికొరస్తా దగ్గర మేము క్రొత్త గ వైకొనిన స్థానములపై జర్మనులు కలపడి సరియైన మొనర్చిరి. చాలసారులు పోరి మానేసినను వెనుకకు మరలించిరి. ఇకవెల్సెను, క్లాకోర్సు అదవులందు భయంకరముగ యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఈ ప్రదేశముందు శత్రువైరములను మా శత్రుత్వములు పొగవోలినవి. శత్రువులపారనష్టముల పొందెరి. మెంటు జ్యాలియరులు ఆగ్నేయముగ మేము కొంచెము ముందు కేగితిమి.

ఒక జర్మను విమానమును నేల గూల్చితిమి. ఇంకొక దానిని క్రిందకు పారవోలెతిమి. మా విమానములు మూడు కాల్చుచుట లేదు.

స్వారిసు, ఆగస్టు 24:- జనరలు పెటేయను గారు వెల్సెను వద్ద నున్న వైర్యమును దానివిజయము నభినందించెను.

మెంటుస్ట్యాంట్లో పతనము.

చాల ముఖ్యమైనది. కొండంతయు ఒక గొప్పదుర్గము వోలెయుండెను. గోరిజియా కుత్తెరముగ విసాంజోదగ్గర ఇటలీవారి పురోవృద్ధికి ఆటంకము కలిగినది. మెంటుస్ట్యాంట్లు ఓడిమికు ప్రార్థింపున యున్నది. ఇయ్యది ఇటలీవారి స్వాధీనముగుటచే ఆస్ట్రీయనుల స్థానములన్నియు ఇటలీవారి గురికిలో నైనవి.

వైప్రెసుమెనికొరస్తాదగ్గర ఘోరయుద్ధము

లండను, ఆగస్టు 25:- బ్రిటిషువారి ప్రధాన కార్యాలయ మున్న రూటరు విశేషముడిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:- స్టాండర్డులో యుద్ధము తీవ్రముగ వైప్రెసు-మెనికొరస్తాదగ్గర ముఖ్యముగ జరుగుచున్నది. అంతయు మాస్వాధీనము కావలెను. ఇదిచుకయు మావశ్యతగుట జర్మనులకు ఇట్లు లేదు. కాన ఆధునిక పాక్షికులను హోరాహోరిని పోరుచున్నారము. ఒకానొకపుడు మేము ముందుకేగుచున్నారము. మరొకపుడు వెనుకకు పోవలసివచ్చుచున్నది. ఇట్లు మాటిమాటికి మేమిట్లు చేయుటచే శత్రు రక్షకస్థానములు బలహీనమైనవి. ఇదే ప్రకారము 1917 సం॥ జూలై 1వ తేదీనుండి మేము చూచుచున్నాము. ఫలితములు కూడ ఇట్లేయుండెను. లెన్సుచుట్టు కూడ స్థితిగతు లిట్లేయున్నవి. నిన్నటిరాత్రి కనేడియనులు లకు పడచుటగున్న కందకములను వశమజేసికొనిరి. అగ్రాను పట్టణపు సరిహద్దురస్తా కడ్డుగున్న ఇంకొక కందకము జర్మను శవములతో నిండి యున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఎఫ్కొరకై పోరుట.

జర్మనులు కందకములను మరల నైకొనుట.

లండను, ఆగస్టు 25:- బ్రిటిషువారి రిల్లు ప్రకటించు చున్నారు:- శనివారము ప్రాతఃకాలమున ఎఫ్కొరకై ముగియున్న మా స్థానములకు శత్రువులు తీవ్రముగ ముట్టడించిరి. ఇరుప్రక్కలనుండి గిట్టి మాంటుబులమును ముట్టడించిరి. భీకరముగ కొంతపారు జరిగినపిదప ఈ పొలమునకు ఈ శాస్త్రముగ నున్న కందకములలో కొన్నిటిని జర్మనుల వశపరుచుకొనిరి. కాని పొలములకు మా స్వాధీనములోనే యున్నది. గౌజా కోర్టుకు ఈ శాస్త్రముగ శత్రుదాసులకు ప్రతిహత మొనర్చితిమి. కొంచెము లెన్సుకు వాచుకముగ ముందు కేగితిమి.

కనేడియనుల విజయము

లెన్సుదగ్గర జరుగు మొండియుద్ధవర్ణన

లండను, ఆగస్టు 25:- కనేడియనుల విజయము నిరుపమాన పరాక్రమముగ కార్యములలో సొకటియని ఘోషింపబడు సరు డగ్లసు హేగుగారు వ్రాయుచున్నారు. 10 రోజులు తడవదీక్ష కనేడియనులు ముట్టడిని గల్పుచునే యుండిరి. అధినివేశపు వైర్యములు కూడ అతంత విక్రమముతో పోరిశత్రువులను భంజించినవి. శత్రువులు అసంఖ్యాకము గు కొండ దారులనుండి కనేడియనులపై గవిసి ప్రతియుద్ధ మొనర్చిరి. 6 పటాలములు కనేడియనులపై కలపడి పోరవోచ్చెను. కొన్ని ప్రదేశములందు కనేడియనుల సంఖ్య స్వల్పముగ నుండెను. ఇదంతయు చిత్రకథనమని నుడువదగును. ఎవరును లొంగువారుకాదు. బలపరాక్రమములు అద్వితీయములు. సన్నీలతోను, ఈటెలతోను బాహుబాహిని పెంగి పోరిరి. ఆరురోజులు ఉద్యోగస్థులెవరికిని నిద్రయేలేదు. కనేడియనులు వైర్యములకు ముప్పుకొని ముందుకేగుసరికి జర్మనులు మూడురెట్లు ఎక్కువవైర్యముతో ఇదేసమయమున కనేడియనులపై కలపకుటకు సంసిద్ధులై ముందు కేగుచుండిరి. వామపార్శ్వమున మైదానమున వైర్యములు వారిమధ్య గుండు సామగ్రంతయు వ్యయమగువరకు పోరుచునేయుండిరి.

పిదప సన్నీలతోను, ఈటెలతోను పోరవోడంగిరి. జర్మనులు తండ్రిపతండుముగ కణరంగమున విజృంభించి బాంబులతో కనేడియనుల ముంచెత్తి వారిని కందకములలోనికి పారవోలిరి. దక్షిణభాగమునున్న కనేడియనులు మరకీరంగులమీదను, దుర్గములలోను ఇండ్లపైని కలపడిరి. దినసంతయు వీని నన్నిటిని తమ స్వాధీనములో నుంచుకొనిరి. దక్షిణభాగమున ఎవరును తిరోగమునమున గావించలేదు. లెన్సుకు దక్షిణముననున్న ద్వారము వైపునకు పటాలములు చొరుచుకొనిపోయినవి. ఆదా రిపుడు మూడుబడియున్నది. కనేడియను లెన్సుకు ఇట్టి యుద్ధములనుచేసి ఎఱుంగరు. జర్మనులు 50 పటాలములతో పోరిరి. 12-15 వేల వైనికులను జర్మనులు నష్టపొయినట్లు అంచనా నేయబడినది.

పరాసువారి తీవ్రవిజయము

లండను, ఆగస్టు 25:- పరాసువారి ప్రధాన కార్యాలయమున్న రూటరు విశేషముడిట్లు తెలుపుచున్నాడు:- 804 వ కొండను శత్రువులు కోల్పోవుటచే మ్యూసునదికి వామపార్శ్వమునున్న అన్వేషక స్థానమును జర్మనులు పోగొట్టుకొనిరి. ఇదంతయు రెండు గంటలకు జరిగినది. మాచే పట్టునడిన జర్మనులైకోద్యోగుల సంఖ్యను కూడ 20, 21 వ తేదీలకు మేముపట్టుకొన్న మంక్సి మరలనైకొనుటకు జర్మనుల ప్రయత్నములు సమర్థములైనవని నిరీక్షించుచున్నది. నూటికి 50కంటె హెచ్చు జర్మను వైనికోద్యోగులు మాచే జిక్కుచున్నారు. రెండు రోజులలో 7600 శత్రువులు మాచే జిక్కిరి. ఇందులో 201 మంది ఉద్యోగస్థులు కలరు. డిసెంబరు 15 వ తేదీ 11,000 మంది మాచే జిక్కిరి. ఇందులో 208 మంది ఉద్యోగస్థులు మాత్రమే కలరు. బ్రాస్టెడెనబర్గ మూల బలములలో ఆరవపటాలము నిర్మూలమైనదని నుడువదగును. మూడు పటాలములలో కలిపి 69 ఉద్యోగస్థులు, 2794 గురు వైనికులు బందీలుగ గొనబడిరి. సన్నీలపటాలములో మూడవవంతు మాచే జిక్కినని నుడువదగును. మాచే జిక్కిన వారిలో వంటవాండ్రు, త్రొత్తుకు బండివాండ్రు మున్నగువారు గూడకలరు. పరాసువారి అగ్నిబ్యాటల కోర్వరేక 8 వేల జర్మనులు పరాసువారికి లొంగిపోయిరి.

మృతులైనట్టియు తీతగాత్రులైనట్టి దాదులు

లండను, ఆగస్టు 25:- జర్మనులు వివక్షత లేకుండగ తడవధ్యానముతో వైర్యశాలలనే తమ క్షిరంగులతో ముట్టడించి భయంకరముగ తాండవ మొడుచున్నారు. అద్దానంజేసి వీరి అగ్నిబ్యాటల కామతిగానుండుటకు క్రొత్తగ కందకములను త్రవ్వకొని మాకు తలలను వాచుకొనవలసి వచ్చెనని బ్రిటిషు పరాసు విశేషములు తెలుపుచున్నాడు. ముగ్గురు దాదులు మృతులైరి. రెగురు తీతగాత్రులైరి. మొత్తము 48 గురు (దాసులు, బంట్ల తులకల సీ) మృతులైరి. 55 గురు తీతగాత్రులైరి. ఈ సంఖ్యంతయు ముట్టడించ బడిన 4 వైర్యశాలలకు చేరినది. వైర్యశాలయందు పనిచేయుచున్న మేడిమోసిలు డిబాయి ఆననామె న్యాయస్థులను, తీతగాత్రులను సురక్షితముగ అచ్చానముగల కందకములలోనికి గొంపోవునట్లు ఏర్పాటులను గావించుచు వైర్యముతో శత్రువుల క్షిరంగిబ్యాటలను సహించి పనిచేయుచుండెను. ఈమె సాహసమేమని నుడువదగును? 4 గురు దాసులకు పతకము లొసగబడినది.

జర్మను ప్రధానమంత్రి.

తాత్కాలికముగ తప్పించుకొనుట.

ఆముల్లెర్నాము, ఆగస్టు 23:- డాక్టరు మైకెలిసు గారు తాత్కాలికముగ ప్రమాదముచుండి తొలగిరి గాని వారిని తీవ్రముగ నెదిరించుచున్నారు. ఇరువురు సాంఘికవాదులు మంత్రివర్గమున జేర్పకలసినదని కార్యకర్తపత్రిక యొకటి కణముగ వాదించుచున్నది.

జనరలు పెటేయనుగారిని గౌరవించుట

స్వారిసు, ఆగస్టు 25:- వెల్సెను బ్రిటిషుయు యుద్ధములలో ఘనత వహించి పోరనందులకు జనరలు పెటేయనుగారికి గ్రాండుక్రాసు ఆమ్. డి. లెజియన్ ఆఫ్ ఆనరు ఆను బిరుద మీయ బడినది.

మ్యూజింగ్ డిమిడ ఫిరంగియుద్ధము.

లండన్, ఆగస్టు 26:—పరాసువారి టెలు ప్రకటించుచున్నారు. వెడ్డనలో ట్రైబునలందఱు మ్యూజింగ్ కుడిభాగమున సామెగ్నూయింతును చామినమునకును మధ్యకుండు భాగమున నిన్నటిరాత్రి ఫోటోను ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను. ఎడమభాగమున వెడ్డను కోర్టునకు దక్షిణదిశను మేము కొంచెము ముందున కిరిగితిమి. అచట మా ప్రభువు పంక్తు బాగ్రామము సమీపమువరకు వ్యాపించినది.

బ్రిటిషువారి యుద్ధము

జర్మనుల ఘోర నష్టములు.

లండన్, ఆగస్టు 25:—304-వ కొండ పరాసువారి స్వాధీనమగుట పరాసువారి యుద్ధవృత్తిని విశేషము తెలుపుచున్నది. సంగ్రామమున కంతయు ఈ కొండ పతనమే మహత్కార్యమని చాటించుచున్నది. మ్యూజింగ్ కొండ శిఖరములపై బలతమగు స్థానములందు పరాసువారు తమ సైన్యమును ఏర్పరచుకొని గలిగిరి. ఈ యుద్ధమందు పరాసువారి ఆగ్ని వ్యయ, శత్రువుల విషవాయు ప్రయోగము ముఖ్యముగ గమనించదగిన విషయములు. ముందుభాగమున 7 జర్మను పటాలములు పోరుచుండెను. 5 పటాలములు వీరికి సాయముగ పోరునల్పినవి. మ్యూజింగ్ కొండకి వాగు పార్శ్వమున 28 వంతు శత్రువులు మాచే జిక్కిరి. కాని దక్షిణభాగమున మాత్రము మేము ఎక్కువగా ముందు కేగితిమి. 20-వ తేదీని జరిగిన యుద్ధమున జర్మను సైన్యింగువారు పోరి డెడ్ మాక్స్ పై పోరుచున్న అరవ జర్మను పటాలములపటాలములలో 2,500 మంది బంపిలుగ జేయబడిరి.

పరాసువారు ముందుకేగుచునే యుండుట

లండన్, ఆగస్టు 25:—పరాసువారు నేటి మధ్యాహ్నము టెలు ప్రకటించిరి. 304-వ కొండ కుత్తరముగ మేము మరికొన్ని ప్రదేశములను వైకొంటిమి. గతరాత్రి వెల్క కోర్టుకు దక్షిణముగ నున్న 3 దుర్గములను వశముజేసికొంటిమి. నిన్నటికోటను మ్యూజింగ్ కొండకి వామపార్శ్వమున 450 మందిని (క్షతగాత్రులు కానివారు) మాస్వాధీనము జేసికొంటిమి. వీనితోమొత్తము 8,100 మంది మాచే జిక్కిరి.

304 వ కొండను కోల్పోతిమని జర్మను లొంగుకొనుట

లండన్, ఆగస్టు 24:—మ్యూజింగ్ కొండ కిరప్రక్కలను ఫిరంగులపోరు దారుణముగ జరుగుచున్నదని జర్మనులవారు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. 304-వ కొండను మేము విడిచిపెట్టితిమి.

జర్మనులు తీవ్రముగ ఫిరంగులతో పోరుట

లండన్, ఆగస్టు 25:—పరాసువారి టెలు ప్రకటించుచున్నారు:—స్వాంపేషలో టూటను ప్రదేశమున యిరువేడల వారును ఫిరంగులతో ద్వంద్వయుద్ధ మొనర్చుచున్నారు. వెడ్డన రంగమున శత్రువుల తమశత్రువులను ప్రేల్చుచునేయున్నారు. మేమువారి నెదిరి పోరుచునేయుంటిమి. కాని శత్రువుల 304-వ కొండ కుత్తరముగ మేము నూతనముగ వైకొన్న మొదటి పంక్తిని ముట్టడించిరి. స్వామెగ్నూ భ్యాంబ్రెట్టిను పాలము దగ్గర కూడ శత్రువులు మాస్థానములను ముట్టడించిరి. 304-వ కొండవద్ద 100 మందిని బంపిలుగ జేసితిమి.

పరాసువారి టెలు ప్రకటించుచున్నారు:—మ్యూజింగ్ కొండకి వామపార్శ్వమున శత్రువులు తమ ఫిరంగులను అంత తీవ్రముగ ప్రేల్చుటలేదు. దక్షిణభాగమున యిరప్రక్కలను ఫిరంగులతో పోరు తీవ్రముగ జరుగుచుండెనని నడువదగును. పరాసు తెచ్చటను తలపడుటలేదు.

ఫిరంగుల ప్రళయము

లండన్, ఆగస్టు 25:—విసాంబోదగ్గరను వెడ్డను లోను ప్రేలుచున్న ఫిరంగులు రైనుపలేటి నేటు, బనేరియను అల్పవరకు స్పష్టముగ విసబడుచుండెనని లోకలండంగరు ప్రతీక నడుపుచున్నది.

నూతన భయంకరత్వము.

లండన్, ఆగస్టు 25:—వైద్యశాలలను తగులబెట్టుటయే తమ విధానముగ జర్మనులు ఎంచుకొనిరిని బ్రిటిషు పరాసురంగములందున్న విశేషములు తెలుపుచున్నారు.

వెడ్డనలో వైమానికులు 3 వైద్యశాలలను తగులబెట్టిరిని వార్తలు వచ్చినవి వారు తేలికపరుచున్నారు. ఆకట్టడములకు ఆగ్నినడిచి ఆగ్నిని చల్లార్చుచున్న వారిపై తమ మరణిరంగుల బ్యాంకులను కూడించి వారి యల్పములకు విఘాతమును కలిగించిరి. వైద్యశాలల యందున్న కోగులను కూడ ఆపాయమునండి తేల్పించుటకు వీలు లేకుండెను.

జపాను

జపాను సైన్యము విజృంభణము

పరాసువారి వ్యాఖ్యానము

ప్యాంసు, ఆగస్టు 23:—ఈ ఐరోపా మహాసంగ్రామమున జపానువారు శోక్యము కలుగజేసికొను సందర్భమున వెట్టిటు జర్మనీ టెలు ప్రాయచున్నది. జపాను విజృంభణ మంతయు ఆర్థిక సంబంధమైనది. ఇందూ చీనాను జపానువారు వాంఛించలేదు. కాని వర్తక సౌకర్యముల కరయచున్నారు. కాన జపానువారు పరాసువారి తూర్పు రాష్ట్రమును ఆర్థిక విషయములందు కూడ విజృంభించుట సమంజసముగ నుండును.

బెలియము

బెలియమును తీవ్రముగ నున్న పౌరులు సగరములను

విడిచిపోవుట

16 వ తేదీని కోల్టర్ను, కోల్టర్ని, వీ వెలునగరములందున్న పౌరులు వట్టణములను విడిచిపోయిరిని బెలియము అధికారులు తెలియజేయుచున్నారు. మేష్ట్రజులకూడ సగరమును విడిచిపోయిరి. కొంతమంది స్త్రీలు మాత్రము వైనికోపచాము నిమిత్తము కోల్టర్నిముఖముగ నుంపబడిరి.

వెడ్డనరంగమున యుద్ధ తీవ్రత హెచ్చుట.

లండన్, ఆగస్టు 26:—జర్మను లిట్టు ప్రకటించుచున్నారు. ఈ ప్రభు మెనినగోడ్డున కావల ఆంగ్లేయులు మమ్ము హ్యుజేజనముల యొక్క వాసువులు సరిహద్దు వరకును తరిమివైచిరి. వెడ్డనరంగమున యుద్ధతీవ్రత హెచ్చుచున్నది.

గిల్లిమాంటు సమీపమున యుద్ధము

లండన్, ఆగస్టు 26:—గిల్లిమాంటు ఘాతమున కీకా న్యతలమం దున్న కందక పంక్తియందలి కొంతభాగమునుండి శత్రుల తిరిమివైచితిమి. ఈ భాగమును వారు నిన్నటి ఉదయము వరకు తలచియుండెరి. మాస్థలముల మేము పరిపూర్ణముగ మరల నాక్రమించితిమి. శత్రుల ప్రతియుద్ధము పరాజయ మొందెను.

దాడిని పోర్చుగీసువారు తరిమివేయుట.

లండన్, ఆగస్టు 26:—వెల్తున కాన్నేయమున దాడి నలుపవచ్చిన శత్రువైమానికులను పోర్చుగీసువారు తరిమివైచిరి. యాప్రమనద్దను, లాంబార్డజేతు సమీపమున శత్రులు తీవ్రముగ ఫిరంగియుద్ధ మొనరించిరి.

మరికొన్ని విజయములు.

ప్యాంసు, ఆగస్టు 26:—వార్సెలు హార్టిసుగా రిట్టు ప్రకటించుచున్నారు. మాంటుసాన్ గేబ్రియల్ పరాజయము నిశ్చయము. కనెల్, బాగ్నోపోలకు మధ్యను విశేష యధిచ్ఛిసెంది మరికొన్ని విజయములకు మార్గ మేర్పడినది.

జర్మను సైన్యములు

అసానుగు నష్టములు

లండన్, ఆగస్టు 25:—ఈనెను రంగమున సాంగ్ల పరాసు దళముల ముట్టడికార్యములనుండి జర్మను లితరరంగములనుండి 22 డివిజనుల రప్పింపబడినవియుండెను. వీరల కధికమగు నష్టములు కలిగిన వనుటకు వైయంశమే నిదర్శనము తక్కిన సైన్యములకుగూడ విశేషమగు నష్టము పొందియున్నది. కనక మానవ్యములకంటె వైరులందిన నష్టములు చాల నధికము. ఏట్రీలు మొదలుకొని మే మునుకొనిన దానికంటె నష్టములు చాల నష్టముగనున్నవని వైనికవిశేషము వైయ్యుప్రతీకత తెలియజేసిరి.

జర్మనులు నష్టముల ప్రకటించుకుండుట

లండన్, ఆగస్టు 25:—ఎగుమతులు నిరోధించినది మొదలుకొని జర్మనులు తాముపొందిన నష్టములను ప్రకటించుట లేదని స్పష్టపెట్టివైతి ప్రకటించెను.

ఇటలీ

సముద్రస్వాతంత్ర్యము

పోపుగారి సమాధానము

రోము, ఆగస్టు 24:—పోపుగారి లేఖయందును మహా సముద్రములు నిజమగు స్వేచ్ఛనువడసి, ఉమ్మడి వాడుకకు లానై యుండకలె నను వచనములు కలవు. మిత్రమండలివారి రాయబారు లీవచనముల యర్థ మేమని ప్రశ్నింప, విల్సనుగారి లేఖలో వెల్లడింపబడిన స్వాతంత్ర్యముని సమాధాన మియబడెను.

యుద్ధ సౌకల్యతో పోరుట.

ఆస్ట్రియనుల ఆశ్చర్యపడుట.

శత్రుస్థానములు విమరుదశయందుండుట.

లండన్, ఆగస్టు 24:—ఇటలీవారి యుద్ధసౌకల్య చాలమారము గుర్తించి తమకీరంగుల బ్యాంకులను బరువగవని ఇటలీ యుద్ధవిశేషములు కర్ణించుచున్నారు. ఆస్ట్రియను లీ యుద్ధసౌకల్యము జూచి ఆశ్చర్య మొందిరి. బ్రిటిషువారు హెర్బానూను పిండిపండిగ చేసిరి. ఇటలీవారు బ్రిటిషువర్గమున్న యుద్ధకార్యాలయములను షేల్లలతో ముంచెత్తిరి. ఆస్ట్రియనులు తీవ్రముగ పోరలేకుండెరి. ఈ యుద్ధసౌకల్యకు టాక్సెడోపడవలు, కావలిపడవలు సాయముగటచే శత్రువులకు వీనిని ముట్టడించుటకు వీలు లేకుండెను. శత్రువులు శత్రువుల నుండి వెడలి వీనిని ముట్టడించుటకు వీలు లేకుండగ నుండెను. శత్రు వైమానికులు చీకటియందు ఈయుద్ధసౌకల్యమును స్థానమును గుర్తించి వానిపై బాంబులను వేయసారించిరి. కాని ఆస్థానమును యుద్ధసౌకల్యము ఇంతకు పూర్వమే దానిపోవుటచే శత్రువులకు ఎట్టి ప్రయోజనము కలుగకుండుటయే గాక వారికి విమానమునకూడ నష్టపోయిరి. దానిలోనున్న బాంబులన్నియు పనికి ప్రేలివని. నానాటికి శత్రుస్థానములు అపాయకరమగు స్థితియందు పడుచున్నవి. తమగొప్ప ఫిరంగులు మాస్వాధీన మగునని ఫీలిజెండి ఆస్ట్రియనులు వానిన్నిటిని వెనుకకు గొంపోవుచున్నారు. బంపిల సంఖ్య హెచ్చుచునే యున్నది. 24-వ పటాలము సంపూర్ణ నాశమొందెనని నడువదగును.

ఇటలీవారిక కొండను బట్టుకొనుట.

లండన్, ఆగస్టు 25:—ఇటలీవారి టెలు ప్రకటించుచున్నారు:—మాంటిసాంటు శిఖరముపై మామొరంగుల పతాకము ఎగురుచున్నది. తికోగమనమును గావించుచున్న శత్రువులను రెండవ సైన్యమునకు జేరిన వైకులు వెన్నంటు చున్నారు. కాగోస్ రంగమున యుద్ధమింకిన జరుగుచునే యున్నది. చియాపవానో లోయను బాంబులతో ముట్టడించితిమి.

మాంటిసాంటో పరాజయము

లండన్, ఆగస్టు 26:—ఇటలీయను అధికారు లిట్టు చెప్పిరి. మాంటిసాంటో వద్ద తా మొనరించిన కందకములు, కాలవలు మొదలగు వాని వలన బలవర్ధము చేయబడిన రంగ మధేద్యమని ఆస్ట్రియను లాలోచించు కొనిరి. మొంటిసాంటో చాల పతిత ప్రదేశముగ నెన్నుకొనబడుట వలన నాపరాజయము వైతికముగ చాలగొప్పది. ఉన్నతాధికారి “ఉక్కు గుండ”ని పలుకుచుండిన 12-వ పటాలము తుత్తునియులు జేయబడెను.

ఇటలీవారి సముద్రములలో

ఆంగ్ల సౌకాదళములు.

లండన్, ఆగస్టు 24:—ప్రస్తుత అనస్కందనమున సాంగ్లసౌకాదళములు ఇటలీవారి సముద్రములయందు వీర్యవశ్యములను నేవనలుపుతీక కొనియాడుచున్నది. ఇటలీవారి ఫిరంగుల వెన్నుహార్షడాను ఆరుదినములు కష్టపెట్టెనని ఆస్ట్రియాప్రతీకలు ప్రాయచున్నవి. ఆంగ్లేయులు విషవాయు పూరితమగు గోళములవేసి వైరివైనికులను జరిపిరి.

ఈడప్పు

కెయిరో, ఆగస్టు 24:—జనరలు ఎల్లెంటీగా రిట్టుల ప్రకటించిరి:—స్వాయముగు పనిమొదతప్పు యెవ్వరిని రాత్రి సమయమందు ఈజిప్టుదేశపు టుత్తరతీరమున సంచరింపనియ గూడదు. రాజద్రోహపు వాద్యమునుగాని, ఆయుధములను, నందుగుండును దొంగతనమున సేకరించి యమ్మువారిని గాని, చారుతుగాని పట్టుకొనువారలకు గొప్ప బహుమతు లొసగబడునని వారు తెలియబరచిరి.

రుష్యా

రాజీనామాకు కారణములు.

వైనిక్ క్రమశిక్షణగూర్చి చర్చ.

లండన్, ఆగస్టు 26:— అధికారిక ప్రకటించు వైనిక్లకు మరణశిక్ష విధించిన గాని వైన్యములో క్రమశిక్ష యలవడదని కార్మిలాలుగాను, స్వావిక్ కాపుగాను నుడిసిరి. దీనికి వ్యతిరేకముగ కెకొవ్కు గారు నుడిసిరి. ముందెన్నడైన సమ్మెకట్టుట కనకాశము కలుగకుండు యనుపదారు లన్నియు సయిన కాధికారుల స్వాధీనము నుండవలెనని కార్మిలాలుగాను కోరిరి. కార్మిలాలుగా మా స్కోలో జరుగుచున్న మహాజనసభ కేసుదెంచిరి. యూక్ర యను రాష్ట్రము వారు గూడ ప్రతినిధి సంపుటకు అంగీ కరించిరి.

మంత్రివర్గమున భిన్నాభిప్రాయములు.

యూక్రయన్ రాజీనామా నివృత్తి

స్కోలో గ్రామ, ఆగస్టు 26:—తాత్కాలికపు యధ్య మంత్రియగు ఎం. స్వావిక్ కాపుగాను కెకొవ్కు గారును సాంక్రామిక రాజ్యాంగ విషయములందు భిన్నాభిప్రాయము లగుటచే స్వావిక్ కాపుగాను తమ పదవిని వదులుకొనిరి. జనరలు కార్మిలాలుగాను స్వావిక్ కాపుగానితో ఏకీభవించిరి.

రుష్యచరంగమున శత్రుప్రయత్నములు

విఫలమగుట.

లండన్, ఆగస్టు 26:—రుష్యులు అధికారు లిట్లు ప్రక టించుచున్నారు. వ్లాడమిరు వాలిక్సుదిశను, సెరికు నగర మున కాగ్నేయ దిశను శత్రువు లొనర్చిన యవస్థుండనములు విఫలమయ్యెను. సోవిజ్ కీశాన్యమునందు కెడ్జివాసరు హెలికప్టర్ శత్రులొనర్చిన ప్రయత్నములన్నియు విఫలముల కేసి వారిని తరిమివైచితిమి. కేషియను రంగమున మేము మరికొంచెము ముందున కరిగితిమి.

అమెరికా

అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములు

మిత్రమండలికి బుణము

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 26:—రష్యావారికి మరి రెండు కోట్లు బుణమియబడినది. దీనితో కలిసి యంతవరకు రష్యా వారి కొనగబడిన ద్రవ్యము ఐదుకోట్ల యేబదిలక్షలు. మిత్ర మండలివారి కొనగ బుణము నెలకు 10 కోట్ల పానులనుండి పన్నెండుకోట్లకు హెచ్చింపబడెను.

యూక్రయములు

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 26:—మిత్రమండలివారు సంయు క్తరాష్ట్రముల నుండుకొను వస్తువులవిషయమున నొక సంఘమే రాష్ట్రుచేయుచుండెనని మేల్ ఏడూ గారు తెలియజేసిరి. ఇట్టి సంఘమేర్పడినందువలన అమెరికావారును, మిత్రమండలియు కొనువస్తువులయందు ఉభయులకును సమాకారమేర్పడి ఉభ యపక్షములవారి యాధారములును మరింతసాగకముగ వాడ బడును. ఆగస్టు నెలలో నమెరికావారికి దినమునకు యుద్ధము క్రింద నల్లు వదిలక్షల పానుల వ్యయమైనది. ఈ వైకములో 2/3 వంతు మిత్రమండలికి బుణమియబడెను. సంయుక్తరాష్ట్రములు యుద్ధమున ప్రవేశించినదిమొదలు కొని వారికి నలువది యేడుకోట్ల డెబ్బదిలక్షల పానులు ఖర్చైనవి. రష్యావారి కంపెనీ లేఖ

లండన్, ఆగస్టు 26:—టెలెగ్రాఫ్ వారి లేఖకకు సం యుక్తరాష్ట్ర దొరతనము వారిక ప్రోత్సాహకరమగు లేఖ నంపియున్నారు. రుష్యా మాత్రమే ప్రభుత్వమువారి కుండుకున్న కష్టములను విల్లుగుగాను పరిపూర్ణముగ గ్రహించి వారివస్తు ప్రతిక్రియలను హర్షించుచున్నారు. ప్రజాప్రభుత్వ సూత్ర ములపై నాధారపడి యుండిన ఆధునిక రష్యాదేశము తుట్ట తుదకు విజయమందుననుట నిస్సంశయము.

బెల్జియనుల కాహారపదార్థములు.

తీటసులతో సమాధానము.

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 26:—బెల్జియనులకు కొంతభాగ మియబడునను మతంతో, నెథర్లాండును ధాన్యమును ఏగు మతి అనుమతించుటకు హామెనువారితో సమాధానమొనర్చు కొనబడెను. స్వీడనువారి తాలూకు ఆరులక్షల టన్నుల గోధు మ్మలిపుడు అమెరికా రేవుస్థలములలో నున్నది. ఈవరుకును బెల్జియను కమిషనువారి కొనగ స్వీడను ఆహారమిచ్చెను.

నౌకాశ్రయమున గుండ్లు ప్రేలుట

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 26:—క్రిందటి నెలలో మేరుదీవుల నుయొక్క నౌకాశ్రయమున గుండ్లు ప్రేలినవని తెలియ వచ్చెను. 5 గురు మనుష్యులు మరణించిరి. 30 గురుకు డెబ్బలు తగిలినవి. దీనినిబట్టిమాచిన నిధి పాకపాటువలన జరుగలేదని యు ఎవ్వనిచేతనో ఆలోచనా పూర్వకముగ జేయబడియెనని యు వ్యక్తమగుచున్నది.

చీనా

హాంకాంగులో నిర్బంధ వైన్యసేన.

హాంకాంగు, ఆగస్టు 24:—నిర్బంధవైన్య సేనావట్ట మిపుడు శాసనసభలో చర్చిత మగుచున్నది. శాసనమునకు కను యభివ్రతయును తెలియ జేయ అవధికార సభ్యులు కొందరు మోరతనము వారిని జూడవచ్చిరి. ఆంగ్ల సారు లందరును నిర్బంధసేన నామోదించినయు, పార్ల మెంటు ప్రజలసభ తీర్మానించునరకు వ్యవహారమును పరిష్కరింపవలదని కొంద రసభి కార సభ్యు లభిప్రాయపడియుండి రనియు, వారితో తామే నేకీభవించుననియు రాయబారివర్గ ము విన్నవించుకొనెను. గవర్నరుగారి వైవిషయముల గూర్చి వాల్టరు లాంగుగారికి తంతివార్త సంపించున్నారు. వారి ప్రత్యుత్తరమున కిపుడు గవర్నరుగా రెదురుమాచుచున్నారు.

చీనా యుద్ధమునకు దిగుటకు కారణము.

పార్లమెంట్, ఆగస్టు 26:—జర్మను మిత్రులు లోక కంటు కులగుటచే తాముత్పరలో సంది సమకూర్చుటకు సమరమున ప్రవేశించితిమని చీనా ప్రెసిడెంటు గారు పోయిక్ కేరుగారికి తెలియజేసిరి.

జర్మనీ

జర్మనుల యొప్పుదల

జప్తిన నష్టము.

లండన్, ఆగస్టు 24:—జర్మనుల జప్తిన విమాన మొకటి నష్టమైనట్లు 21-వ తేదిని నౌకాదశాధికారులు ప్రకటించి యున్నారు. జర్మనుల ప్రకటన మొం డీ యంతమును ధృవ పరచుచున్నది.

పోపుగారి లేఖ.

చర్చ

ఆమ్మటర్డాము, ఆగస్టు 26:—రీచ్ ప్లాగు సభాసభ్యు లేకుగురు చేరి, పోపుగారి లేఖకు జర్మనులసమాధానమును చ ర్చితురు. ఏడుగురులో నిరువురు సాంఘికవాదులు. సెంటలు పార్టీకి చెందిన వారిరువురు. చిన్న పక్షముల కొక్కరు చొప్పున వున్నారని పుర్వాప్యప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

జర్మనీలో క్రొత్తగ రాజ్యాంగాదోళనము

లండన్, ఆగస్టు 24:—జూలై 19వ తేదీని రిచిప్లాగు వారు గావించిన సంధి తీర్మానమును తామంగీకరించ మని డాక్టరు మైకేలిసుగారు బుధవారమునాడు రిచిప్లాగు సభలో తెలియజేయ సభవారందరును కోపావేశులైరి. జర్మనీలో ఆందోళనము ప్రయాదకరముగ నున్నది. దీనికంతకును మై కేలిసుగారి ప్రకటనమే కారణము. ఉపహారమునిమిత్తము సభ చాలింపబడినది. సభ మరల సమావేశమైన పిదప మైకేలిసు గారు కపితమనస్కులగు వారిని శాంతి పరుచుటకు బ్రయత్నించిరి. కాని సాఫల్యమును గాంచలేదు. ప్రతివారును మైకేలిసు గారి ప్రకటనమును ఖండించుచున్నారు. బెర్లిన్ లో పత్రికలు చాలవరకు ప్రధానమంత్రి గారి ఉపన్యాస మును జూచి ఆశాభంగ మొందినవి. ఇట్టి కోచనీయగు సంఘటలు మరల జరగకుండగ ఉద్యోగము లన్నిటిని రిచిప్లా గు వారే చేయు విధానమున రయనల యు నని బెర్లిన్ ను ట్యాగిబాటు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. మంత్రు లను నియమించు అధికారము చక్రవర్తికితప్ప ఇతరులకు లేకుండటచే ఈపత్రికావ్యాఖ్యానము కెయజరుగారి విషయ మేయని నుడువదగును.

పోపుగారి సూచన; రీచ్ ప్లాగు సభ

ఆమ్మటర్డాము, ఆగస్టు 21:—జర్మను దొరతనము వారు నసంతుష్టితో వైనను క్రమక్రమమున రుయిచి ప్లాగు సభకె త్తుడు అధికారముల నీయవలసినవా రగుచున్నారని యిటీవలి తంత్రివాద్రుండి తెలియ నగుచున్నది. పోపుగారి సూచ

ననే గాక మరికొన్ని యంతములను గూడ తర్కించు నిమి త్తము రెయిచిప్లాగు నాయకులు రెయిచిప్లాగు సభ నాహ్వో నించిరి. ఇందును గూర్చి మైకేలిసుగారు చెప్పిన అశంకులు చాల క్లిష్టముగ నున్నవి. ఎంతవరకు రెయిచి ప్లాగు సభవారి సలహాలు పై కొనబడు ననియు తెలియకున్నది.

రిచిప్లాగు కమిటీవారిని శాంతిపరచిన విధానము.

లండన్, ఆగస్టు 26:—ప్రషియను సుప్రెజిల్లి తక్షణమే ప్రకాశింపబడునని చెప్పి డాక్టరు మైకేలిసుగారు కమి టీవారిని శాంతపరచెను. వైజరుగారి వాదానము చొప్పున మై శాసనపు మొసాయిదా తయారుగుచున్నది. శాంతి మరతుల సమస్యలతో తక్షణ తరఫి లేకయున్నదని మైకేలిసుగారు నుడిసిరి.

పత్రికాభిప్రాయములు.

లండన్, ఆగస్టు 26:—డాక్టరు మైకేలిసుగారి ప్రసం గమునుగూర్చి పత్రికలు తీక్షణభావమును జూపుచున్నవి. చాస్సెలరును పదప్రస్థుని చేయవలయు ననియు, స్ఫుటమగు సమాధాన విధానము లేనివాడు సంధిజనప నసంతుష్టనియు అతివాదలపత్రిక ఆల్బిమెయిను జీటింగు వ్రాయుచున్నది.

లిబరలుపత్రిక వాషింగ్ జీటింగు మైయభిప్రాయముతో నేకీభవించుచున్నది.

సభాసదులలో చాలమందికి శాంతితిర్మానమును దొర తనమువారు సంపూర్ణముగ నామోదించవలసినదను నభిప్రాయ మున్నట్లు గానవచ్చుచున్నదని లొకలాంజీగరుపత్రిక వ్రాయు చున్నది.

మైకేలిసుగారి ప్రభుత్వ కృత్యము నిష్ఫల మయ్యెనని కార్మిక వర్గ పత్రిక మార్గెను జీటింగు వ్రాయుచున్నది.

ప్రముఖ్యులగు నొక సమావేశము

ఆమ్మటర్డాము, ఆగస్టు 26:—జర్మనుల ప్రధాన స్థాన ములయం దొక ముఖ్యులగు సమావేశము జరిగియున్నది. కైజ రు, డాక్టరు మైకేలిసు, హిందెను బర్గు, జనరలుబుండెను మున్నగువారు కలసి ముచ్చటించిరి. పిమ్మట డాక్టరు మైకేలిసు గారు బెర్లినునగరమునకు వెళ్లిరి. సోమవారమునాడు వీరువన్య సింతురు.

ఆల్ఫ్రెసు లొరెయను

ఛాస్సెలరునకు విన్నపము.

ఆమ్మటర్డాము, ఆగస్టు 26:—ఆల్ఫ్రెసు లొరెయనులొ పెడరులు పరిపాలనను నేర్పరుపవలసినదని ఆల్ఫ్రెసు లొరె యను సభ్యులు 11 రు (రి చిప్లాగుసభలో) ఛాస్సెలరునకు విన్నవించిరిని నేపనలు జీటింగు వ్రాయుచున్నది.

రైల్వేలో జనసమృద్ధము

ఆమ్మటర్డాము, ఆగస్టు 26:—రైల్వేలో జనసమృద్ధ మధికమైనది. కనుక బండ్లనుండి సామానులు తీసివేయుటలో శ్రీపురుషులందరును సహాయపడవగునని కలలోనుగ వర్చరు ప్రకటించెను. ప్రజలిట్లు తోడ్పడినయెడల జనసమృద్ధము తొలగును.

రిచిప్లాగుసభ్యులతో వైకమత్యము సంపాదించ ప్రయత్నించుట

ఆమ్మటర్డాము, ఆగస్టు 26:—డాక్టరు మైకేలిసుగారు రేయిచిప్లాగు సభవారి ప్రధానసభ కిట్లు తెలియపరచెను. ప్రధాన తరగతు లన్నిటియొక్క ప్రతినిధుల నాహ్వోనించి యొక సహాయసంఘమును దొరతనము వారితో కొన్ని ము ఖ్యాంతములను గురించి తర్కించుకొని తేర్చురప వలయును. మిక్కిలి క్లిష్టముగ నున్న యీ ప్రయత్నము రేయిచిప్లాగు సభ్యులతో వైకమత్యము సంపాదించ ప్రయత్నింప బడు చున్నటు లాలోచింప బడుచున్నది. సంధినిగూర్చి అధ్యక్షు లొసగిన ఉపన్యాసమును గూర్చియు, ప్రజాపరిపాలనాధి క్యత నొసగెదమని పలుమాటలు చెప్పియుండియు పరిపాలక వర్గమున ననేకమంది నిరంకుశాధికారుల నియోగించుటకు వారు మిక్కిలి కోపించుకొను చున్నారు.

అంతర్గ్రాముల సరఫరా

జర్మనివారి ఏజెంటును అరెస్టుచేయుట

లండన్, ఆగస్టు 26:—ఏజెన్సునిలేఖకుడు ట్రెమ్మ్యు పత్రి క కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.—జర్మనీవారికి అంతర్గ్రాములను సర ఫరా చేయువారిని దొరతనమువారు కఠినముగ దండించుచు న్నారు. కాదనబలితరముననుండి జర్మనులకు అంతర్గ్రాములకు సప్లయినిమిత్తము ఏర్పాటుల చేయుచుండు జర్మను ఉద్యోగి యొకడు అరెస్టు చేయబడెను.

THE GREAT WAR

New German Brutality: Field Hospitals Shelled

Dissensions in Russian Ministry: War Minister Resigns

BRITISH OFFENSIVE STILL PROGRESSING: CANADIANS' HEROIC DASH

ANOTHER POLITICAL CRISIS IN GERMANY

[Reuter's Agency.]

Great Britain

Bathing Disaster.

Eight Soldiers Drowned.

LONDON, August 26. Eight soldiers have been drowned at a bathing parade at Blyth, Northumberland. A number of thrilling rescues took place.

The Disturbances in Ceylon in 1915.

No Fresh Inquiry Necessary.

LONDON, August 26. In the House of Commons Mr. Steel Maitland said that a fresh enquiry into the disturbances in Ceylon in 1915 was wholly unnecessary. The most extreme clemency had been shown to prisoners in order that the memory of the affair might die out. It would be most unfortunate in the interest of Ceylon if the matter were raked up again.

Tea in the London Market.

Government Monopoly Probable.

LONDON, August 26. The "Times" states that there are various indications that a much tighter grip of the tea situation will be secured in the immediate future. Trade now seems fully prepared to find that developments will be in the direction of the Government purchase of tea in India for civilian requirements. The "Times" fully expects that tonnage positions will shortly be considerably improved.

Cotton Scheme Postponed.

LONDON, August 26. The operation of the cotton output restriction scheme has been postponed until September 10th.

Threatened Tea Shortage.

Government's Remedial Measures.

LONDON, August 26. It was announced yesterday that there was only a six weeks' supply of tea in the United Kingdom, and the issue of tea tickets was foreshadowed. The "Daily Chronicle" this morning, however, states that the Government is arranging for the shipment of some of the large stocks of tea lying at eastern ports and says that members of the Tea Advisory Committee believe that tea-cards will not be necessary.

The New Honours' List.

Some Indian Service Recipients.

LONDON, August 26. The Honours List is well received. There is a unique absence of any flavour of political or other favouritism. The C. B. E. has been conferred on Lieut-Col. Jay Gould, Indian Medical Service, formerly Commissioner of the British Red Cross in Mesopotamia, and the O. B. E. on Miss Gladys Mary Boughton, organiser of the Women's Welfare in the national shell and national projectile factories. Her services have been lent from the Indian Educational Service.

Seamen and Pacifists

International of Support of Embargo.

LONDON, August 26. Mr. Havelock Wilson states that the refusal of the Seamen's and Firemen's Union to carry delegates to Stockholm is now supported by the seven chief Seafaring Societies representing two hundred thousand seamen. Norway, Denmark, Sweden, Holland, Italy, France, and Russia have endorsed the embargo.

France

Why China Entered the War.

President's Declaration.

PARIS.—The Chinese President, replying to President Poincaré, declares that the Central Powers are the enemies of mankind, and says that China entered the war spontaneously to hasten peace.

General Petain Honoured.

PARIS.—The Grand Cross of the Legion of Honour has been conferred on General Petain in recognition of his successes at Verdun and in Belgium.

Japanese Expansion.

A French Comment.

PARIS.—In connection with the announcement regarding Japanese intervention in Europe, the "Petit Journal" says:—The expansion of Japan is entirely economic. The Japanese do not covet Indo-China, but want commercial facilities, and it is better that our Japanese allies should assume the front rank as regards economic development in France's Great Far Eastern territory.

Belgium

Civilian Evacuation of Belgian Towns.

LAHORE, August 26. LONDON, August 25th.—A Belgium official statement says that civilians of Roulers, Courtrai and Thielt were removed on the 16th August. The people of Menin have been evacuated and sent towards Courtrai except some including women who were forced to work for the army.

Italy

British Navy in Italian Waters.

British Guns Poison Austrian Defences.

LAHORE, August 26. LONDON, August 25th.—The "idea National" pays a tribute to the British navy's work in the Italian waters during the present offensive. Austrian papers state that 1000 Italian guns battered Hormeda for six days. British gas shells poison the caverns and kill the defenders. ("C. & M. Gazette.")

Freedom of the Seas.

Allies Ask for Papal Explanation.

ROME.—The Allied Ministers accredited to the Vatican having inquired as to the real meaning of the expression in the Papal Note, "true freedom, and common enjoyment of the seas," and were informed that it meant the same as was enunciated in President Wilson's message.

Greece

Submarine Supply to Germany.

A German Agent Arrested.

LAHORE, August 26. LONDON, August 25th. The "Times" correspondent in Athens says that Government is acting drastically and effectively against suppliers of submarines. They have arrested a peasant who proved to be a German officer engaged in organising submarine supplies on Kardamyli coast. ("C. & M. Gazette")

Germany

Disaster Warded Off.

AMSTERDAM.—Dr. Michaelis has apparently succeeded in momentarily warding off the disaster, but there is no cessation of attacks against him. A Labour paper demands the inclusion of two socialists in the Cabinet.

How the Committee was Appeased

LONDON, August 26. It has leaked out that one of Dr. Michaelis' methods of placating the Reichstag Committee was the assurance that the introduction of the Prussian Suffrage Bill would not be delayed. The draft Bill was being prepared in accordance with the Kaiser's promise. Dr. Michaelis added that his time was greatly occupied with questions relating to peace conditions.

Bitter Press Comments.

LAHORE, August 26. Commenting on Dr. Michaelis' speech the Radical "Allgemeine Zeitung" proclaims the necessity for the Chancellor's overthrow, and says only a man with a definite plan can at present conclude peace. The Liberal "Vossische Zeitung" agrees with this standpoint. The "Lokalanzeiger" says the session leaves a painful impression. The majority in the Reichstag seems to be anxious to retain the peace resolution as a sort of creed which must be subscribed to word for word by the Government.

TELEGRAMS.

The Labour "Morgen Zeitung" says that Dr. Michaelis' first act in the main committee has been a failure. The Socialist "Vorwaerts" blames the pan-Germans for not permitting the conflict to be temporarily solved by a change in the Chancellorship. "They do not hesitate about plunging the Empire, amidst the most terrible war, into anarchy."

An Important Conference.

LONDON, August 26. AMSTERDAM.—There has been an important conference at German headquarters attended by the Kaiser, Dr. Michaelis, F.-M. von Hindenberg and General Ludendorff. Dr. Michaelis returned to Berlin afterwards and will make another speech on Monday.

Alsace-Lorraine.

Representation to the Chancellor.

LONDON, August 26. AMSTERDAM.—The "National Zeitung" states that the Chancellor at the Reichstag received eleven Alsace-Lorraine members who submitted wishes for the transforming of Alsace-Lorraine into a Federal State.

Railway Congestion.

LONDON, August 26. AMSTERDAM.—The Governor of Cologne has ordered all citizens, male and female, to assist in loading and discharging railway trucks to relieve congestion.

Enlarging Reichstag Powers.

AMSTERDAM.—The latest telegrams indicate that the German Government is gradually and unwillingly yielding to pressure for enlarged powers of the Reichstag as evidenced by the summoning of the Reichstag leaders to discuss various matters in addition to the Papal note. Statements made by Dr. Michaelis on this subject are very vague and it is not certain to what extent members of the Reichstag will be consulted.

Steps to Conciliate Members of Reichstag.

AMSTERDAM. Dr. Michaelis has announced to the Main Committee of the Reichstag his intention to form a small Auxiliary Council representing leading parties to consult confidentially with the Government, upon important business. This measure which is left extremely vague is regarded as an endeavour to conciliate members of Reichstag who are angry at the Chancellor's "Voite Face" about peace and reconstruction of Government with more bureaucratic after large promises about Parliamentarisation and democratisation.

Loss of Zeppelin Admitted.

LONDON, August 25. A German communique admits the loss of the Zeppelin announced by the Admiralty on the 21st inst.

The Pope's Note.

German Discussion.

LONDON, August 25. AMSTERDAM.—The "Vorwaerts" states that seven members of the Reichstag consisting of two socialists, two members of the central party, and one each of the three smaller parties will participate in the discussion on Germany's reply to the Papal Note.

German Casualties not Reported in Germany.

LAHORE, August 26. LONDON, August 25th.—According to Riba newspaper "Stifts Tidende" German mail department states that it is not delivering casualty lists since export is now prohibited. ("C. & M. Gazette")

Another Political Crisis.

Chancellor Angers Reichstag.

LONDON, August 26. Germany has suddenly been plunged into another political crisis as the result of the resentment of the Reichstag Committee at the manner in which it has been treated by Dr. Michaelis who, as it transpires, while addressing a meeting of the Committee on Wednesday morning, astonished his hearers by declaring that he had never accepted the Reichstag peace resolution of July 9th. The Committee adjourned for lunch amid great excitement, and at the resumption of the sitting Dr. Michaelis sought to soothe the offended deputies by partially withdrawing but this was unavailing. Dr. Michaelis' political tight-rope has pleased nobody, and he is subjected to the most violent attacks and generally accused of trifling with the Reichstag. A large section of the Berlin papers is keenly disappointed at the Chancellor's speech. The "Berliner Tageblatt," the organ of powerful financial interests, hopes that the Reichstag will know how to deal with Dr. Michaelis, and demands that the Reichstag shall control all appointments in order to avoid the recurrence of the crisis. This is a thinly veiled attack on the Emperor himself, who alone can appoint ministers.

Holland

German Aeroplanes Over Dutch Territory.

A Protest by the Government.

LONDON, August 26. The Hague Government has protested to Berlin against German aeroplanes flying over Dutch territory on the 18th instant, dropping bombs. The Government does not accept the German explanation that the aeroplanes lost their way in the North Sea.

TELEGRAMS.

The Thunder of the Guns.

LONDON, August 26.
The "Lokaleizer" states that the guns at Verdun and on the Jernzo have been distinctly heard in the Rhine Palatinate and Bavarian Alps respectively.

Egypt

North Coast of Egypt.

Note to Traverse it Without Permission.

CAIRO-General Allenby has issued a proclamation that nobody will be allowed on the North Coast of Egypt at night time except for a lawful purpose. Substantial reward is offered for information leading to the arrest of persons guilty of this offence. Leading to the arrest of persons guilty of this offence. Leading to the arrest of persons guilty of this offence.

Raids on Turkish Trenches.

In Palestine.

Enemy Driven Away at Gilemont.

LONDON, August 26.
British war official announces several raids on Turkish trenches in Palestine with good results. Turkish operations are frequent.

E. Africa

The East African Campaign.

Allies Closely Pressing Enemy.

LONDON, August 25.
An East African communique says:—In the Lindi area we drove back the enemy eight miles. Bombs from Kibisi in the northern area forced the enemy to retire to the south bank of the Rufiji river. A considerable German force at Mpepo, sixty-five miles southward of Mahenge, is being closely invested by our columns. Our troops in the southern area are approaching Tunduru, an important enemy supply centre.

America

Explosion in a Navy Yard.

Deliberate Act of Enemy.

LONDON, August 26.
WASHINGTON—Report of an explosion in Mare Island Navy Yard last month in which five men were killed and thirty injured shows that the explosion was not accidental but a deliberate act of somebody unknown.

U. S. Loans to Allies.

LONDON, August 26.
WASHINGTON—A further twenty millions have been loaned to Russia, making a total of fifty-five million sterling. The credits to the Allies are being increased from 100 millions to 120 million sterling monthly.

Allied Purchases.

More Thorough Co-ordination.

LONDON, August 24.
WASHINGTON—Mr. McAdoo announces the creation of a commission to handle Allied purchases in the United States. It is expected that it will result in a more thorough co-ordination of American and Allied purchases and a more effective use of their combined resources. The war expenditure of the United States in August has been four million eight hundred thousand sterling daily, of which two-thirds consist of advances to the Allies. The war expenditure since the United States entered the war is \$477 millions.

U. S. Message to Russia.

Confidence in Final Triumph.

LONDON, August 25.
Replying to M. Terestchenko's Note, the Government has sent a message of encouragement and says that President Wilson fully appreciates the task confronting the Provisional Government and the enemy of disloyalty with which it is faced, but does not doubt the final triumph of regenerated Russia founded on the principles of democracy.

Agitators Warned.

LONDON, August 26.
The Mayor of New York announces that street corner agitators will be promptly arrested if they speak against the Allies.

Food for Belgians.

Agreement With Neutrals.

LONDON, August 26.
WASHINGTON—An agreement with Holland has been reached permitting grain shipments to the Netherlands, conditionally on a portion going to the relief of the Belgians. Sweden has agreed to release six hundred thousand tons of wheat in American ports to the Belgian Relief Commission.

Hongkong

Conscription in Hongkong.

Favoured by Councillors.

LONDON, August 24.
HONGKONG.—A deputation of unofficial members of the Legislative Council waited on the Government to express its hearty agreement with the Compulsory Military Service Bill now before the Legislature. The deputation said that all British subjects

approved conscription for the colony in wartime, and strongly objected to the wish of a portion of the unofficial councillors that the decision should be deferred until the House of Commons had decided the question. The Governor has telegraphed to Mr. Walter Long on the subject and is awaiting a reply.

Russia

Dissension in the Ministry.

War Minister Resigns.

LONDON, August 26.
PETROGRAD.—M. Savinkoff, acting Minister of War, has resigned owing to military and political differences with M. Kerensky. It is stated that General Korniloff shares the views of M. Savinkoff.

Reasons for Resignation.

Controversy About Army Discipline.

LONDON, August 26.
It appears that M. Kerensky disagrees with General Korniloff and Savinkoff, who contend that it is impossible to introduce discipline without severe measures like shooting. General Korniloff demands the militarisation of the railways in view of the possibility of an immediate general strike. General Korniloff is attending the Moscow Congress to which Ukraine has declared it will send representatives.

British Front

Scene of Deadly Fight in Flanders.

Reuter's correspondent at the British headquarters says:—The pivot of the fiercest fighting in the Flanders at present is the crest of the high ground on either side of the Ypres-Menin road. We want to get the whole of it and the Germans do not want us to have any of it, so, ding-dong, the strife continues. Sometimes we go forward and sometimes we are pressed back, but each successive time this happens, the enemy defences have been rendered less capable of maintaining resistance. We have seen similar phases more than once since 1st July 1917 and they have always ended in the same way. A not dissimilar, though more clearly defined situation exists around Lens. Last night the Canadians with another of their irresistible spurts captured an important trench curving round the centre of the western outskirts of the city. Another trench which runs east across the Arras Road and down a considerable length of which they are able to look, is reported to be full of enemy dead.

British Capture Trenches.

LONDON, August 25.
F. M. Sir Douglas Haig's communique this afternoon says:—We have captured a length of a German trench west of Lens and an enemy post in the neighbourhood of Lombartzyde, securing prisoners and a machine-gun. East of Epehy artillery has been active.

Fierce Fighting Near Ypres.

British Lose and Gain Ground.

LONDON, August 26.
A British communique says:—Enemy troops counter-attacked our positions in the neighbourhood of the Ypres-Menin Road, and after repeated assaults forced back our advanced elements. Fierce fighting in Inverness Copse and Glimcourse Wood continues. Our artillery dispersed concentrations in this area. The enemy's losses were heavy. We advanced slightly south-eastward of St. Julien.

We drove down one German aeroplane and brought down one. Three of ours are missing.

The Struggle for Epehy.

Germans Recover Trenches.

LONDON, August 26.
A British communique says:—Early on Saturday morning the enemy heavily bombarded our positions south-eastward of Epehy and attacked Glimcourse farm on both flanks. After sharp fighting the enemy recaptured a portion of the trenches north-eastward of the farm but we are still in possession of the farm. We drove off raiders north-eastward of Gouzeaucourt and advanced our line slightly north-westward of Lens.

The Canadians' Victory.

Desperate Struggle at Lens Described

LONDON, August 26.
The success of the Canadians on which F. M. Sir Douglas Haig has congratulated General Currie is described as an epic of heroism. The Canadians have been assaulting for ten days. After capturing a slag-heap they retired from the crest holding on to the western slope by sheer courage. Dominion troops have smashed through streets entangled with hedges of steel, houses alive with machine-guns, tunnels under redbrick ruins, loopholed walls and enfilading machine-gunfire. Many times daily have they been counter-attacked by swarms from tunnels. Six enemy divisions, including four of the Guards have been shattered against them, and the Canadians in places have been outnumbered. It is a tale of unimaginable ferocity, no surrendering; hand-to-hand fighting with bayonets and buttends, and the throwing back of enemy bombs when the men's own were exhausted. Officers have told of six days and nights without sleep. When the Canadians advanced, the enemy, thrice as strong, advanced, simultaneously and the forces clashed in "No Man's Land" between the enemy's and our own intensive barrages, on the left the troops fought in the open till their ammunition was spent and then continued with bayonets and butt-ends. Massed enemy reinforcements came up with stink-bombs, and, by repeated storming parties, gradually drove back the Canadians to the trench. The Canadians on the right came against machine-gun fortress houses. Some rushed as far as the walls and others got beyond them and held out the whole day till they were recalled. Southward there was no

withdrawal. The battalions forced their way to the southern entrance of Lens, which is now closed up. It is the hardest fighting the Canadians have had. The Germans used fifty battalions, and their losses are estimated at between twelve and fifteen thousand.

German Divisions Withdrawn.

Heavy Casualties Inflicted.

LAHORE, August 26.
LONDON, August 25th.—The "Times" military correspondent says that activities of the British and French at Ypres have compelled the Germans to withdraw 22 divisions for repairs. Each withdrawal probably indicates at least 1000 casualties. Since the divisions remaining have also suffered considerable punishment it is certain that the German losses greatly exceed ours which since April had been much below the estimate made beforehand.

Latest British Communique

LONDON, August 26.
The British communique says:—We drove enemy out of a portion of trench north-eastward of Glimcourse Farm which he regained yesterday morning and we completely re-established our position. Enemy counter-attack failed.

A Raid Repulsed by the Portuguese.

LONDON, August 26.
The Portuguese repulsed raiders south-eastward of Lavenue. Enemy artillery was active near Ypres and Lombartzyde.

Increased Fighting on Verdun Front.

LONDON, August 26.
German wireless communique says:—English attack astride Ypres-Menin Road pressed us back to the north-western fringe of Herenthage Wood. There is increased fighting on Verdun front.

French Front

Artillery Activity on the Meuse.

LONDON, August 26.
This afternoon's French communique says that north of Verdun during the night there was great artillery activity on the right bank of the Meuse between Samogneux and Chaume Wood. We made slight progress on the left bank south of Bethincourt and our advanced posts reached the outskirts of the village.

The New Frightfulness.

LAHORE, August 26.
LONDON, August 25th. Correspondents on the British and French fronts independently declare that the Germans have plainly adopted bombing of hospitals as their policy.

A Havas Agency telegram from Verdun describes attacks on three hospitals. Aeroplanes, after setting fire to the buildings, returned and opened fire with machine-guns on the staff who were endeavouring to restrict the fire and rescue the patients. ("C. & M. Gazette.")

Nurses Killed and Wounded

LONDON, August 26.
Attacks on British and French military hospitals are so frequent and deliberate that there is no question that the Germans are practising a new frightfulness. For instance a hospital within range of German guns was shelled so persistently that shelter trenches had to be dug around it. Three women nurses were killed and five wounded in this hospital and altogether forty-three persons nurses and orderlies have been killed and fifty-five wounded in the four hospitals attacked. Made-moiselle Debaye, matron in charge of the Hospital, who is very brave, superintended the removal of the sick and wounded to the shelter trenches herself remaining in the open under fire. She has been made a Chevalier of the Legion of Honour, a unique distinction for a woman. Four nurses have been given War Crosses.

Rapid French Achievement.

The Prisoners Described.

LONDON, August 26.
Reuter's correspondent at the French headquarters says:—The capture of Hill 304 by which the enemy has been deprived of practically his last effective observatory point on the left bank of the Meuse was effected within two hours, although the men had to wade through marshes often waist deep amid gas and high explosive shells. The determination of Germans to hold the line of heights captured on the 20th and 21st instant, is shown by the fact that the proportion of officers captured is almost fifty per cent higher than usual, 7,600 prisoners taken in two days include 201 officers while 11,000 prisoners taken on December 15th included only 208. The Sixth Brandenburg Reserve division was practically wiped out, 69 officers and 2,794 men out of its three regiments were taken prisoners or well over one-third of its entire bayonet strength. The prisoners include the whole divisional organisation with cooks, cyclists, and even the band which was sent into the front line at Goose Hill as fighting men. In order to prevent the recurrence of the whole-sale surrenders of December 15th last, the German Command has circulated a fictitious account of the terrible sufferings of war prisoners in France. Nevertheless eight thousand Germans preferred captivity to any longer enduring the French fire.

French Still Advancing.

Fortified Works Taken.

LONDON, August 26.
This afternoon's French communique says:—We have made further progress north of Hill 304. We brilliantly carried last night three fortified works south of Bethincourt. We took 450 unwounded prisoners on the left bank of the Meuse yesterday, making a total of 8,100.

TELEGRAMS.

A Brilliant Operation. Germany's Heavy Losses.

LONDON, August 26.
Correspondents in France describe the capture of Hill 304 as a brilliant operation and say that the history of the war does not hold a better week's work for the French who are now established on the most advantageous positions on the Meuse heights. The battle has been notable for French gunfire and enemy poison gas. The Germans had seven divisions fighting in the front line and five in support. Two-thirds of the prisoners were taken on the left bank of the Meuse, but the longest advance was on the right bank. General Pershing witnessed the assault on the 20th inst. The German Sixth Reserve Division facing Dead Man lost 2,500 prisoners.

German's Admit Loss of Hill 304.

LONDON, August 26.
A wireless German official communique reports intense artillery activity on both sides of the Meuse. We have evacuated height 304.

German Artillery Active.

LONDON, August 26.
A French communique says:—In Champagne there was a rather lively artillery duel in the region of the Teton.

On the Verdun front hostile artillery, which was energetically countered, bombarded our new first line, especially north of Hill 304 and between Samogneux and Chambrettes Farm. We took one hundred prisoners at Hill 304.

A French communique says:—On the left bank of the Meuse the enemy weakly replied with artillery. On the right bank the activity of artillery on both sides was somewhat lively. There was no infantry action.

Verdun Army Congratulates.

LONDON, August 26.
PARIS. General Petain has congratulated the Verdun army on its glorious successes.

Russian Front

Enemy Attacks Fail on Russian Front.

LONDON, August 25.
Wireless Russian official communique says:—Enemy offensives in the direction of Vladimir Volynsk and also southwest of the town of Serezh failed. We repulsed attacks in the direction of Krzdivasariely northeast of Soveja. We made further progress on the Caucasian front.

Italian Front

6,50,000 Italians on the Isonzo.

COPENHAGEN.—The Austrians admit that very violent attacks are continuing and say that the Italians on the Isonzo number 6,50,000.

Fall of Monte Santo.

Austrian 12th Divisions Annihilated.

LONDON, August 26.
The Italian semi-official statement says:—Austrians considered Monte Santo network of trenches, tunnels and caverns to be impregnable. The fall is morally very important owing to legendary sanctity of Monte Santo. The twelfth division, proclaimed by the High Command as a division of iron, has been practically annihilated.

A Constant Menace Removed.

LONDON, August 26.
UBINE.—It is estimated that Austrian casualties number at least 70,000. The capture of Monte Santo removes a constant menace to Gorizia. Further trenches on the eastern slope of Monte Santo with considerable prisoners and booty have been captured.

A Way Open for Further Successes.

LONDON, August 26.
PARIS. Mr. Marcel Hurlin declares that the fall of Mont San Gabriele is ensured and that way is open to considerable advance between Canale and Tarnovo.

Italian Achievements.

The Italian official announcement summarises action north of Gorizia from 19th inst as follows:—The Second army threw fourteen bridges across the Isonzo, crossed the river and attacked Bainsizza Plateau directing themselves towards Jelenik-Vrh front. They broke through three lines eventually capturing Monte Santo and are now advancing on the eastern border of Bainsizza and pursuing enemy. Our captures now total 600 officers 23,000 men 75 guns many horses one Aeroplane and other booty.

The Monitors at Work.

Austrians Surprised and Out-Gunned. Enemy Position Becoming Critical.

LONDON, August 26.
Italian war correspondents describe the monitors as monster vessels whose long range guns are the largest made. They surprised the Austrians. While the British pounded Herma, the Italians shelled military works at Trieste and the Austrians replied feebly. The monitors were protected against attack by torpedo boats and patrol boats which blocked the outlet to the harbours, preventing the enemy from emerging. Enemy aeroplanes under cover of darkness went up and bombed the spot where the monitors were last seen, but

they had previously shifted their position, and the only result was the loss of an enemy aeroplane which was struck by shrapnel and her cargo of bombs exploded. The enemy position is daily becoming more critical. The Austrians are withdrawing their heavy artillery to the rear fearing its capture. Prisoners are still mounting up. The Tenth, Forty-fifth, and Seventy-seventh Regiments of the Twenty-fourth enemy division have been practically annihilated.

Italians Capture a Mountain.

LONDON, August 25.
An Italian official communique says:—The triador has been flying since yesterday on the summit of Monte Santo. The troops of the second army are pursuing the retreating enemy. On the Carso front, fighting continues. We bombed the Chiapovano Valley.

Importance of Monte Santo.

LONDON, August 26.
The capture of Monte Santo is very important. The mountain is one immense fortification and has long resisted Italian progress on the Isonzo, north of Gorizia. It lies east of Vodice and its occupation gives the Italians domination of the Austrian salient between Monte Santo and Canale.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, August 26.
H. E. the Viceroy has received the following telegram dated the 24th instant from the Secretary of State for India:—

The allied offensive on the Western front continues to make progress. The British attacked the outskirts of Lens and captured the enemy positions on a front of 2,000 yards and beat off all counter-attacks. The British have also advanced east and north-east of Ypres capturing a series of strong points and fortified farms on the high ground in the neighbourhood of the Ypres-Menin Road, which the enemy fought desperately to maintain.

The French likewise continue to advance on the Verdun front and have captured Gouze Hill and the village Regneville and on the right bank of the Meuse Samogneux and an entire system of fortifications. All German counter-attacks were repulsed. The French since the 20th have captured 7,640 prisoners, 24 guns and 200 machine-guns. The Germans are already using their 1919 class and their inability to maintain their positions or to counter-attack effectively is an evidence of the wearing down process which is going on.

The Italians have made further progress both on the north and south of their line of attack. The Austrians are resisting strongly and redoubling their counter-attacks but without effect. The Italians have used 260 aeroplanes in air fighting. They have captured 13,000 prisoners and 30 guns.

The Germans have attacked in the direction of Riga and driven back Russian detachments. The Russo-Romanians are offering a stubborn resistance in Roumania. They have repulsed many attacks and the enemy was only able to make slight advances in the direction of Onna and East Soveia. All attacks in the direction of Focsoni were beaten off.

The Arabs under the King of the Hedjaz, have attacked the Turks and destroyed a part of the railway line north of Medina.

There is little change in the submarine losses 2,776 vessels of all nationalities arrived in British ports and 2,666 sailed. 14 British vessels over and 2 under 1,600 tons were sunk.

Zeppelins raided the Yorkshire coast, but were driven off after doing little damage. Aeroplanes also attacked the coast of Kent, but three were brought down by guns and five by naval airmen. British naval aircraft bombed Zeebrugge mole shipping and batteries.

United Provinces

Mr. Montague's Visit.

Greatest Proclamation Since 1858.

ALLAHABAD, August 25.
In an interview given by the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya to a local press representative he is reported to have said Mr. Montague's pronouncement is the greatest since the proclamation of 1858. The agitation for reforms will not subside but will change its character. The demand for the release of Mrs. Besant and her colleagues will continue, but the agitation for reforms will be freed from feeling of bitterness and despair, which were invading it. The tone and object of public meetings will be modified. Their work will be more educative than demonstrative.

Railway Strike at Jansi.

Five Thousand Men Aggrieved.

ALLAHABAD, August 26.
A "Leader" correspondent wires:—Jhansi 25th August:—All workmen of the railway loco and carriage shop struck work on the 21st, following their brothers of Bombay. Five thousand men are on strike. Their grievances have been wired to the Agent at Bombay and the latter has sent a Loco Superintendent who is expected by mail to day. He will meet the workmen representatives this evening or to-morrow morning.

Consequent upon the Government of India's order the Commissioner of Police, Rangoon, has notified all jewellers and gold and silver smiths that no gold or silver current coins will in future be allowed to be used for any other purpose than currency. It is understood heavy punishment will follow conviction for violation of the order.

Bombay

A New Indian Member to Secretary of State's Council.

BOMBAY, August 26.
Sahebzada Aftab Ahmed Khan a newly appointed member the Secretary of State's Council, was entertained at a farewell dinner by a large gathering of Mahomedans at the Islam Club, Bombay on Friday night. The Hon'ble Mr. P. R. X. Cadell, Chief Secretary to the Government and a few other English guests were present. Moulvi Riffuddin Ahmed proposing the health of Sahebzada referred to the important part he had played in the Indian public life and said that he could claim to be a man of the people in the sense which did not apply with either of the two previous Mahomedan members of the Secretary of State's Council. The Moulvi added it was a fact to be borne in mind by British statesmen that England is the greatest Muslim power in the world, that she has world wide foreign relationship of which the Moslem states form an important part and that after the war these states are likely to occupy more careful attention of those that shape the destiny of the world. Would it not be wise he asked for our Imperial statesmen to avail themselves of the services of a Mahomedan expert at Foreign Office. Late Lord Salisbury some years ago considered a somewhat similar proposal. Mr. Sahebzada in replying expressed his great thanks but said that for nearly a quarter of a century he had done nothing but make speeches and now that he was placed in official harness he meant to practice silence. He would appreciate their kinships all the more if they entertained towards him after his term of office had expired feelings similar to those they had shown that evening.

Burma

A Case of Restraint.

RANGOON, August 26.
Report was made yesterday at Okpo Police station on behalf of five Uriyah coolies who were alleged, being kept in restraint against their will by Uriyah coolie maistry Burnamallai aow. The story as told by one of the men, is that about a year ago he and five other men were brought across from Gopalpur where they had been purchased for Rs. 50 each by Burma and Pantaka Maistries each maistry taking three of the men. They were all taken to Henzada where they had to work for their masters in return for their food and until such time as they had recouped the purchase money as well as the cost of passage for India from each man. At Henzada one man belonging to Pantaka maistry brought himself out by paying Rs. 15 to Pantaka and the remaining two were, it is alleged, sold by Pantaka to Burma for Rs. 10 and Rs. 15 respectively. The last named with his five men came into Okpo in search of work. The workmen having by their labour more than paid for their original purchase and passage money, they asked Burma to allow them to go out independently in search of work. Burma refused to let them go alleging that each of them still had to make good sums varying from 50 to 35 rupees and one of their men came into Okpo and reported the circumstance. He was collared by Burma who was interrogated by the P. W. D. Overseer of Cupo. He was then taken to the Police station where a formal complaint under Section 370 I. P. C. was made and he was released.

BRIEF TELEGRAMS.

A Joint meeting of the Moslem League and the Indian National Congress will be held in Allahabad on or about the 6th October.

The total number of recruits registered for the Indian Defence Force now is over 1220 from Mandalay and Rangoon.

The death occurred this morning of Mr. Gulam Hussain, Editor, the "New Era" as a result of the injuries received in an accident he met with on the 18th.

A public meeting was held here this evening in the Senate Hall of the Allahabad University with Sir P. O. Bennerjee, Vice-Chancellor in the chair to appeal to the students to enrol themselves in the University Corps of the Indian Defence Corps. Lieutenant Colonel Freamantle and several leaders of both communities spoke, and it is expected that the required numbers will be obtained.

H. E. Lady Willingdon arrived in Rangoon on 26th inst., and was received by H. H. the Lieutenant Governor accompanied by his Private Secretary and A. D. C. Her Excellency's party consisted of Mr. Greenway, Miss Batten, Captain Rigby and Captain Laverton. Her Excellency was garlanded by the daughter of the President of the Khoja community with a gold and silver lace garland.

The sixteenth anniversary of the Madura Tamil Sdagam was celebrated at Tinnevely on 25th Sir P. S. Sivaswamy Iyer presiding. Tamil scholars from the southern districts attended. The Hon'ble Raja of Ramnad formally proposed Sir Sivaswamy Iyer to the Chair to which he said he was eminently fitted. Several speakers including Mahamohopadaya Swaminatha Iyer having supported the proposition Sir Sivaswamy Iyer to the chair Mr. T. C. Srinivasa Iyengar, Secretary of the Singam read the report after which Mr. N. A. V. Somasundaram Pillai read an address of welcome on behalf of the Reception Committee. The President in course of his speech received the work of the Singam and gave valuable advice regarding its aim and scope. The celebration will last till to-morrow evening.

At a well attended meeting of the United Provincial Congress Committee Mrs. Besant's name was recommended by a vast majority for the Presidentship of the next Congress. The only other name proposed was that of Raja of Mahomedabad who secured ten votes while Besant's secured 32. The question of passive resistance was also taken up and there was a very lively discussion on it but eventually the proposition moving for the adoption of the policy of passive resistance was withdrawn in view of the existing circumstances and Mr. Montague's proposed visit to India to consider the claim of Indians for a system of more responsible government.

చెన్నరాష్ట్రీయ ప్రత్యేక మహాసభ

(౧)

ఉత్సాహపూరిత మగు సమావేశము.

చెన్నరాష్ట్రీయ ప్రత్యేక మహాసభ మదరాసు నగరమున ఆగస్టు 25-వ తేదీన 1-30 గంటలకు గోఖలే మందిరమున సమావేశమైనది. సభికు లసంఖ్యాకులుగ వచ్చిరి. ప్రతి నిధులు 400 మంది అన్ని జిల్లాలనుండియు వచ్చిరి. అందు ముఖ్యులు మా॥ వి. కే. రామానుజాచార్యులు, ఎస్. రామచంద్రారావు, ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు, ఎ. సూర్యనారాయణరావు, బి.ఎల్. శర్మ, వేంకటపతిరాజు, పి. శివరావు, ఎన్. నుబ్బారావు పంతులు, పోలకు, వారిశి, కన్నూరి రంగఅయ్యంగారు, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, పి. కే. తిలంబం, సప్తమల సేన సాహెబుగారు.

వందేమాతరం సంకీర్తనముతో సభ ప్రారంభింపబడినది.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుల యువన్యాసము.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు గోవిందరాఘవయ్యగారు ప్రతినిధుల నాహ్వానించుచు వీడ్కోపన్యాసము నొసగిరి. అందలి ముఖ్యాంశములనుగొన్నిటి నీక్రింద నుదహరించుచున్నాము. ఆతడు ప్రారంభమున బీసెంటు ప్రభువులు హిందూదేశపు పురోభివృద్ధికి ప్రయత్నములను విశేషించెను. ఆసమయమున బీసెంటుగారిభాషాపటము వందేమాతరధ్వనులతో సభావేదిక నుంచుడి ప్రమ్మమాటలంకృతము చేయబడినది. అంత వారిట్లు చెప్పిరి. "బీసెంటుగారు సంస్కరణోద్యమమును మంచి యభిమానముతో ప్రారంభించిరి. అంత యభిమానముతోడను పట్టుదలతోడను, మరియొక రాకార్యమును నిర్వహింపనేరరు. మేనెల 24వ తేదీన మెంటును ప్రభువుగారు తమ నిరంకుశాధికార విధానమును ప్రకటించిన నాట నుండియు దోరతనమువారి నిరంకుశాధికార విధానమునుగూర్చి ప్రజలు చాల కోపమున కలిగియున్నారు. ఇందువలన నితర అభిప్రాయ భేదములనుగవగ్నముగారు మొదట గ్రహింపలేకపోయిరి. ఆయువన్యాసమున "హోమయా" ఉద్యమముట్లు అనగ్ధవాయకమో తెలియబరపకుండునటుల వారు చాల జాగ్రత్తతో నుండిరి. దేశము తమ అభిప్రాయము ననుసరించియే యుండుననుకొనుటలో వారు విశేషముగ పాటబడిరి. నిర్బంధవాస శిక్షల విధించునపుడు శిక్షితులమీద నెట్టిశ్రమమును ఆరోపింపవచ్చును ప్రజల మండిరములో మాత్రము ఆమె అనగ్ధవాయకములగు అల్లరులలో ప్రవేశించినటుల తెలుపబడియెను. తమ అభిప్రాయముల తప్పక భావింపబడునని దోరతనమువారు తలచియుండిరి. హిందూదేశరక్షక శాసనమును ఖండించిన పిమ్మట వారు సాత్వికనిరోధమును గూర్చి మాట్లాడిరి. మనము ప్రభుత్వమువారికి లొంగియుండవలయును. వారి పద్ధతుల ననుసరించి పోవలయును. సాత్వికనిరోధ మింతవేగమవలంబింపగూడదు. దాని మనము చిట్టచివర ఆశ్రయముగా పరిగణింపవలయును. అందువలనవచ్చు ఫలితముల గణింపనిది సాత్వికనిరోధమును ప్రారంభింపగూడదు. మాంటాగుగారు హిందూదేశమునకు వచ్చుచున్నారు. వారు హిందూదేశస్థితిని బాగుగ యాలోచింపకుండునటుల మనము సాత్వికనిరోధము నవలంబింపగూడదు.

అగ్రాసనాధిపుని యెన్నుకొనుట.

వి. పి. మాధవరావుగారితేది, యీ సభాధ్యక్షులు దేశ సేవారుండురులుగను, రాజభక్తి తత్పరులుగను యుండవలెననియు, యీ గుణములన్నియు కేశవశిల్పగారియందున్నవనియు, అందుచే వారి అగ్రాసనాధిపత్యమును వహింపగోరుచున్నామనియు చెప్పిరి.

భార్య గర్భము హస్తేను సాహెబుగారి తీర్మానమును బలపరచిరి. అంతట పిల్లగారు అగ్రాసనమును అధిష్టించిరి.

సానుభూతి పూర్వకములగు తంత్రివార్తలు.

పోలవరం జమిందారు, ఎ. పి. పాత్రో, కే. వేంకటపయ్య, డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు మున్నగువారి వద్దనుండిచ్చినతంత్రివార్తలుచదువబడినది. వేంకటపయ్యగారి లేఖ సాత్విక నిరోధ మవలంబ నీయమని నుడువు చున్నది. పట్టాభి సీతారామయ్యగారు, బీసెంటుమృత ప్రభువులు విడుదల చేయబడినగా, దేశజాను మాంటాగుగారికి సహాయము చేయ తగ్గననిచెబెదరు అని యొకతీర్మానమును సభవారు చేయవలయునని యొకతంత్రివార్త నందిరి.

అధ్యక్షకోపన్యాసము

దివానుబహద్దరు పి. కేశవశిల్పగారి ఉపన్యాస సంగ్రహము:—

కాంతిమంతమగు రాజకీయాంధోళనా నిరోధకముగ నుద్భవించిన ఆపాయకరమగు స్థితిగతులనుగూర్చి పర్యాయించింపుటకు మన మిట సమావేశమైనాము. ఈ సమయమున మీరు ప్రార్థనతో, విశ్వాసముతో, యోధ్యతో కాగ్రక్రమమును నడపుదురని నమ్ముచున్నాను.

యుద్ధము జయప్రదముగ కొనసాగుటకు మనము రాజభక్తిపూర్వకముగ, చేతనైసంతకరకు సహాయమొనర్చితిమి.

1916వ సంవత్సరము మే నెలలో మధురలో సమావేశమైన రాష్ట్రీయ మహాసభకు నేనధ్యక్షుడుగ నున్నప్పుడు "రాజోవు ఆపాయము" ను గూర్చియు, "స్వపరిపాలనము" ను గూర్చియు నేను చెప్పినమాటలకంటె యిప్పుడెక్కుడుగ చెప్పనవసరములేదు. కాని, అప్పటినుండియు రాజకీయపరిస్థితులు మార్పుచెందుచున్నవి. ఈ మార్పులకు గల కారణములే ప్రజలమనులలో కోపమును, భయమును వృద్ధిగావించుచున్నవి. హాస్తింజిప్రభువు మనదేశమును విడచినతరువాత, దేశమున ప్రజాభిప్రాయము తృణీకరింప బడుటయు, కఠినశాసన ప్రయోగము ప్రబలమగుటయు సంభవించినది. ప్రభుత్వము వారు విరోధియలను, భారతీయులను భేదభావములతో తిలకింపుటాచారమై యున్నది. వీరియందు సమానముగ పరిగణింపబడుటలేదు. ఇట్టి దురవస్థ నొందుచున్నవారు విద్యాధికులు మాత్రమే కాదు. ఈ దేశమునకు, వలసరాజ్యములలోను, భారతీయులందరను గర్హితులుగానే చూడబడుచున్నారు. పట్టినసర్దిగు కవిమను కూడ యిట్టి విధానముల నామోదించుచున్నది. యుద్ధము ప్రారంభమైననాటనుండియును కూడ, వైద్యనాకాసేవ జేసిన భారతీయులకు రెట్టి నెంటుపదవికి మించినపదవిని యొసంగలేదు. డాక్టరు నాయరుగారు రెట్టి నెంటుగానే పోయి సేవజేసి, రెట్టి నెంటుగానే తిరిగి వచ్చివారు. అనధికారులగు విరోధియ నులకు కెప్టెను, రెట్టి నెంటు కర్నూలుపదవు లొసంగబడినది. నల్లవారికిని, తెల్లవారికిని ప్రభుత్వమువారు చూపు వ్యత్యాసమును బీసెంటుగారు సతతము తెలుపుచునే యుండిరి. ఇట్టికష్టములన్నియు తొలగుటకు దివ్యోపధమగు హోమయాల ఉద్యమము నీమే ప్రారంభించినది. ఈ ఉద్యమావలోకమును గూర్చియు, పద్ధతులనుగూర్చియు, భేదాభిప్రాయములున్నను, యీ యుద్ధమాంధోళనము సక్రమ మైనదనియు, న్యాయసమ్మతమైన దనియు యెల్లరు నంగీకరించిరి. ఇండియా రక్షణశాసనమును బీసెంటుగారు యెడల ననువర్తింపజేసి, ఆమెను నిర్బంధవాసశిక్ష పాలచేయుట కేమి కారణమేమో మన కగమ్య గోచరముగ నున్నది. ఆమె మన కొఱకు ఆనేక యిడుమలగుడుచుచున్నది. ఈ కార్యమునకు మనయ సమ్మతిని వ్యక్తపరచుచు, యిప్పుట్ల మనము వర్తింపవలయును. రవీంద్రనాథుడు, శ్రీచతు సరోజినీ దేవియు ఈ శాసన ప్రయోగమును ఖండించిరి. ఈ నిర్బంధవాసములు దేశమున నశాలిని ప్రబలము గావించినది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు కాలానుగుణముగ వర్తిం చుట లేదనియు, యీ దేశములో బ్రిటిషు పరిపాలనాత్యయము దేశమునకు స్వపరిపాలన మొసంగుటయే యని ప్రకటించి, అందులకు తగిన మొదటి ప్రయత్నముల గావించి, విద్యాభివృద్ధికిని, స్థానిక స్వపరిపాలనమునకును, ఇండియా ప్రభుత్వమును ఉదార భావ సమన్వితముగ జేయుటకును పూనుకొనవలయుననియు "వైష్ణుఆఫ్ ఇండియా" పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

పురాతన కాలమున కనువర్తించు గోఖలే సంస్కరణ విధానముల యెడల గూడ సిద్ధాంతము ప్రభువుగారు ఆన కూలాభిప్రాయమును గలిగియున్నారు. గోఖలేగారి మరణాంతరమున ననేకమార్పులుజరిగినవి. మెసాపాటేమియా చిత్తుల వలన హిందూదేశనిరంకుశాధికారపులోపములు తెల్లమగుటయు, అందువైని మాంటాగుగారు ఉపన్యాస మొసంగుటయు తటస్థించినది. విల్లింగ్టన్ ప్రభువుగారి సంస్కరణములు మన దేశములను తృప్తిపరుపజాలవచ్చును.

జాతీయమహాసభవారు, మృషియు సమితివారును ఆమోదించిన 19 గుగుసభ్యుల సంస్కరణములును విమర్శనలకు పాలైనవి. మనదేశములోని సభలన్నియు, అసంస్కరణములు

కనీసములనియు, అంతకు తక్కు సంస్కరణములతో మేము సంత్సృతులము గామనియు నుడిచినవి. మొన్న మొన్న రామా గాయణింగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన బ్రాహ్మణేతర సభా సమావేశమున గూడ శాసన సభలు సంస్కరింప బడవలయుననియు, వానిలో యెన్నికసభ్యు లెక్కుడు యుండవలయుననియు కోరెడి తీర్మానము లామోదితము లైనవి. కాని, సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమున వారిలో కొంచెము భేదాభిప్రాయము కలదు.

చెన్నరాష్ట్రీ భూస్వామి సంఘాధ్యక్షులగు వేంకటగిరి రాజుగారును, సభ్యులగు పితాపుర, కురుపాం రాజాగార్లును యదివర కి సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము, పూర్వకాలపు వర్ణభేదముల పెంపొందించి, వికమత్వమునకు భంగకరముగ నుండునని నుడిచి యున్నారు. భారత దేశీయులలో గల అన్ని సంఘములును, అన్ని జాతులును, రాజకీయాభిప్రాయములలో భేదభావములు కలిగియుండలేదనియు, సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మొసంగినయెడల జాతిభేదములను న్యాయసమ్మత మని యొప్పుకొనునట్లుగుననియు, అందుచే నియోజక స్వాతంత్ర్య మెక్కుడుమంది కొనంగుటయే మంచి మార్గమనియు కురుపాము రాజుగారు కూడ నుడిచియుండిరి. నియోజక స్వాతంత్ర్యము గలవారు తమ తేచుమునకై కృషిసల్పు ప్రతినిధుల పంపుట మంచిదని నా అభిప్రాయము.

ఇండియాదేశపు రాజప్రతినిధిగారి కోరిక ననుసరించి, హిందూదేశమున కొసంగబడు సంస్కరణములగున్ని, సామ్రాజ్య స్థానిక ప్రభుత్వముల తోడను, అనధికారులతోడను ఆలోచించుటకు మాంటాగుగారు మనదేశమునకు విచ్చేయుదురని తెలిసి మన మానందభరిత మానసుల మగుచున్నాము. మాంటాగుగారు దూరదృష్టి సంపన్నులును, సానుభూతిపరిపక్షితులును అయినను, భారతదేశ అధికారవర్గము యొక్క యిష్టముల లొంగిపోవుదు రేమో యని యిందుకు భయము పొడముచున్నది. వారి ప్రకటనములలో కొన్ని మామూలు మాటలు గాని వచ్చుచున్నవి. కాని మన కప్పుడే వారి చర్చలు విచ్ఛిన్నమయ్యెను. మన ఉత్సాహము చేతను, పట్టుదల చేతను, ఇచ్చుటను, అంగ దేశమునకు కూడ ప్రభుత్వము వారు మనతో నేకీభవించు నట్లు చేసికొనవలయును. రాజకీయభైతిలనందరను విడుదలజేసి, దేశమున విశ్వాసమును మాంటాగుగారు వ్యాపింప జేయుదురుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

ఆనేకస్థలములలో మనదేశజాను ఆశాశ్రీయములును, అన్యాయములును అగు అధికారమువైని సాత్వికనిరోధమునవలంబింపబూనుచున్నారు. మాంటాగుగారు రాజోవుచున్నారనియు, మనవిశ్వాసమునకు పాత్రులగు కొందరు నాయకు లందులకు ప్రతిహతులుగనున్నారనియు అనువిషయముల గమనించి, యీ సందిగ్ధావస్థయందట్టి విధానముల వదలివేయుట మంచిది. ప్రహ్లాదుని చరిత్రమును, దక్షిణాశ్రీకాలో మహాత్మ్యగాంధీగారి చరిత్రమును అలకించినవారికెల్ల యది న్యాయసమ్మతమగు మార్గమని తోపకపోదు. కాని వైసెగ్నోనబడిన కారణముల బట్టి సాత్వికనిరోధమును ప్రస్తుతము వదలివేయుట మంచిదని నా అభిప్రాయము.

ఈ మధ్య తొమ్మిది వైసెగోద్యోగములు భారతీయుల కొసంగబడినవను సహచారము నాలకించి, వర్ణభేదము రూపు మాపెగదాయని తృప్తిపెందియున్నాము. ఇకను వైసెగోద్యమున ప్రయోగించు శిక్షలు (కోట్టుట మున్నగునవి) అంతయు నొందవలయును. ఈ సమయమున నెల్లరును దేశరక్షక వైసెగోద్యమున జేరుట చేకోవకాకము.

"ఏదినమున భూద్రుడు బ్రాహ్మణునకు చేతులు జోడించుకొని నిలువబడి యాతని ఆధిక్యమును యొప్పుకొనెనో, ఆ దినముననే బ్రాహ్మణుడు తనగోత్రని తానే త్రవ్వకొనెనని చెప్పవచ్చును. బలహీనులు బలవంతుల కెంతకత్తువులో, బలహీనులు కూడ బలవంతుల కంతవల శత్రువులే! కావున, బ్రిటిషువారి ఆధిక్యమును యొప్పుకొనుచు, వారికి అవకారము జేయకుండుము గాక!" అని రవీంద్రనాథుడు పలికిన వాక్య రత్నములను ఆంగ్లేయులును, ఆంగ్లేయిని పరిపాలకులును జ్ఞప్తియందుంచుకొందురు గాక?

తీర్మానములు

మొదటి రెండు తీర్మానములును డాక్టరు దాదాబాయి గోరోజీగారి మరణమునకును, గమాలాగారి మరణమునకును ఈ సభవారు దూఱించుచు వారి సంసారములకు తమ సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. అని చేయబడినది. తరువాతి తీర్మానము యుద్ధములో మిత్రమండలికి జయచుగునుగాక యనియు, రాజా చక్రవర్తిగారియెడల ప్రజలదన్న ప్రభుభక్తిని వెల్లడించుటకును చేయబడినది.

నాలుగవ తీర్మానము హిందూ దేశరక్షక శాసనముక్రింద బెసంటు ప్రభుత్వమును, మహమ్మదీయ, క్షాత్రీయముల బంధించుట అక్రమమనియు, యాధానము ఈ పనులకు నాపయోగింప బడరాదనియు, ప్రభుత్వము వారవలంబించిన నిరోధముగల అన్యాయముని ఈ సభ వారు తలచుచున్నారనియు గావింపబడినది. ఈ తీర్మానమును వి. పి. మాధరావు సి. వి. ఇ. గారు ప్రతిపాదించుచు నిట్లనిరి:—

దొరతనమువారి నిరోధము దేశము సకాంతిభూయస్థము చేసినది. నిరపరాధియుగు బీసెంటుగారికి ప్రవాసదండము విధించుట నిష్కృతుకము, అన్యాయము. దొరతనము వారెంత శీఘ్రముగా ఈ చండశాసన ప్రయోగము నాపిన నంత దేశముకును వారికిని శుభప్రదము.

భానుబాహుదూర్ సభ దూర్ హుస్సేను సామెలు

గారిటుల పలికిరి :— లాడ్లు మొట్టమొదట అనిలాభములేను. ఆయన ఎంత మంచివాడయినను ఆయన పాలింపవలసిన రాజకీయ యంత్రము పురాతనమయినది, వాడయినది. ఆయంత్రమును సంస్కరించినగాని మనకు కల్యాణము కలుగదు. గవర్నరు మొంటువారి యంత్రపులు ప్రజల మనంబుల తల్లకిందుల చేసినవి, ఈలోకమునందు నిరోధము ఎప్పుడును జయించలేదు. దానివలన లోకమున కుపకారమును కలుగలేదు. నాకు బ్రిటిషుపాలన మనకు ప్రేమమెందు. కాని దొరతనమువారి నిరోధమును జూచి నాకు దుఃఖము వచ్చుచున్నది. ఈ దక్షిణరాజధాని శాంతియును పెట్టినది పేరు. అట్టి రాజధానిలో ఇంత గందరగోళము జరుగుచున్నప్పుడు దొరతనము వారి నిరోధము ఎంత ప్రబలియున్నదో ఎట్టి అల్పజ్ఞానకాయనను గోచరము కాగలదు. ఇక నున్నను దొరతనమువారు ఆలోచనచేసి బాగ్యతపకుట మంచిది మనకు మనోస్వాతంత్ర్యము, కర్మస్వాతంత్ర్యము, వాక్స్వాతంత్ర్యము కావలయును. అవి మనజన్మకృత్యముల మా, బాప్ (తల్లి, తండ్రి) ప్రభుత్వమని మనము ఈ దొరతనమును పిలుచుట అలవాటు. తల్లికిండు లిల్లు నిష్పంధవాసములను విధించెదరా? ఇట్టి కఠినశాసనములను ప్రయోగింతురా? యుగల్యాణమున హిందువులను పగలను సాధించుకొను దినములు పోయినవి. ఇప్పుడందరూ సోదరతుల్యులవలె మెలంకుచున్నారు. బ్రిటిషు పాలకులు తమనిరోధపద్ధతులవలన ఇట్టివికమత్యమును ప్రసాదించినందునకయి వందలను లాచరింపబడవలసినవారు. (నవ్వులు)

గౌ. భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజుగారు మొట్టమొదట ప్రభువు దక్షిణరాజధాని ప్రజలలో నిరోధక పద్ధతులవలన వికమత్యములు వృద్ధిచేసినందునకయి కృతజ్ఞత తెలుపబడవలసిన వాడని చెప్పి, కర్ణుల గారివలనే మహోపకారమును చేసినవాడనిరి. కాని బెసంటుగారిని వదలుకొని చేయుటకయి ఏమార్గమునయినను ఆవలంబించి మనము జయముమొంది తీరవలయుననిరి.

అల్లాడ కృష్ణస్వామి గారు కృత్తి స్వాతంత్ర్యము సంఘమునకు మూల నిరాలువంటి దనిరి. ఎన్ని స్వాతంత్ర్యములు మాంటేగ్యుగా కొంగరినను ఈ స్వాతంత్ర్యమునకు మించినది లేదనిరి. “ఎంత నల్ల చర్మముగల ప్రజలయినను శ్రీచక్రవర్తిగారి తెల్లప్రజలవలెనే ఈ కృత్తి స్వాతంత్ర్యమునకు సమానములు, అందుచేత ప్రభుత్వమువారు ఈ స్వాతంత్ర్యమునే అపహరించుట నాగరిక జీవనమున దుర్బలము చేసినట్లయింది. ఇండియాలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు దినములు పౌరస్వాతంత్ర్యము పోయినప్పుడు పోవును గనుక దానిని మన దొరతనము వారు సర్వ విధముల నిలువబెట్టి తీరవలయు నని మొక్కి వక్కాణించిరి.

సాత్విక నిరోధము.

సాత్విక నిరోధమును గూర్చిన తీర్మానము ఈ క్రింది విధమున నున్నది.

“శాసనబద్ధముగా, శాంతిముతో చేసికొను బహిరంగ సభలనుగాని, సక్ర మందోళనమునుగాని, అన్యాయమున నిర్బంధ నివాసములనుగాని, లేక పౌరుల ప్రాధమిక హక్కులను గాని అంతరింప జేయుటకయి ప్రభుత్వమువారు చేయు కార్యములను నిరోధించుటకయి సాత్విక నిరోధము నవలంబింపవచ్చునని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”

ఈ తీర్మానమును గౌరవనీయులయిన రామానుజాచార్యులవారు రుపపాదించిరి.

శుక్రవారమునాడు గౌరవనీయ సభ్యులయిన బి. ఎన్. శర్మ, శ్రీనివాసరామి, రామచంద్రరావు, వేంకటపతిరాజు, కిశోరావు, వి.పి. మాధరావు, ఎల్. ఎ. గోవిందరావువయ్యగు

గారల సంతకములతో ప్రచురింపబడిన టిఫిన్ యంత్రములకు జవాబుజెప్పియెడల ఈ తీర్మానమును గురించి యచ్చటికిన ప్రజలు ఆచార్యులవారిని. ఆతేఖను విమర్శించు పూర్వము దానిలో సంతకము పెట్టినవెద్దమనుష్యులందరూ పూజనీయుల నియు, వారిమాటలు శ్రద్ధతో గమనింపబడవలయు ననియు పలికిరి. ఈ సంతకములు పెట్టినవారిలో గౌ. వేంకటపతిరాజుగారింట్లముందు చేసిన ప్రసంగమునుబట్టి ఆయన సాత్విక నిరోధులలోనే యున్నాడని తేలుచున్నది. ఇక వి. పి. మాధవ రావుగారు బెంగళూరునుండి నిద్రలేక రయిలులో దిగగానే ఏకాస్మాత్ పాలిటను క్లబ్బునవ్వనో నాటని పట్టుకొని సంతకము పెట్టించినా రమణివలన వచ్చుచున్నది. పెద్దబద్ధులు పెట్టి వారని మాధవరావుగారుగూడ దస్యము పెట్టి యంత్రమును. నేనీతేఖను రెండుపర్యాయములు త్రిప్పిత్రిప్పివదిలించి, అందలి యగ్రమేమి? సాత్విక నిరోధము వలదని ఈ మానసియులనుట లేదు. వారు గాఢి, క్షుణ్ణుగా గమనించిన సాత్విక నిరోధము శాసన ప్రతికూలమని గాని, అచరణ యోగ్యము కాదని గాని అనుటలేదు. కాని ప్రస్తుత స్థితియందు వలదని మాత్రము వారలు ధోషించుచున్నారు. ప్రభుత్వము వారు శాసన బద్ధమైన సభలను ఇక ముందు ఆపరచనియు, కలకత్తా పౌరసభను జలుపుకొనవచ్చునని నెలవిచ్చినయియు చెప్పిరి. కాని దీర్ఘిలో బెసంటు ప్రభుత్వంబు నిర్బంధ నివాస సంబద్ధమున చేయదలచిన సభలను ఆపిన దెవరు? ఆయంత్రపుల నిష్పత్తికయినను దీర్ఘ కమిషనరుగారు రద్దుచేసి కొనలేదే? కాలికట్టు, బుదనపల్లి, బుదరాసులలో బహుమతి గింపుల నాపిన దెవరు? ఆయంత్రపుల దొరతనమువారు పసం హరించిరా? మన మింకను చండేశాసన ప్రయోగము. వరదలో మునిగిపోయి ఎంత కాలము కొట్టుకొనవలయును? నేటికి శ్రీమతి బెసంటుగారిని ప్రవాసక్షేపాత్మక 70 దినములు నిండినదే. అమె విలుకైని పొందుపజేయినను దినము సాత్విక నిరోధము నవలంబింపవలవా? ఇట్టి సుప్రసిద్ధురాలయిన శ్రీ ఇంగ్లండునుండి నిర్బంధింపబడియున్నదో ఆ దేశము ఒక ప్రక్కనుండి రెండవ ప్రక్కకు ఆ గహముతో ఊడికపోయి యుండును. కాని మనకు శ్రీలోక గౌరవరక్షణమనన పరాక్రమ మెక్కడనున్నది? మనకు శ్రీలు కంటక తెలు. ఇంటి బానిసలు. అటుల వారిని మనము మాడని యెడల వారియందు మనకు సమ్మానము కలదని మీ కృత్యములవలన జూపుదు. శ్రీమతి బెసంటుగారికి ఈ దేశమునకు కష్టపడి, శరీరమును ధారపోయియువలన వచ్చుకట్టిరాధి మెట్టిదయిననులేదు. ఇంగ్లాండుకు వెళ్లవలచు కొనిపో నున్నదేమిగా బోవుటకయి రహదారి మెసంకెదనని మెట్టండు ప్రభు వామెకు జెప్పియున్నాడు. కాని మన కొరకయి ఆమె నిరాశరించిరి. ఆమెకు కష్టమనకయి ఊటు పంపవలస విధింప బడిదని తెలుచినదో ఈ గౌరవనీయులు ఈ విధముగా ఈ తేఖను ఈ సమయమున ప్రకటించి యుండరు. ఆమె స్వరాజ్యాంధోళనము ప్రారంభించిప్పుడు ఢేష, సహభాషని మనము చప్పటులుగొట్టి ఆమెను ప్రోత్సహించితిమి. అందుచే ఆమెకృత్యములకు సహాయకుల మయితిమి. అట్టి సందర్భమున ఆమెకేటలో సయితము మనము పొట్టానుట కేవలము ధర్మము మన కర్తవ్య కర్మముగావా? మాంటేగ్యు గారు విజయం చేయబోవుచున్నామన సాత్విక నిరోధము యిప్పుడు మనకు వలదని ఈ పెద్దమనుష్యులు మన కుపకారించుచున్నారు. ఆయన వచ్చినప్పుడిక దేశవారావణము నిశ్చయముగను, అనుకూలముగను, నుండవలయునంట. ఇట్టి మాటలు తుమ్మోపదేశమును మాంటేగ్యు గారు వారి దేశములో నిశ్చయమున రాజకీయ వాతావరణములో నిరసించువారలా? కానున్నసభ నిశ్చయమున వాతావరణములో నెప్పుడయిన గూహియుండ నదిదో? మన దేశముందును నిర్బంధములను ప్రారంభించి, అశాంతిని అందోళనమును పుట్టించిన దిప్రభుత్వమువారు గాని ప్రజలుకా? పాలకుల నిర్బంధమునుండి తప్పించుకొనుటకయి చేయు ప్రయత్నములను వలదని ఈ మానసియులు మనకృత్యములను నిరసింపజూచుట పొరుష మగునా? అదిగాక మాంటేగ్యుగారికి శాంతియు కావలయు ననినదో ఈ సభయే వలదని వీరెచుకు సలహామెసంగలేదు. మనము ఈ సభ్యులమాటలను విందుమా లేక వృధానామకు లగు సర్. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారి పథమును త్రొక్కుదమా? మెట్టండు ప్రభువు ఉపయోగించిన దినము 21-వ మేయి. 16-వ జూలైన బెసంటుగారికి నిర్బంధవాసము జేయబడినది. ఈ మధ్యదినములలో ఈ గౌరవనీయు లేమయిననోరెత్తిరా? వారప్పుడెచ్చట నున్నార? వీరిలో స్వరాజ్యము కావల

యునని దానికొకయి నిలబడువారు సయిత మెంత మంది గలరు? వీరిలో ఎంతమంది అన్యాయమున ఆజ్ఞలయినను ధిక్కరించుటకయి సంసిద్ధులు యున్నారు? జనసామాన్య మనవన్న సాహసోత్సాహములు ఈ నాయకులకు లేకున్నవి. బీసెంటుగారికి పెట్టినకోటవలె నున్నది సామాన్యజనముగాని నిట్టి నాయకు లేంతమాత్రముకాదు రాష్ట్రీయ సభాసంఘములో సాత్విక నిరోధము అసలేవలదని అయిదుగు రనిరి. వారెవరు? (ఇచ్చట సభ్యులు పేరులను జెప్పుమనిరి. ఆచార్యుల వారు చెప్పుమనిరి). మీరు ఈ నాయకుల ననుసరించి లాభము లేదు. సర్ సుబ్రహ్మణ్య! అయ్యగారి ననుసరించుటయే శుభ దాయకము. ఈ నాయకుల కాలము చెల్లిపోయినది. వీరికంటె యావనులను వారి స్థానములలో మీరు పెట్టి హోమయూలకచ్చు సంతకమును నిరంతరము పాటుపడవలయును. ఈ తేఖలో సర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారి సంతకము ఎందుకులేదో చెప్పవలయునా? ప్రావేషియులు కాంగ్రెసుకుమితీవారి పుష్పము మన యెదుట పెట్టిన చిత్తుతీర్మానములలో సాత్విక నిరోధక తీర్మానము నేల నుంచలేదు? మనము ఆంగ్లాధికార వర్గముతో మాత్రమే కాక మనలోనున్న నల్ల అధికారవర్గముతో గూడ పోరాడ వలసియున్నది. పోరాడి వారిని పయికిలేవకుండ చేయవలసియున్నది. ఆపని ప్రజలగు మీచేతిలోనే కలదు.

డాక్టరు సంజుండ రావుగారు.

మనశ్రీలు భక్తలహిద ఎప్పుడు కోపమువచ్చినను మన యిందల్లో సాత్విక నిరోధము నవలంబించుచునే యున్నాడు. వారు మొట్టమొదట వారి శక్తికొలిది మనలను త్రిప్పుజూచెదరు. అందువలన లాభము లేదనికొనినప్పుడు ఈ మాధవభువుల మాధత్వమును పోగొట్టుటకయి అన్నములినక సమ్మెకట్టుదురు. అంతటితో మనముల్లు అల్లకల్లోలమయ్యును. మనకు బుద్ధివచ్చును. మాధత్వముపోవును. మనశ్రీలు సాత్విక నిరోధము వలన నీవిధముగా జయించుచున్నారు. మనము ప్రభుత్వమువారి యెడలను నలులనే జేయవలసియున్నది. 150 సంవత్సరముల పాలనను బ్రిటిషువారికి చెల్లినది. ఇప్పటికియినను వారిత్రివ వారిదేగాని మనమాటలు వినునట్లులేదు. సాత్విక నిరోధము వలన వారిని వినునట్లు చేయవలసియున్నది. కమెండురు పెట్టివుడ్డుగారు ఉపదేశించిట్లు మనము హత్యలను, అరాచకమునను దిగము. మనము వెనుకముందు ఆడక ఎట్టి కష్టకయినను సాత్విక నిరోధము నవలంబించుట వలన సిద్ధముగా నున్నామని బోధపజిచితిమేని జయము మనదగును. నిన్నయేడుగురు పెద్ద మనుష్యులు సాత్విక నిరోధము ప్రస్తుతము వలదని ప్రకటించిన లేఖ అప్పుతాత్పర్యమును నాకు కలిగించినది. రెండు నెలలు నిర్బంధ నివాసము లనుభవించుట వీరిక స్వల్పకాల ముట! వీరినే కనుక కెయిలులో వేసినదో ఆ భాధభాధపడునట్టిది. ఇట్టి పలుకులు పలుకువారి హృదయములో అనుకంపమే సూక్ష్మముగా, గన్పట్టుచున్నది. మేళా పర్యటించి హాయిగా పయండి రాజకీయములను నడపు మహామహాపులకు ప్రవాస శిక్షల చుఱుకు ఏ విధముగా గన్పట్టికలదు!! వారి తేఖను ముక్కలు చేసి విూరు చించివేయవలసినది. దొరతనమువారు నిర్బంధ పద్ధతుల ననుసరించి, ప్రజా యాశయములకు విరధా గొట్టి, గట్టిగా మేకును దించుచున్నారు. ఆయ్యో! నోషియని మాత్రము మనము అజవకూడదని మనమానసియులు సలహామెసంగుచున్నారు. మనహృదయములు బీసెంటుగారికయి పరితపించుచు రక్తధారలను ప్రవహింపజేయుచున్నవి. మనము మాంటేగ్యు గారివోగాని, ప్రభుత్వము వారివోగాని కలిసి సహాయ పడవలయుననిన ప్రవాసితులను విడుదలజేయ వలయునని మొట్టమొదట మరతు పెట్టవలయును. (నవ్వులు)

వరంగల్ పట్టణమునందు ఆకారపు వెంకన్నగారితోటలో పబ్లికేషన్స్ బాలకృష్ణయ్య గాల్గచేపింగళి నామ సంవత్సర అధికభాద్రపద శు. 7-నండి పంచాక్షరీపునశ్చరణ యును దానికి తగిన హోమత్పరణములును మాహేశ్వరార్చన యును వేదమూర్తులైన ముదిగొండ శంకరాచార్యులవారిచే ఉపన్యాసము ప్రతిపదముసాయంత్రము శు. 3 నండి శు. ౬ పర్యంతం జరుపబడుచున్నది.

ఉపన్యాసము:— మాకే చెప్పనను ఎం. పి. ఎం. ఎన్. సి. పరిశీలయందు త్రిప్పలైన జి. యన్. ఆగాషిగారు ఈనెల 30వ లేదా సాయంత్రము 5-80 ఘంటలకు కిశరామయ్యరు బ్యాంకుహాలులో (తిరువళిక్కేణి పెద్దవీధి 132 నెంబరుగృహము) పుస్తకభాండాగారముల యుపయోగములను గురించి మహారాష్ట్రభాషలో నుపన్యసించును. పింగళి సుబ్బారావు బి. పి. గారధ్యక్షత వహించును.

ఆస్త్రియా

కోపను హీగను, ఆగస్టు 24:- చాల భయంకరముగ తమశత్రు తెదించుచున్నారని ఆస్త్రియనులు తుదకొప్పుకొన నలసినవారయిరి. ఐసాంజోనడిమిద నిప్పటికి 65,000 ల ఇటాలియను సైనికులున్నారని వారు చెప్పుచున్నారు.

ఆస్త్రియను పరాజయ ఫలితములు

యూక్లేను, ఆగస్టు 26:- ఆస్త్రియను సైనికుల ధను పక్షము 70,000ల చుండి యైన పరజింతురని మదింపు చేయ బడినది. మాంటిసాంటో పరాజయము వలన గొరిజియాకు నిరం తరము గలుగుచుండు బాధ తొలగినది. మాంటి సాంటోకు తూర్పున నాంబోకందకములు విశేష బంధిక్కుతుల తోడను విశేష కొల్ల ధనములతోడను పట్టుబడియెను.

టర్కీ

తురుష్కుల పరాభవము.

లండను, ఆగస్టు 26:- బ్రిటిషుయుద్ధాధికారి యిటుల తెలియ జేయుచున్నాడు:- పేలసైన్యందలి తురుష్కులంద కములమీద తనవారి నేకవాదులొనరించిరి. అందువలన మంచి లాభములు సమకూరెను. తరచుగ తురుష్కులు తమస్థలముల విడిచి వెళ్లుచున్నారు.

సింలా

యుద్ధ తంత్రీవార్త

సింలా, ఆగస్టు 26:- ఇండియా చంద్ర 24 వ తేదీని గాత్రవర్తికి క్లిష్ట తంత్రీవార్త సంపెను.

పశ్చిమరంగమున మిత్రమండలివారి ముట్టడి కార్యము లు జనుప్రదముగ సాగుచున్నవి. తెన్ను పరిసరముల వరకును ఆంగ్ల సైన్యములు ముట్టడిజరిపి రెండువేల గజముల ప్రదేశమున గల శత్రుస్థానములను వశపరచుకొనిరి.

ఆ నేకమగు స్థానముల బట్టుకొనుచు నీ సైన్యములు ఈ సైన్య పరిసరములయందు ముందునకు నడిచినవి.

పరామ సేనలు గూడ వెర్దనరంగమున ముందునకు పోవు చున్నవి. గూసుహిల్లు, రీజెను విల్లుగ్రామము, సెమెన్య మున్నగు శత్రుప్రదేశమున ననేకములను బట్టినవి. జర్మను లొనర్చిన ప్రతిముట్టుకులన్నియు తొలగగొట్టబడినవి. ఇరువది యన తేదీనండి పరామవారు 7640 శత్రు సైనికులను, 24 శత్రు ఘ్నులను, 200 యంత్రపు ఫిరంగులను బట్టిరి. జర్మనులు 1919 సం॥ పు సైనికుల నిపుడే యుద్ధభూమికి గొనివచ్చుచున్నారు. సీగు తమస్థానములను నిలుపుకొనకాలక, ప్రతిముట్టుకులను తీరముగ కరువ కనుచున్నట్లు యున్నారు. ఈచిహ్నములను బట్టిమాడ జర్మనులబలము క్షీణింప నాంభించినదని ఘట్ట మగుచున్నది.

ఇటాలివారి సేన లు త్తరుదక్షిణములు రెంటి యందును పునావృద్ధి గడిగియున్నవి. ఆస్త్రియావారు తీవ్రముగ వీరల నెదిరించుచు, సైన్యముల నినుమడించి ప్రతిముట్టుకులు జరుపు చున్నారు. కాని ఫలము నందజాలక యున్నారు. ఇటాలీవారు 760 విమానముల నుపయోగించి శత్రువిమానములతో డిక్కొనిరి.

300 మంది శత్రు సైనికులను 80 ఫిరంగులను ఇటాలీవారు వశపరచుకొనిరి.

రీగావైపున జర్మనులు ముట్టడిజరిపి రష్యావారి పటాల ములను వెనుకకుగొట్టిరి, రుమేనియాను రష్యానులు రుమే నియనులు కలసి వైరి సైన్యములతో మిక్కిలి పట్టుదలతో పోరాడుచున్నారు. ఈ సైన్యములు శత్రువుల ముట్టుకుల ననేక స్థాన తొలగ గొట్టినవి. తత్కారణమున జర్మను సైన్యము లంతగ చుంగునకు పోజాలక పోయెను. ఫిసానోయపరిసరముల జరిగిన ముట్టడి యత్నములన్నియు భంగపరప బడినవి.

కూడాజు జనరలుగారి యాజమాన్యము క్రింద నరబ్బు లు, పెడినా కు త్తరుచునందు యువదారిలో చాల భాగ మును నాశన మొనర్చిరి.

అంతర్గ్రామిక నష్టములయందు మార్పుకలుగ లేదు. ఆంగ్ల రాజ్యపు కేవుస్థలములకు 2779 నాకలువచ్చి, ఈ కేవులనుండి 2666 స్టీరులు బయలుదేరినవి. 14 స్టీరులు మంచివేయబడినవి. మార్పుమైదు తీరమునకు జన్మిచుమానములు దాడివచ్చి నష్టములకు కష్టములను కలిగించినది. పిమ్మట నీవిమానములు తిరిమివేయబడినవి. కెంటునకుగూడ శత్రువిమానములతో విచ్చే సెను. ఫిరంగులు మాడిటిని హాకావైమానికు లై దింటిని నేల గూల్చిరి. ఆంగ్లనాకా విమానములు కీబ్రాగును ముట్ట డించినవి.

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికాయందు సమరము
లండను, ఆగస్టు 26:- తూర్పు ఆఫ్రికాలో నిల్లు ప్రక టింపబడినది. లిండియందు శత్రు సైన్యముల నెదిమిది మైళ్లు వెనుకకు తొలికించి. ఉత్తరప్రదేశమున తెలియముల శత్రు సైన్యములను రువాహానది తటములకు తరిమిరి. మేసానులో నున్న విస్తారముగ జర్మను సైన్యములను మా సైనికులు పట్టుదలతో నెదిరించుచుండిరి. దక్షిణమున మా సైన్యములు టుండురును చేరుచున్నవి. ఈ స్థానమునుండియే శత్రు సైన్య ములకు సప్లయలు జరుగును.

హాలండు

హాలండునకు వైరి విమానములు విచ్చేయుట.

లండను, ఆగస్టు 26:- 18 వ తేదీని జర్మను విమాన ములు హాలండువారి హద్దులలోనికి విచ్చేసినవి. హేగు ప్రభుత్వమువారింగులకు యాసమృతమును తెలిపిరి. ఉత్తర సముద్రమునందు తమవిమానములు దాతెప్పిహాలండులోనికి వచ్చినవను జర్మనుల సమాధానము నీ దొగతనమువారు నిరా కరించిరి.

గొరిజియా యుద్ధ ఫలితములు

లండను, ఆగస్టు 26:- ఇటాలియను అధికారు లిట్లు ప్రకటించు చున్నారు. 19 వ తేదీ నాటనుండియు గొరిజియా కుత్తరమున జరిగిన సంగతుల నిట్లు సంగ్రహముగ బలుకు చున్నారు. ఐసాంజోనడికి రెండవ సైన్యమువారు 13 వంతె నల గట్టి దాని దాటి వెయ్యినిజ్జా పీఠభూమి నెదిరించిరి. వా రటు తెదిరించుటలో శైలిమిక్కిపు రంగము దిశ కేగిరి. వారు మాడు పంపులను భేదించి మాంటిసాంటోను బట్టుకొనిరి. వారిపుడు వెయ్యిని సెజ్జా కుత్తర తటము నుండి మీదికి బోవుచు శత్రుల తరుముచున్నారు. మేమిప్పటికి 600 మంది ఉద్యోగియులను, 23,000ల సైనికులను, 75 తుపాకులను, అనేక గుట్టులులను, ఒక విమానమును, మరికొన్ని పస్తువులను పట్టుకొంటిమి.

ధియసాఫిక్ ఇక్ సెక్టరు మొరక్కాశ్శమరక వేంకట రావుగారు ఇటీవల భర్తవరమునందలి పంచమజాతి సోదరు లకు పరిశుభ్రతను గూర్చి చక్కని యుపదేశము చేసిరి. 23-వ తేదీని యుదయమున సాలెవాకి త్రాగుడు దానివలని చెడు గులు మున్నగు సంగతుల నుపన్యసించిరి. నేటి సాయం కాలము 4 గంటలకు వైసమరల నొక యుపన్యాసము పత్రికా పతనమందిరమున జరుగనున్నది. భర్తవరమునందలి యిప్పటి డాక్టరున కొకవిధమైన ఛాందస మున్నదనియు నతడు ప్రజ లకు అనుపయోగమున వర్తించుచున్నాడనియు బ్రజలు చెప్పకొనియెదరు. ఇది నిజమగునెడల గ్రాత్త డాక్టరును లోకోపకారచింతి గలవానిని నియమించుట చాల మేలు.

(భర్తవర విలేఖరి)

నోటీసు

The Krishna Jute & Cotton Mills Co. Ltd., ELLORE.

ది కృష్ణ జ్యూటు అండు కాటన్ మిల్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్డు, యేలూరు.

సదరు కంపెనీ భాగస్వాములకు 1916 సం॥ ఆఖరుకు పేరు 1-కి రు 15-లు చొ॥న లాభం పంచిపెట్టుటకు తీర్మానం కాబడినందున డివి డెండు వారంట్లు యీ తేదీనుంచి జారీకాబడును. అవివారికి చేరగానే వానిక్రింది భాగమున అగా చీటి అంటించి సంతకముచేసి పంపియెడల వారి సొమ్ము మనీఆర్డరుద్వారాగాని లేక వారు కోరిన ప్రకారముగగాని పంపబడును.

1915 సం॥ తాలూకు లోగడ జారీకాబడ్డి డివిడెండు వారంట్లలో కొందరు యింకా సంతక ములుచేసి పంపలేదు. కనుక అవిన్నీ తక్షణం సంతకంచేసి పంపియెడల సొమ్ము పొందగలరు.

[Sd] Mothey Gangaraju శైక్రటి & బ్రజరరు.

Calcutta

Reception to Mr. K. V. Rangaswamy Iyengar.

(Delayed in transmission).

CALCUTTA, August 26.

Babu Motilal Ghose presided this evening over a large- ly attended public meeting under the auspices of the Home Rule League to welcome the Hon'ble Mr. K. V. Rangaswamy Iyengar of Madras, organising Secretary of the Home Rule League and to urge the election of Mrs. Besant as the Congress President. Babus Motilal Ghose, Bepin Chandra Pal, Mr. Bhomanjee and the Hon'ble Mr. Iyengar addressed the meeting. Mr. Rangaswamy Iyengar urged passive resistance as the only constitutional weapon to meet the repressive policy of the Government. Bepin Chandra Pal moved a resolution asking the Bengal Provincial congress committee and the congress reception committee to elect Mrs. Besant as president of the Indian National Congress.

Central Provinces

C. P. Special Provincial Conference.

NAGPUR, August 26.

The special Provincial Conference under the joint auspices of the Central Province and Berar Congress Committees was held yesterday in Venkatesh Theatre at Nagpur. Among those present were the Hon'ble Bishundu-Sukal, Hon'ble Messrs. Tambe, Deshpande, Mahajana, Kelkar, Dixit, Golwalker, M. V. Joshi and Mr. Khaparde and Rao Sahab D. Laxminarayan. About six hundred delegates including members of the Reception Committee attended the Conference. After the national anthem was sung, Dr. H. S. Gour, Barrister-at-law, chairman of the Reception Committee in welcoming the delegates regretted the Government policy of internment and repression which alienated the sym- pathies of even the most conservative moderates. He then referred to the suppression of the Town Hall meeting of Calcutta under the Presidency of an acknowledged leader like Sir Rashbihari Ghose, which broke the patience of that party. He referred to several persistent, repeated and inexcusable acts of repression of Madras and Bengal Governments. He said that recent announcements of coming reform and Secretary of State's visit to India filled their hearts with hopes. All India should rejoice and welcome him to Indian shores and Mrs. Besant and her associates and Mohamadalli and Shoukatali should be released before he comes.

The Hon'ble Rai Sahab C. M. Thacker, Barrister-at-law, Raipur, after being proposed by Hon'ble Sukal and seconded by Mr. N. V. Joshi took the chair and read his lengthy presidential address. He referred to the death of Dadabhoi Naoroji and Rasul, and paid tribute to them. He said that clouds began to gather in the Indian political firmament since Lord Hardinge ceased to be Viceroy and Chamberlain became the Secretary of State. The situation is now of more than ordinary gravity, and, though provoking for these many months past, the great proceedings would be conducted with a full sense of responsibility, sobriety and dignity. He referred to the memorandum of 19 members of the reform scheme formulated by the Congress and Moslem League and said that Provincial Governors condemned the demand as being outside the scope of practical politics. Continuing he said "the Viceroy was not in favour of catastrophic changes and the Provincial Governors din into our ears that paths to self-government are devious and arduous, but they had not taken us into their confidence as to what slow stages are, and by which we are to reach our final destination, viz. self-Government within the Empire." He referred to the Government's ignorance about the depth of feeling in the country and said that due to de- vour prominent men of the congress, Moslem League have placed positions of passive resistance before the country for serious consideration. That matters should have been brought to such pass argues only complete inability of the present bureaucratic machinery of the Government to adjust itself to the new task of preparing India for complete self- government through successive stages. He then referred to the improper use of the Indian Defence Act and internment of Mrs. Besant for carrying on constitutional agitation, and said Sir Chandravarkar described the use of the De- fence of India Act against Mrs. Besant as fraud upon law. Mrs. Besant and all those interned should im- mediately be released to relieve tension in the existing state of the political feeling and to enable her to discuss the reform scheme with Mr. Montague. Criticising Sir Benjamin Sir Benjamin Robertson's recent speech at Amraoti he said the order excluding Mrs. Besant from Central Provinces and Berar was not justified. Wel- coming Mr. Montague he said it was a new departure and was significant that Government realized the present grave and unusual situation in India.

RESOLUTIONS:-(1) Placing on record deep sense of loss by the death of Dadabhoi Naoroji and Rasul; (2) Record- ing emphatic dissatisfaction and resentments against the Madras internments and resolving to move the Secretary of State to rescind the order of internment; (3) Viewing with alarm repressive and reactionary measures adopted by several local Governments to secure Home Rule or Self-Government by constitutional agitation; (4) Exhort- ing all communities to organize and agitate in consti- tutional manner for reforms adopted by the Congress and league at Lucknow, and calling upon people to make all sacrifices in carrying on their constitutional agi- tation; (5) enjoining on Governments the necessity of enlarging Mohamadali and Shoukatali; (6) constituting a committee to draw up scheme of reforms in conformity with congress resolution for submission to the Secretary of State and the Government of India were proposed; and carried unanimously, (7) Resolution welcoming the Secretary of State and expressing hopeful anticipation of his acceptance of scheme of reforms approved by Congress and Moslem League and thus terminate an era of misapprehension and suspense endangered by re- cent facts of Government was proposed and carried by a majority. Proceedings terminated with vote of thanks to the chair, proposed by Dr. Gour and with three cheers to the King Emperor.

His Honour the Lieutenant-Governor arrived in Rangoon to-day from Mandalay. After meeting Lady Willingdon His Honour will proceed with her Excellency to Maymyo to-morrow.

విద్యాభ్యాసాధికారుల సమావేశము.

(౧) సింహా కార్యక్రమము

ఆంగ్ల భాషాభ్యాసము.

అనంతర మీ క్రింద ప్రశ్నలను గూర్చి సభాపతి యభిప్రాయము గోరబడినది. (1) విద్యార్థి విద్యాభ్యాస కాలమునం దెప్పుడు ఆంగ్ల భాష, భాషాభ్యాసము కొరకు ప్రారంభించబడవలయును? ఆ భాషయందు మంచి పాండిత్యము లభింపకుటకు ప్రారంభమునుండియు విద్యార్థి ఆంగ్ల భాష బోధింపవలయునా? లేక దేశ భాషయందు మంచి పునాది వేయబడిన వెనుక ప్రారంభింపవలయునా? (2) ఆంగ్ల భాషనే బోధక భాషగా నుపయోగించుట వలన బాలకుల సంస్కృతి కరుగును నశితి ఆంగ్ల భాషాభ్యాసము నలవరచుకొన గలరా? లేక తెలిసి తెలియనట్టియు, తప్పులతో నిండినట్టియు, దేశీయులు కానట్టియు ఆంగ్ల భాషాభ్యాసము మాత్రమే పొందగలరా? (3) మధ్యతరగతులలో దేశ భాషను బాగుగ నెప్పి పియ్యట ఉత్తమ తరగతులలో నాంగ్ల భాష నభ్యసించుట అనుభవ మెట్లున్నది? అట్టి కుటుంబాండము, చిన్న పుట్టిసంఘము ఆంగ్ల భాష నభ్యసించుచున్న కుటుంబాండము ఆంగ్ల భాషాభ్యాసమున నెట్టి భేదము కలుగు? (4) ఆంగ్ల భాషాభ్యాస మెట్లు భ్యసించుట వలన? (5) విద్యార్థుల ప్రకారము ఆంగ్ల వాక్యము భాషను కన్నుట ప్రాధాన్య విధియబడినా? లేక తప్పులు తేటపడ ఆంగ్ల భాషను మూలముగా నుటకు, వ్రాయుటకును బానిసల ఆంగ్ల భాషాభ్యాసము వలన బాలకుని కలంప బడుచున్నా? ప్రారంభమున నాంగ్ల భాషాభ్యాసము కేవలము నోటిమాటలుగ జెప్పిన బాలునా చాలదా?

డిలాఫోసీగారు వాదనకు ప్రారంభించిరి. ఈ ప్రశ్నల తర్కించునపు డొక ముఖ్యమైన సంగతిని సభ్యులు భావకమునం దుంచుకొనవలయును. విశ్వవిద్యాలయ తరగతులం దాంగ్ల భాషయే బోధక భాషగా నున్నది; అది అట్లునే యుండవలయును. అందువలన విద్యార్థి కళాశాల తరగతులలో ప్రవేశించుటకు పూర్వమే తన భాషను బాగుగ నాంగ్ల భాషలో వ్యక్తీకరింపగలగు సామర్థ్యమును బొందియుండవలయును. విద్యార్థి ఆంగ్ల భాషను, తన మాతృభాషవలెనే బాగుగ తెలిసికొనవలయును. అంతపాండిత్య ముం గ్ల భాషయందలపించుకొనుటకు చాల చిన్న వాటనుండియు బాలుని ఆంగ్ల భాషను ప్రారంభింపవలయును. విద్యార్థి మూడవ తరగతివచ్చునప్పటికి తన మాతృభాషను వ్రాయుటయు జనువుటయు బాగుగ నేర్చుకొనుచున్నాగాన అర్హుడైయుండును ఆంగ్ల భాషను ప్రారంభించిన బాగుండవలయును. రెండవ ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పుచు అత డిట్లు పలికెను. విద్యార్థులు తప్పుకు భాషయు, దేశీయము కాని భాషను, నేర్చుకొను చుండుట వాస్తవము. దీనిని భండించుటకు ఉపాధ్యాయులందఱును బోధక పాఠశాలలందు శిక్షయొసంగవలసి బావశ్యకము. (3) మూడవ ప్రశ్నను గూర్చి వారిట్లు పలికిరి. దేశ భాష లే బోధక భాషలుగ నుపయోగింపబడిన పాఠశాలలు గలవు. అట్టి పాఠశాలలనుండి వచ్చు బాలు రాంగ్ల పాఠశాలలందు చేర్చుకొనబడినపుడు వారికి ప్రత్యేకముగ నాంగ్ల భాష బోధింపవలయు నొప్పులు చేయబడెను. వాక్యమునుబంధము లేని గణితము మొదలగు పాఠములందు వారు మంచి పాండిత్యమును బొందగలిగిరి. కాని ఆంగ్ల భాషాభ్యాసమున మాత్రము వారు చిన్న పుట్టిసంఘము ఆంగ్ల భాష నభ్యసించు వారికంటె చాల తక్కువ స్థితియుం దుండిరి. లిఖిత పరీక్షలలో రెండవ విధములు సౌక విధమున నుండగలవు కాని నోటి పరీక్షలందు మాత్రము రెండవ తరగతి విధానము మొదటి తరగతికి సరిపడదు. (4) మెట్టి కష్టమైన పరీక్ష కేవలము పాఠ్యము బోధన మగుట జేసి విద్యార్థుల నేరులు పడినయు అలవాటును గలిగియుండిరి. కాని ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. పరీక్ష లాగంధిమైన దానిగ అనుభవవిద్య (ప్రాక్టికల్ ఎడ్యుకేషను) ఆచరణము నందున్న దని చెప్పవచ్చును. పూర్వము పాఠక పుస్తకము లుండెడివి గావు. ఉపాధ్యాయుల నేతులతో నప్పటి కేపుస్తక సంకలనదానితో వారు కాలక్షేపము చేయుచుండిరి. పట్టపరీక్షలో గృహాధ్యక్షులైన వారికే సమయ విధానముల విద్య గలవునను బోధక శిక్ష ఆవశ్యకము. వారికి నెలకు రూ 80 మొదలు 100 వరకు చీతము లేవలయునని.

మదరాసు విద్యార్థులు. శివమూర్తి గారిట్లు పలికిరి. తన మాతృభాష వలెనే ఆంగ్ల భాష యందును, సామర్థ్యమునుబట్టి ఆవశ్యకము.

కనుక ఆంగ్ల భాష నెంత శీఘ్రముగ ప్రారంభించిన నంత మంచిది. సమయోచిత విధానములు చేర్చు పురియందు ప్రవేశపెట్టబడినవి. ఆ విజయవంతముగ నున్నవి. (2) మదరాసునందలి విద్యార్థులు ఆంగ్ల భాషయందు చాల స్వేచ్ఛగ మూర్ఖులుగునని వారిభావ దేశీయము (ఇండియన్) కాకపోలేదు. (3) దేశ భాషలయందు విద్యకోసమగు పాఠశాలలో విద్యార్థులు గణితము మొదలగు పాఠములలో విశేష సామర్థ్యముగల వారయ్యెను ఆంగ్ల భాషయందు వారికి తగిన సామర్థ్యములేదు. (4) సమయము బోధక పద్ధతినే అవలంబించుట మంచిది. చెన్న గజధానియందు బోధనమున శిక్షయొసంగబడిన వారనేకమంది గలరు. ఒకే పర్యాయము దేశీయాంగ్ల భాషల రెండింటిని ఆరంభించు పూర్వపద్ధతియే యిప్పటివానికంటె నయముగ నున్నది. ఇప్పుడు ఆంగ్ల భాషా బోధనము నాల్గవ తరగతివరకు విడిచి వరుసముగా చేసెదరు. శిష్యులగుగా చెప్పిరి. (5) పూర్వ పు భాషాంతరీకరణ పద్ధతికంటె సమయము బోధక పద్ధతియే మంచిది. మంచియుత్సాహముగల ఒకరిద్దఱు ఉపాధ్యాయులున్న నీ విధానము బాగుగ వ్యాపింపగలను.

మాట్రి ఆమయుట్లా గ కిటుల జెప్పిరి. ఆంగ్ల భాషను సమయము విద్యాబోధన ముపయోగించు బడునెడల ఆధున పక్షము నాల్గవ తరగతి యందైన ప్రారంభించ బడవలయును. (2) బోధనము బాగులేకుండుట వలన దేశీయులు ఆంగ్ల భాషను బాలు రభ్యసించ బాలకులైనారు. (3) దేశ భాషా పాఠశాలలో జదువు విద్యార్థు లాంగ్ల భాషయందు ఆంగ్ల భాషా పాఠశాలయందలి విద్యార్థు లంత సామర్థ్యము గలిగియుండలేదు. కాని తక్కిన పాఠశాలలో మాత్రము వారు వీరిగనమా నలుగనే యున్నారు. (4) సమయము బోధక విధానమే మంచిది అతిని యభిప్రాయము. వీలయిన వ్యాకరణము బోధింప బడవలయును. మంచినియతడు పలికెను. కిచ్చి గారిట్లు పలికిరి. చిన్న వాటనె బాలురాంగ్ల భాషను బోధించిన వారిదేశ భాషాభ్యాసము చెడుట సంభవింపగలదు. అందుమూలమున విద్యార్థుల పూర్తిమైన విద్య యలవడ నేరదు. వారి విద్య ఒంటరిగ నుండగలదు. అంతయుగాక అట్టి పద్ధతి వీరులగు తల్లితండ్రులకు చాల బాధకరముగ నుండగలదు. ఉపాధ్యాయు డెంత సామర్థ్యము గలవాడైన విద్యార్థుల కంత త్వరలో చాతుర్యము రాగలవు. సమయము బోధకమున కొక్క పట్టపరీక్షకులే యర్హులయు నావశ్యకత లేదని వారు చెప్పిరి. (సశేషము)

ప్రథమ ఆంగ్ల భాషాభ్యాస సమీక్షనము. బాషాధారి ప్రదర్శనము.

రామమోహన కర్మపుస్తక భాండాగారమునందు 22-వ తేదీ సాయంత్రము కార్య విద్యాపాక సంఘ సమావేశము కోనెల మూడి గోసాల కృష్ణయ్యగారి యాధిపత్యము క్రింద సమావేశ మైనది. ఆసభలో వ్యాసరచనను గురించియు, బాషాధారి ప్రదర్శనమును గూర్చి నట్టియు విషయము లన్నియు సమీక్షించుకొనబడి తీర్మానింప బడినవి. ప్రదర్శనమునకు సంబంధించిన విషయములు విడిగా ముద్రించి ప్రకటింపబడును. వ్యాసరచనకు సంబంధించిన విషయములు—

1. వ్యాసములు ఆంగ్ల భాషయందు, నలునది అరబ్బి పులకు మించుకొన నొక వైపున మార్తము, విజయక్షేత్రము లతో ఆయుర్యేదకాస్త్రాస్త్రసారముగ వ్రాసి, 1917 సంవత్సరము 1వ త్రావీసనకు మించుకొన సమీక్షన కార్యదర్శికి పంపకలెను. 2. ప్రసిద్ధాముర్యేద వైద్యులగు రేలంకికాపురస్థులు అఖండ శ్రీరామకాష్ఠిగారు ఆంగ్ల భాషా వైద్యవాద్యమును ఏకాలమునుండి ప్రారంభించి స్వతంత్రవైద్యరత్నవి? పరీక్షింపబడినది? దరఖస్తుపత్రాది ప్రాచీన గ్రంథములకంటె విందు నూతనముగ వారివారి యుద్ధములనుండి స్వతంత్రముగ గనుగొనిన ఆంగ్ల వైద్యమందలి ఓషధులను, ప్రక్రియా విశేషములను స్పష్టముగ వ్రాయునది? అను వైద్యపాఠ స్వరూపికోధన ప్రకంఠగల వ్యాసమునకు స్పష్టతకము సుసంగమమని కమిటి వారికి వ్రాసినందున సభవారు వారిదానమును వందనములతో నంగీకరించుచున్నారు.

చిరకాలము వాడుకలో నుండి సంక్షేపములు గలిగిన వస్తువులను గురించియు నిలువబువులతో లేక స్వానుభవములతో మాత్రముండిన వస్తువుల యపూర్వగుణములను గురించియు, నిదానము నందు గాని మాత్రములందు గాని పంచకర్యాదుల యందు గాని శత్రుకర్యాదుల యందుగాన, తమ ప్రత్యేక అనుభవములను గురించియు, సభలో మాట్లాడవలసిన వారు విద్యుత్తులును వ్యాసములుగా వ్రాసి సభ జరుగుకాలము నకు పుచ్చుకొని దినులకు ముందే సభ వారికి పంపవలెను. అట్లు పంపిన వారికి ఆ సకాశమును బట్టి సమీక్షనములో మాట్లాడుటకు సమయ మొసంగవలెను. నియతముగా లేదునుచున్నవలెను లిఖించియుంచిన ఒక ప్రత్యేక వస్తువును గురించి మాట్లాడ దలచుకొన్నవారు గూడ ఈ ప్రకారమే తెలియజేయ నలసియుండును. (కార్యదర్శి)

ఆంధ్రదేశ గ్రంథభాండాగారములు

నందిగారు తాలూకా మునగాల ఎస్టేటులో చేరిన మాధవరం గ్రామమునందు 60 పుస్తకములతో "లక్ష్మీమోహన పుస్తక భాండాగారము" జూను 1 వ తేదీన స్థాపింపబడినది. ఈపాల కరణం కోడుటి వేంకట స్వనింహముగా రధ్యులు, ఈగ్రంథాలయనిర్వాహకులు స్వాగ్రహణలై లోకానుభవము లేని వారగుటచే నది కృత్రిక రాలేదనియు వెనుకటివృద్ధులును లేగాదాని తెచ్చుచున్నారనియు, మునగాల జమీందారులును, దివానుగారును దానిని ప్రోత్సహించి వృద్ధిచేయబూనవలె ననియు, ఒక విలేజరి వ్రాయుచున్నాడు.

జట్టిలో జులై 8-వ తేదీన కొందఱు ప్రైవేట్ యువకులచే హితకారణితుడైన మి యొక భర్త పుస్తక భాండాగారము స్థాపింపబడినది. అన్ని భాషల గ్రంథములును నిందుండును. ఈ సంఘము వారు వీరులగు విద్యార్థులకు విద్యార్థి భృత్యము సుసంకదను. అంగ విశిషులకు సాహాయ్యమును చేయుచుండును. చందాల కలన నెలకు రూ 3-4-0 సరు. కూడుచున్నది!

వెదనూకపాడు గ్రామమునందు స్థాపింపబడిన గోసాల కృష్ణ గోక్షే పుస్తక భాండాగారము తరపున ఈనెల 6-వ తేదీ సాయంత్రము పర్యంతం సుబ్బరావు గారి యధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగెను. 40 మంది వచ్చిరి. వైద్యకట్ట లక్ష్మీనారాయణ గారు మున్నగువారు విద్యాభివృద్ధిని గూర్చి యుపన్యసించిరి.

కాగలి తాలూకా బ్రాహ్మణకాక ఆగ్రహారమునందు స్థాపింపబడిన జయలక్ష్మి పుస్తక భాండాగారము తరపున కావలిరేంజిమ్మగల్ల సుబ్బిపైంటు ఇమ్మెక్కరగారి యధ్యక్షతక్రింద గత మాసాంతమున సభ జేయబడినది. కేసరి చెన్న కృష్ణయ్యగారు, ఆధానం కృష్ణయ్యగారు మున్నగువారు గ్రంథభాండాగారములగుర్చి యుపన్యసించిరి.

శ్రీకానవాటిక

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి కృతమును నవల. కాలికోటెండు 1-0-0 అట్టలెండు 0-14-0

మానేజరు, కలాచివర్రని

గాయకరెడ్డి, రామనంద్రపురం పోస్టు; గోదావరిజిల్లా.

The Madras Astrological Bureau, Madras. జ్యోతిషములు. శ్రీమదా జ్యోతిషవిద్యాభాషణ శాస్త్రాచార్యులు. శ్రీనివాసాచార్యులుగారిచే వ్రాయబడును. గంధర్వర ఫలము రు. 1-0-0 సగము నైకము పూర్తికాతకము రు. 8-0-0 ముందు పంపును. విగళముగ వ్రాసె రు. 15-0-0 పోస్టుఖర్చు నేను. సరియగు జన్మకాలము తెలుపును. ఇంకను వ్రాయుకొలది ధర రు. 100 వరకు ఉన్నది. మానేజర్: 241 జ్యోతిష కార్యాలయము. 212, గోవిందస్వామినిబిడి, జి. జి. మదరాసు.

నిర్మలమైన

మలబారు సారాయి

(కొబ్బరికల్లునుండి బట్టిదించబడినది)

కొలంబో అరికేవలెనె, ఇది మలబారులో సిద్ధము చేయబడినది.

బహు నిర్మలమయినది. ఆరోగ్యకరమయినది.

డబ్బను కాలుగలను బుడ్లుగల పెట్టెలుగ అమ్ముబడును.

విడి సీసాలు అమ్ముబడవు.

యస్. పి. సారథి, అండుకో, (823) మదరాసు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోషధములు.

దంతదూర్ణము పండ్లనోమటకు ...	0.2
జీర్ణసాహాయము మాత్రలు అజీర్ణమునకు ...	1.4
దంతకు-లహరి పండ్లనోమటకు ...	0.8
వలగిడిలు ధాతుపుష్టికి ...	1.0
బ్లండ్లలో బ్లండ్లములకు సీసా 1-కి ...	0.12
మూలకంకిత తైలము దబ్బి 1-కి ...	0.12
శేలునందు శేలుకాటకు సీసా 1-కి ...	0.8
శత్రుండుము కంఠివ్యాధులకు ...	0.4
కలరామాత్రలు వంటివ్యాధులకు ...	0.6
గజ్జెతైలము గజ్జెనోమటకు దబ్బి 1-కి ...	0.8
చామకర్మము సీసా 1-కి ...	0.6
చేతన బంధు సీసా 1-కి ...	0.4
తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0.4
దబ్బి తైలము దబ్బి 1-కి ...	0.4
మరణిద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
కఫహరి కీలగట్టు దబ్బిలకు ...	1.4
కఫహరిచూర్ణం అజీర్ణములకు దబ్బి 1-కి ...	0.8
చాయాపుష్పములకు మందు ...	1.0

హాకినితైలము వెండ్రుకలు వెరుగుటకు ...	0.12
బొమహరి వెండ్రుకలు ఊడుటకు ...	0.0
ఉబ్బసమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1.8
కస్తూరమాత్రలు వెండ్రుక, చుంచు 50-కి ...	0.10
నుఖభాగి మాత్రలు ...	1.0
నుఖభాగి తైలము పుండ్లకు ...	1.0
విరేచనములకు మాత్రలు దబ్బి 1-కి ...	0.8
గ్రహణి మాత్రలు దబ్బి 1-కి ...	0.8
బొమహరి మాత్రలు తలనొప్పిలకు ...	0.12
కాకినపండ్లకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.8
కేకకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
కేకకు మాత్రలు, కేకకు వ్యాధులకు ...	1.0
చుంచుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.6
మందరితైలము, నుఖకాంతికి ...	0.8
చుక్కల తైలము కేకకునకు ...	0.6
కష్టమూలహరి వెండ్రుకలు ...	0.8
బలబలి మాత్రలు నలుబద్ధమునకు ...	0.8
బలబలిచూరహరి ఎసిడికలకు ...	0.8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

బాధాపీడితులకు కరము: బొంబాయి సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిమిత ప్రతి రక్తములను జనించు వాద్యములను కిరీటుకలతో మందు. మరుపులను, మచ్చలను, గండములను పుండ్లను, ప్రాంతనొప్పిలను అన్ని విధములను గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన శత్రువు శాంతి

కనావధిసాగ్నపట్లా గుణ మిచ్చుట నిగ్గుంజీయము, కనావధిసాగ్నపట్లా అన్ని విధములైన దోషములను చాగొట్టును. కిరీటుకలతో పాదరగదోషములను, మలబద్ధకమును కాస్త్రసంబంధమును నొప్పిలను పోగొట్టి రక్తమును క్షుద్రాచును. కిరీటుకలతో గలుగజేయును. 16 రోజులకు మందులకు 4 టేబుల్ స్పూన్ బుడ్డిలో అమృతము.

ప్రెసిడెంట్: పి. డి. సావంత్. 144, ఫనావద్, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT, Faneaswadi No. 144, No 2, BOMBAY.

శేపాశివోపధి, చుంచు కులము 1-కి ...	80.0-0	అదివిచ్చికానా లేక బామ్మ ...	8-8.0
కుంబకు పుష్ప కులము 1-కి ...	2.0-0	పచ్చకర్మము ...	2.0-0
కనావధిసాగ్న కులము 1-కి ...	0-10-0	అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.	

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన లేకులు కోణములుగా నిన్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను విడిదమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవాళ్ళోనే సంకల్పింపదగ్గముల వలన నాలొచ్చినవలసినది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి సంకల్ప వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

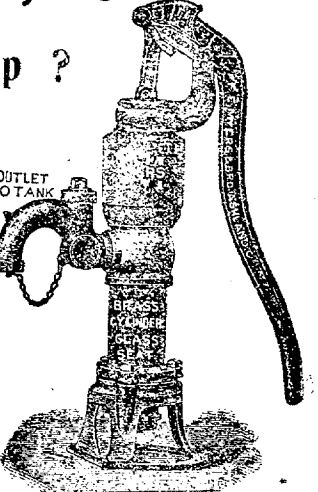
సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తనాలవెట్ట నెం 55కి రు,

389

మదరాసు.

(పై కామ్యూనికేషన్ గోడనప్పుడు ఈ పత్రికపేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

What is a Myers PATENTED Hand Pump ?

A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.

537 **K. B. Joshi & Co.,**
321, Hornby Road Fort Bombay.

శ్రీ మంతుల కొక హెచ్చరిక

పూర్వమును జేపాపట్టువును కలిగియున్నారా? తేనివో మాడివ్వు విగర్ అను బొంబాయివాడును వాడిమాడండి అమితత్వము నేకగలిగిన బలహీనత, నానోవికారము, నెరవట్టుత్వము లేని ముప్పు గునది యే కారణములచే గలిగిన కయినను సరే దీనివలన స్వస్థత జెందును అకాల వృద్ధాప్యమును రానీక పురుషుల పరిపూర్ణ యోగనాంతులచేయును. వృద్ధులమును పోగొట్టి దృఢకాయల జేయును. క్రొత్తరక్తము దప్పించి, ఉత్సాహము కలిగించి నూతన పురుషుని జేయును. గొప్పవిలువగల మూలికలచే సిద్ధము చేయబడినది 48 మాత్రలుగల దబ్బి వెల రు 10—0—0 మాత్రమే. పోస్టల్ ప్రత్యేకము. నేడొక దబ్బాను కొని వాడి, దాని చతుర్థాంశమును ఫలములను పరికించును. అనేకమందులు పనిచేయు పట్ల నిది ప్రఖ్యాతి గాంచినది. (868)

ప్రత్యేక నిర్మాతకులు,
886 మెయిన్ స్ట్రీటు మకాం పూనా.
MADIX MANUFACTURING Co.,
(Dept 9) 335, MAIN STREET, Camp, POONA

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచించబడినది.
గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. ఇందు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పురుషాచార్య ఈ గ్రంథము చూచినచో వా రంతట వాతే వైద్యము చేసుకొనగలరు. వెల రు 1—4—0
2. త్రెయిఫాయిసు ఫీకరు అను విషయ జ్వరము. ఇది ఇంగ్లీషుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్త డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు, యం. డి. వెల రు 1-0-0
3. సరస్వతి సమాఖ్యకు పులగు ర్త లక్ష్మీనరసమాంబా రిచే వ్రాయబడిన స్వగములుగల మంగళహారతుల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండగలది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు అవశ్యము వెల రు 0.8-0
ఇవి ప్రతి పుస్తక పుస్తకాలో దొరకును. 150
ఉ. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి బి. ఎ., రుద్రహామ్. కాకినాడ.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసు దీపములు - బొమ్మల కాన్డలు - గారడి పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అందు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

శాకభక్షణము

శరత్తుండవాసుల మగు మన మార్గములు బంశజులము; "అహింసా పరిమేధధర్మ" అను నీతి నెరిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యిచ్చాముగా పోస్తుచార్మియ మే మేధరించి పంపుచున్నాము. వెంట నేవాయుడు.
(విడి) వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందర్, అతంకనిగూ బొంబాయి 15కి, బ్రాజ్మ్య భద్రాచలము.
మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి